

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SÉANCE PLÉNIÈRE

dinsdag
01-04-2003
18:15 uur

mardi
01-04-2003
18:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.leChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicaties@leChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Regeling van de werkzaamheden	1
<i>Spreker: Geert Versnick</i>	

ONTWERPEN EN VOORSTELLEN 2

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (2265/1-6)	2
--	---

- Wetsvoorstel tot wijziging op procedureel vlak van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (1568/1-2)	2
---	---

Hervatting van de algemene bespreking 2

Sprekers: **Fauzaya Talhaoui**, rapporteur, **Tony Van Parys**, rapporteur, **Bart Laeremans**, **Martine Dardenne**, **Daniel Bacquelaine**, voorzitter van de MR-fractie, **Vincent Decroly**, **Guido Tastenhoye**, **Jean-Pierre Grafé**, **André Smets**, **Yves Leterme**, voorzitter van de CD&V-fractie, **Hugo Coveliers**, voorzitter van de VLD-fractie, **Karine Lalieux**, **Marc Verwilghen**, minister van Justitie, **Didier Reynders**, minister van Financiën, **Paul Tant**, **Fred Erdman**

<i>Bespreking van de artikelen</i>	43
<i>Sprekers:</i> Bart Laeremans , Marc Verwilghen , minister van Justitie	

Regeling van de werkzaamheden	44
Wetsontwerp nr. 2265	45
(Vraag om correctie)	45
<i>Spreker:</i> Hugo Coveliers , voorzitter van de VLD-fractie	

Wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren (107/21-22)	46
---	----

<i>Bespreking van de artikelen</i>	46
<i>Spreker:</i> Karel Van Hoorebeke	

Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek in verband met het erfrecht van de langstlevende echtgenoot (1353/11-12)	46
--	----

Spreker: **Anne Barzin**, rapporteur

<i>Bespreking van de artikelen</i>	47
Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 26 juni 2002 betreffende de oprichting van de Vestigingsraad (2324/1-3)	47

<i>Algemene bespreking</i>	47
<i>Bespreking van de artikelen</i>	47

Spreker: **Arnold Van Aperen**, rapporteur

Wetsontwerp houdende eerste aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 - Sectie 19 - Regie der Gebouwen (2387/1)	48
---	----

<i>Beperkte algemene bespreking</i>	48
-------------------------------------	----

SOMMAIRE

Excusés	1
Ordre des travaux	1
<i>Orateur: Geert Versnick</i>	

PROJETS ET PROPOSITIONS 2

Projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire (2265/1-6)	2
---	---

- Proposition de loi modifiant, sur le plan de la procédure, la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire (1568/1-2)	2
--	---

Reprise de la discussion générale 2

Orateurs: **Fauzaya Talhaoui**, rapporteur, **Tony Van Parys**, rapporteur, **Bart Laeremans**, **Martine Dardenne**, **Daniel Bacquelaine**, président du groupe MR, **Vincent Decroly**, **Guido Tastenhoye**, **Jean-Pierre Grafé**, **André Smets**, **Yves Leterme**, président du groupe CD&V, **Hugo Coveliers**, président du groupe VLD, **Karine Lalieux**, **Marc Verwilghen**, ministre de la Justice, **Didier Reynders**, ministre des Finances, **Paul Tant**, **Fred Erdman**

<i>Discussion des articles</i>	43
<i>Orateurs:</i> Bart Laeremans , Marc Verwilghen , ministre de la Justice	

Ordre des travaux	44
Projet de loi n° 2265	45
(Demande de correction)	45
<i>Orateur:</i> Hugo Coveliers , président du groupe VLD	

Projet de loi modifiant la législation relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental (107/21-22)	46
--	----

<i>Discussion des articles</i>	46
<i>Orateur:</i> Karel Van Hoorebeke	

Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code civil relatives aux droits successoraux du conjoint survivant (1353/11-12)	46
---	----

Orateur: **Anne Barzin**, rapporteur

<i>Discussion des articles</i>	47
Projet de loi modifiant la loi du 26 juin 2002 relative à l'instauration du Conseil d'Etablissement (2324/1-3)	47

<i>Discussion générale</i>	47
<i>Discussion des articles</i>	47

Orateur: **Arnold Van Aperen**, rapporteur

Projet de loi contenant le premier ajustement du Budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 - Section 19 - Régie des bâtiments (2387/1)	48
---	----

<i>Discussion générale limitée</i>	48
------------------------------------	----

<i>Bespreking van de artikelen</i>	48	<i>Discussion des articles</i>	48
Wetsvoorstel tot toekenning van de eretitel van veteraan aan sommige personeelsleden van het departement van landsverdediging (2174/1-2)	48	Proposition de loi accordant le titre honorifique de vétéran à certains membres du personnel du département de la défense (2174/1-2)	49
<i>Algemene bespreking</i>	49	<i>Discussion générale</i>	49
<i>Bespreking van de artikelen</i>	49	<i>Discussion des articles</i>	49
<i>Sprekers: Josée Lejeune, rapporteur, Mirella Minne</i>		<i>Orateurs: Josée Lejeune, rapporteur, Mirella Minne</i>	
Wetsvoorstel houdende wijziging van de wet van 8 augustus 1981 houdende inrichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers, evenals van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers en houdende inrichting van het Instituut voor veteranen (2175/1-2)	50	Proposition de loi portant modification de la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre et créant l'Institut des vétérans (2175/1-2)	50
<i>Algemene bespreking</i>	50	<i>Discussion générale</i>	50
<i>Bespreking van de artikelen</i>	50	<i>Discussion des articles</i>	50
<i>Spreker: Josée Lejeune, rapporteur</i>		<i>Orateur: Josée Lejeune, rapporteur</i>	
Wetsvoorstel tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser (1728/1-5)	51	Proposition de loi portant réglementation du contrat d'engagement maritime pour la pêche maritime et améliorant le statut social du pêcheur de mer (1728/1-5)	51
<i>Algemene bespreking</i>	51	<i>Discussion générale</i>	51
<i>Bespreking van de artikelen</i>	51	<i>Discussion des articles</i>	51
<i>Spreker: Hugo Coveliers, voorzitter van de VLD-fractie</i>		<i>Orateur: Hugo Coveliers, président du groupe VLD</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van artikel 63bis van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (2193/1)	51	Projet de loi visant à modifier l'article 63bis du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (2193/1)	51
<i>Algemene bespreking</i>	52	<i>Discussion générale</i>	52
<i>Bespreking van de artikelen</i>	52	<i>Discussion des articles</i>	52
Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 175 ² en 176 ² van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen betreffende het wegvervoer en de zee- en binnenvaartverzekeringen (2299/1-4)	52	Projet de loi modifiant les articles 175 ² et 176 ² du Code des taxes assimilées au timbre relativement au transport routier et aux assurances maritimes et fluviales (2299/1-4)	52
<i>Algemene bespreking</i>	52	<i>Discussion générale</i>	52
<i>Bespreking van de artikelen</i>	53	<i>Discussion des articles</i>	53
<i>Spreker: Yves Leterme, rapporteur</i>		<i>Orateur: Yves Leterme, rapporteur</i>	
Wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de Administratie der douane en accijnzen (2249/1-4)	53	Projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains agents de l'Administration des douanes et accises (2249/1-4)	53
<i>Algemene bespreking</i>	53	<i>Discussion générale</i>	53
<i>Bespreking van de artikelen</i>	54	<i>Discussion des articles</i>	54
Wetsontwerp betreffende de tenuitvoerlegging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Saoedi-Arabië inzake wederkerige vrijstelling met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar de winst, invoerrechten en sociale zekerheid, in het kader van het verrichten van luchtvervoer in internationaal verkeer, ondertekend te Riyadh op 22 februari 1997 (1791/1-2)	54	Projet de loi relatif à l'exécution de l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Royaume d'Arabie saoudite portant sur des exemptions réciproques en matière d'impôts sur le revenu et sur les bénéfices, de droits d'importation et de sécurité sociale dans le cadre de l'exercice du transport aérien en trafic international, signé à Riyadh le 22 février 1997 (1791/1-2)	54
<i>Algemene bespreking</i>	54	<i>Discussion générale</i>	54
<i>Bespreking van de artikelen</i>	54	<i>Discussion des articles</i>	54
<i>Spreker: Eric van Weddingen, rapporteur</i>		<i>Orateur: Eric van Weddingen, rapporteur</i>	
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten met het oog op de oprichting van een nieuwe categorie van	55	Proposition de loi modifiant la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers visant à créer une nouvelle catégorie d'organismes de	55

instellingen voor collectieve belegging, private privak genaamd, en houdende diverse fiscale bepalingen (2349/1)		placement collectif, dénommée pricaf privée, et portant des dispositions fiscales diverses (2349/1)	
<i>Algemene bespreking</i>	55	<i>Discussion générale</i>	55
<i>Bespreking van de artikelen</i>	62	<i>Discussion des articles</i>	62
<i>Sprekers: Eric van Weddingen, Jean Depreter, Jean-Jacques Viseur, Georges Lenssen, Trees Pieters, Didier Reynders, minister van Financiën</i>		<i>Orateurs: Eric van Weddingen, Jean Depreter, Jean-Jacques Viseur, Georges Lenssen, Trees Pieters, Didier Reynders, ministre des Finances</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (2234/1-5)	62	Projet de loi visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée (2234/1-5)	62
<i>Algemene bespreking</i>	62	<i>Discussion générale</i>	62
<i>Bespreking van de artikelen</i>	63	<i>Discussion des articles</i>	63
<i>Spreker: Eric van Weddingen, rapporteur</i>		<i>Orateur: Eric van Weddingen, rapporteur</i>	
Wetsontwerp betreffende de openbare aanbidding van effecten (2148/1-4)	63	Projet de loi relatif aux offres publiques de titres (2148/1-4)	63
<i>Algemene bespreking</i>	63	<i>Discussion générale</i>	63
<i>Bespreking van de artikelen</i>	63	<i>Discussion des articles</i>	63
<i>Spreker: Eric van Weddingen, rapporteur</i>		<i>Orateur: Eric van Weddingen, rapporteur</i>	
Regeling van de werkzaamheden	64	Ordre des travaux	64
<i>Sprekers: Zoé Genot, Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie</i>		<i>Orateurs: Zoé Genot, Yves Leterme, président du groupe CD&V</i>	
NAAMSTEMMINGEN	65	VOTES NOMINATIFS	65
Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en van artikel 144ter van het Gerechtelijk Wetboek. (2265/5)	65	Amendements et articles réservés du projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire et l'article 144ter du Code judiciaire. (2265/5)	65
Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en van artikel 144ter van het Gerechtelijk Wetboek (nieuw opschrift) (2265/6)	66	Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire et l'article 144ter du Code judiciaire (nouvel intitulé) (2265/6)	66
<i>Sprekers: Bart Laeremans, Els Van Weert, Hugo Coveliers, voorzitter van de VLD-fractie, Jean-Pierre Grafé</i>		<i>Orateurs: Bart Laeremans, Els Van Weert, Hugo Coveliers, président du groupe VLD, Jean-Pierre Grafé</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren (107/21)	67	Projet de loi modifiant la législation relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental (107/21)	67
<i>Spreker: Luc Goutry</i>		<i>Orateur: Luc Goutry</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek in verband met het erfrecht van de langstlevende echtgenoot. (1353/11)	68	Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code civil relatives aux droits successoraux du conjoint survivant. (1353/11)	68
Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 26 juni 2002 betreffende de oprichting van de Vestigingsraad. (2324/1)	68	Projet de loi modifiant la loi du 26 juin 2002 relative à l'instauration du Conseil d'Etablissement. (2324/1)	68
<i>Spreker: Luc Goutry</i>		<i>Orateur: Luc Goutry</i>	
Wetsontwerp houdende eerste aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 - Sectie 19 - Regie der Gebouwen. (2387/1)	68	Projet de loi contenant le premier ajustement du Budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 - Section 19 - Régie des bâtiments. (2387/1)	69
<i>Spreker: Mark Eyskens</i>		<i>Orateur: Mark Eyskens</i>	
Wetsvoorstel tot toekennina van de eretitel van	69	Proposition de loi accordant le titre honorifique	69

veteraan aan sommige personeelsleden van het departement van landsverdediging. (2174/1)		de vétéran à certains membres du personnel du département de la défense. (2174/1)	
Wetsvoorstel houdende wijziging van de wet van 8 augustus 1981 houdende inrichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers, evenals van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers en houdende inrichting van het Instituut voor veteranen. (2175/1)	69	Proposition de loi portant modification de la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre et créant l'Institut des vétérans. (2175/1)	69
Wetsvoorstel tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser. (1728/5)	70	Proposition de loi portant réglementation du contrat d'engagement maritime pour la pêche maritime et améliorant le statut social du pêcheur de mer. (1728/5)	70
<i>Spreker: Luc Goutry</i>		<i>Orateur: Luc Goutry</i>	
Wetsontwerp tot wijziging van artikel 63bis van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde. (2193/1)	70	Projet de loi visant à modifier l'article 63bis du Code de la taxe sur la valeur ajoutée. (2193/1)	70
Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 175 ² en 176 ² van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taken betreffende het wegvervoer en de zee- en binnenvaartverzekeringen. (nieuw opschrift) (2299/4)	71	Projet de loi modifiant les articles 175 ² et 176 ² du Code des taxes assimilées au timbre relativement au transport routier et aux assurances maritimes et fluviales. (nouvel intitulé) (2299/4)	71
Wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de Administratie der douane en accijnzen. (2249/4)	71	Projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains agents de l'Administration des douanes et accises. (2249/4)	71
Wetsontwerp betreffende de tenuitvoerlegging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Saoedi-Arabië inzake wederkerige vrijstelling met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar de winstinvoerrechten en sociale zekerheid in het kader van het verrichten van luchtvervoer in internationaal verkeer ondertekend te Riyadh op 22 februari 1997. (1791/1)	72	Projet de loi relative à l'exécution de l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Royaume d'Arabie saoudite portant sur des exemptions réciproques en matière d'impôts sur le revenu et sur les bénéfices de droits d'importation et de sécurité sociale dans le cadre de l'exercice du transport aérien en trafic international signé à Riyadh le 22 février 1997. (1791/1)	72
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten met het oog op de oprichting van een nieuwe categorie van instellingen voor collectieve beleggingprivate privak genaamd houdende diverse fiscale bepalingen. (2349/1)	72	Proposition de loi modifiant la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers visant à créer une nouvelle catégorie d'organismes de placement collectif, dénommée pricaf privée et portant des dispositions fiscales diverses. (2349/1)	72
Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde. (2234/5)	72	Projet de loi visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée. (2234/5)	72
Wetsontwerp betreffende de openbare aanbestedingen van effecten. (2148/3)	73	Projet de loi relatif aux offres publiques de titres. (2148/3)	73
Wetsontwerp tot wijziging van artikel 220 van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten en artikel 121, § 1, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële diensten. (nieuw opschrift) (2148/4)	73	Projet de loi modifiant l'article 220 de la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers et l'article 121, § 1er, 1°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers. (nouvel intitulé) (2148/4)	73
BIJLAGE	75	ANNEXE	75
STEMMINGEN	75	VOTES	75
DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN	75	DETAIL DES VOTES NOMINATIFS	75

PLENUMVERGADERING**SÉANCE PLÉNIÈRE**

van

du

DINSDAG 1 APRIL 2003

MARDI 1 AVRIL 2003

18:15 uur

18:15 heures

De vergadering wordt geopend om 20.18 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 20.18 heures par M. Herman De Croo, président.

Tegenwoordig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Marc Verwilghen.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Berichten van verhindering
Excusés

Guy D'haeseleer, Marcel Hendrickx, André Schellens, wegens ziekte / pour raisons de santé;
Danny Pieters, Jozef Van Eetvelt, Karel Van Hoorebeke, wegens ambtsplicht / pour devoirs de mandat;
Pierre Chevalier, Patrick Moriau, met zending buitenlands / en mission à l'étranger;
Karel Pinxten, begrafenis / funérailles;
Georges Clerfayt, Lode Vanoost, Raad van Europa / Conseil de l'Europe.

01 Regeling van de werkzaamheden
01 Ordre des travaux

Le **président**: Lors de la Conférence des présidents que j'ai convoquée il y a 45 minutes, il a été convenu que la discussion concernant la loi sur la compétence universelle, aussi appelée loi sur le crime de génocide, sera poursuivie jusqu'à son terme.

In de Conferentie van voorzitters werd beslist dat de genocidewet die op de agenda van vandaag staat, volledig zal worden besproken. Zowel de algemene bespreking als de artikelsgewijze bespreking – met de bespreking van de amendementen – zullen worden gevoerd.

Daarna zullen wij trachten de andere wetsontwerpen, zoals vermeld op de agenda, te behandelen. Volgens de informatie waarover ik beschik zullen korte besprekingen aan deze ontwerpen worden gewijd.

Vervolgens zal worden gestemd over alle afgehandelde wetsontwerpen.

01.01 Geert Versnick (VLD): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer Versnick, op deze wetsontwerpen werden geen amendementen ingediend en bovendien zijn er ook verdragen en dergelijke bij. De werkzaamheden zullen dus snel verlopen, althans indien er zich geen speciale gevallen voordoen.

Si tout le monde fait preuve de bonne volonté, nous pourrions peut-être commencer les votes dans une heure et demi, maximum deux heures. Cela dépend évidemment des projets à traiter.

Nous allons poursuivre nos travaux là où nous les avons arrêtés à 10.15 heures.

Ontwerpen en voorstellen
Projets et propositions

02 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (2265/1-6)

- Wetsvoorstel tot wijziging op procedureel vlak van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (1568/1-2)

02 Projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire (2265/1-6)

- Proposition de loi modifiant, sur le plan de la procédure, la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire (1568/1-2)

(Wetsontwerp overgezonden door de Senaat / Projet de loi transmis par le Sénat)

(Wetsvoorstel ingediend door / Proposition de loi déposée par: Fred Erdman, Geert Bourgeois, Hugo Coveliers, Tony Van Parys)

Hervatting van de algemene bespreking
Reprise de la discussion générale

De algemene bespreking is hervat.
La discussion générale est reprise.

02.01 **Fauzaya Talhaoui**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, we zullen het werk verdelen tussen drie rapporteurs: ikzelf, mevrouw Lalieux en voor vandaag de heer Tony Van Parys, die daarnet in de commissie voor de Justitie als rapporteur is aangeduid.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de commissie voor de Justitie heeft beide ontwerpen die ter discussie voorliggen, besproken op 26 februari en op verschillende commissievergaderingen in maart, vandaag inbegrepen. De ontwerpen zijn gesitueerd in de context van de bestrijding van de straffeloosheid van genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden. België speelt sinds 1993 terzake een voortrekkersrol.

Niettemin was het nodig om deze wetgeving aan te passen aan de inwerkingtreding van het statuut van het Internationaal Strafhof sinds 1 juli 2002 en aan het Yerodia-arrest. Tegelijkertijd was er enige onzekerheid over de rechtspraak met betrekking tot de dossiers die aanhangig waren gemaakt voor de inwerkingtreding van het statuut van Rome. De wetgever was eveneens van oordeel om voor bovenvermelde dossiers artikel 7, lid 1 van de wet van 1993 uit te leggen in die zin dat het van toepassing is ongeacht de plaats van de vermoedelijke dader, waar hij ook wordt aangetroffen.

In zijn inleiding maakte de minister van Justitie duidelijk dat het beginsel van de absolute universele rechtsmacht in de praktijk met heel wat moeilijkheden en praktische bezwaren gepaard gaat. Hij verwees onder andere naar een toename van klachten waarvan de beheersbaarheid niet meer te overzien was, zowel op het vlak van de middelen voor de Belgische justitie als op het vlak van de diplomatie. De minister was van oordeel dat alleen klachten met een Belgisch aanknopingspunt door de Belgische justitie ter hand moeten worden genomen en dat het niet de bedoeling was om op het Belgisch territorium een internationaal straphof bis te organiseren. Bovendien is het moeilijk uit te leggen aan onze Belgische publieke opinie dat belangrijke zaken hier te lande zolang op zich laten wachten terwijl zoveel tijd en energie wordt gestoken in zaken op basis van deze huidige wetgeving.

Wat zijn nu de wijzigingen aan de wet van 1993?

02.01 **Fauzaya Talhaoui**, rapporteur: Le travail a été réparti entre trois rapporteurs, M. Van Parys étant venu rejoindre les deux rapporteurs initiaux.

Le travail en commission a débuté le 26 février. En mars, la commission a consacré plusieurs réunions à l'examen du projet et de la proposition et les travaux se sont finalement achevés aujourd'hui. Les deux textes s'inscrivent dans le cadre de la lutte contre l'impunité du crime de génocide, de crimes contre l'humanité et de crimes de guerre. La Belgique joue un rôle de pionnier sur ce plan depuis 1993, mais la législation devait être adaptée à l'évolution sur le plan international, notamment la mise sur pied de la cour pénale internationale et l'arrêt Yerodia. Il y avait également des doutes sur la manière de traiter les dossiers qui étaient pendants avant le Statut de Rome.

Le ministre de la Justice a indiqué que le principe de la compétence universelle soulevait de nombreuses difficultés et objections pratiques, notamment une augmentation du nombre de plaintes. Il estime dès lors que seules les plaintes ayant un lien avec la Belgique peuvent être traitées par la justice belge. L'objectif n'est pas d'organiser une deuxième cour pénale

Ten eerste, de lijst van de misdaden aanpassen aan nieuwe vormen en normen van het internationaal recht, onder andere de misdaden tegen de menselijkheid, de oorlogsmisdaden, het gebruik van kindsoldaten, enzovoort.

Ten tweede, de internationale immuniteit aanpassen aan de evolutie van het internationaal recht.

Ten derde, de regel inzake universele bevoegdheid aanpassen aan de inwerkingtreding van het statuut van Rome en dus van het statuut van het Internationaal Gerechtshof. Ik verwijs naar het Yerodia-arrest. Bovendien is er een filter ingebouwd voor het geval tussen België en de zaak geen band zou bestaan. Alleen de federale procureur heeft het recht een rechtsvordering in te stellen als er geen enkele band met België bestaat. Wijst de federale procureur de zaak af, dan kunnen de klagers beroep instellen bij de kamer van inbeschuldigingstelling, die zal beslissen of de Belgische rechtbanken al dan niet bevoegd zijn, of de klacht ontvankelijk is en of ze niet manifest ongegrond is.

Vervolgens heeft de voorzitter van de commissie voor de Justitie zijn eigen voorstel, dat medeondertekend is door andere collega's, toegelicht. Dit voorstel komt op het volgende neer.

Ten eerste, de universele rechtsmacht van de Belgische rechtbanken aanvullen met het principe van het non bis in idem.

Ten tweede, het instellen van een voorrang van rechtsmacht voor de bedoelde materie. In plaats van een procureur des Konings en een onderzoeksrechter, zouden een procureur-generaal en een eerste voorzitter van het hof van beroep bevoegd zijn.

Ten derde, het aanpassen aan het statuut van Rome en aan de Yerodia-zaak van de wet van 1993.

Tijdens de algemene discussie benadrukten sommige collega's van de meerderheid het belang van de universele rechtsmacht en de merites van de wet van 1993, namelijk straffeloosheid van de zwaarste misdaden tegen de menselijkheid tegengaan – genocide, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. Ze refereerden ondertussen ook aan de wetgeving die in andere landen zoals Spanje, Duitsland, Nieuw-Zeeland, Zuid-Afrika en Australië tot stand is gekomen inzake universele rechtsmacht. Sommigen beklemtoonden ook dat er weliswaar druk vanuit het buitenland aanwezig is, maar dat het toch niet de bedoeling was om aan die druk toe te geven. Andere leden van de meerderheid hadden nogal wat bedenkingen bij de toepasbaarheid van het wetsontwerp indien er geen aanknopingspunten voorhanden waren en sluiten diplomatieke en politieke crisissen niet uit. Voorts is de problematiek van ondernemingen die investeren in risicolanden onvoldoende geregeld in het wetsontwerp, vonden ze. Onduidelijkheid bleef bestaan over de notie medeplichtigheid.

De oppositie legde er nogmaals de nadruk op dat de wet niet toepasbaar was en dat de bevoegdheid van de federale procureur om te fungeren als filter niet onbetwistbaar was en eigenlijk ook gecontesteerd werd. Ook de tussenkomst van de uitvoerende macht, zoals ze in paragraaf 4 aan bod kwam, werd meermaals bekritiseerd en aangeklaagd.

De Raad van State formuleerde verschillende opmerkingen betreffende de wijzigingen, aangebracht in artikel 7 inzake de universele rechtsmacht en het statuut van het Internationaal Strafhof. Deze opmerkingen komen uitvoerig terug in het verslag.

internationale. Il est également difficile d'expliquer à l'opinion publique pourquoi tant d'énergie et de temps sont consacrés à de telles causes alors que dans notre pays certaines affaires importantes restent autant de temps en souffrance.

Ces projets visent à adapter la liste des délits aux nouvelles normes et formes du droit international, à adapter les immunités internationales à l'évolution du droit international et à adapter les règles de la compétence universelle à l'entrée en vigueur du Statut de Rome.

A défaut d'un lien avec la Belgique, il y aura un filtre: seul le procureur fédéral pourra intenter une action en justice. S'il rejette la demande, un recours est possible devant la chambre des mises en accusation.

Le président de la commission de la Justice a explicité sa propre proposition qui complète le pouvoir juridictionnel universel par le principe *non bis in idem*, l'instauration d'une priorité de juridiction pour cette matière et l'adaptation de la loi au Statut de Rome et à l'affaire Yerodia.

Lors de la discussion générale, certains membres ont souligné l'importance de la compétence universelle et les mérites de la loi de 1993. Ils se sont référés à la législation qui a entre temps vu le jour dans d'autres pays. Ils ont indiqué que la pression en provenance de l'étranger est forte mais qu'ils ne cèdent pas. D'autres ont formulé des réserves à propos de l'applicabilité de la loi en l'absence d'un lien avec la Belgique. En ce qui concerne les entreprises, l'imprécision demeure au sujet de la notion de complicité.

L'opposition a jugé la loi inapplicable et a émis des objections concernant le rôle de filtre qu'est appelé à jouer le procureur fédéral et l'intervention du pouvoir exécutif. Le Conseil d'Etat a formulé des observations à propos de la modification de l'article 7.

Vervolgens gaf de minister van Justitie een antwoord op de vragen van de collega's. Hij herhaalde meer bepaald dat het een parlementair initiatief was, dat op het vlak van de principes niet kan gecontesteerd worden. De band met België is echter een andere zaak. Is er een Belgisch aanknopingspunt, dan moet het openbaar ministerie optreden. Is er geen Belgisch aanknopingspunt, dan kan alleen het verblijf als criterium gehanteerd worden en heeft men ook noodzakelijk een filter nodig. Wat de bedrijfswereld betreft, zou de notie medeplichtigheid verduidelijkt moeten worden. Het strafrecht vraagt nu eenmaal nauwkeurigheid op dit vlak. Bovendien staat de reputatie van die bedrijven op het spel. Wat de filter betreft, gaf de minister toe dat de criteria waarover de federale procureur beschikte, verduidelijking behoeven.

Ten slotte betreurde in de replieken bijna iedereen dat zulke belangrijke ontwerpen enkele weken voor het einde van de legislatuur worden besproken. Anderen pleitten zelfs voor hoorzittingen. De vrees van sommigen voor door politieke en andere motieven geïnspireerde klachten werd herhaaldelijk geuit en de bezorgdheid voor het imago van België kwam meermaals tot uiting. Het bezoek van de federale procureur ten slotte maakte duidelijk dat hij belast is met het toezicht op het humanitair recht. Op een totaal van 40 dossiers zijn er een tiental naar het federaal parket verzonden.

De federale procureur merkte tevens op dat de criteria op basis waarvan hij moet optreden, zouden moeten worden verfijnd en wettelijk verankerd. Hij voelde zich niet geroepen om op basis van opportuniteitscriteria een vordering in te stellen.

Ik kom thans tot de artikelsgewijze bespreking. De ingediende amendementen hadden betrekking op de verblijfsduur van het slachtoffer. Daarin werd met name voorgesteld die uit te breiden van een tot drie jaar.

Een amendement had betrekking op het zogenaamde *convenient forum*, in die zin dat als de zaak beter kon worden behandeld door een ander nationaal of internationaal rechtstelsel, dat moest de klacht bij dat rechtstelsel worden ingediend.

De federale procureur is de meest aangewezen instantie om de zaak te behandelen. De klagende partij kan binnen de vijftien dagen beroep aantekenen tegen de beslissing bij de Kamer van inbeschuldigingstelling, die dan de motivering van de federale procureur toetst aan de criteria bepaald in artikel 7 §1, lid 3 en 4.

Een volgend amendement had betrekking op de datum van 1 juli 2002, zijnde de dag van de inwerkingtreding van het statuut van het Internationaal Strafhof. Deze beperktere regeling zou alleen gelden voor de zaken die aanhangig werden gemaakt na 1 juli 2002. Enkele leden van de meerderheid onderschreven dit amendement niet wegens het niet doorstaan van de toetsing door het Arbitragehof. Bovendien geldt het strafrechtelijk principe dat de beklaagde zich steeds kan beroepen op de meest gunstige en meest recente wet.

Voorts werden er opmerkingen geformuleerd omtrent paragraaf 4 en over een eventuele inmenging in zaken die hangende zijn voor het gerecht en over het feit of het al dan niet gaat om een discriminerende bepaling tussen oude en nieuwe zaken.

Voor het vervolg van het verslag van de bespreking laat ik het woord aan mijn corapporteur.

Le ministre a souligné qu'il s'agit d'une initiative parlementaire dont les principes ne sont pas contestés. Il a estimé qu'un lien avec la Belgique est nécessaire et que, sinon, la résidence doit constituer le critère. Il a admis que la notion de complicité doit être précisée, de même que les critères dont dispose le procureur fédéral.

Presque tous les membres ont regretté qu'il ait encore fallu examiner ces sujets importants quelques semaines avant la dissolution. D'autres ont préconisé des auditions. La crainte de plaintes d'inspiration politique et le souci de l'image de la Belgique ont été mis en avant.

Le procureur fédéral souhaite que les critères soient affinés et ancrés légalement. Les critères d'opportunité ne sauraient constituer une base.

La commission est ensuite passée à l'examen des articles.

Un amendement concernait la durée de séjour de la victime et le *convenient forum*.

Le procureur fédéral est l'instance la plus appropriée pour juger d'une plainte et un recours est possible devant la chambre des mises en accusation.

Un autre amendement concernait la date du 1er juillet 2002, le jour de l'entrée en vigueur du statut de la Cour pénale internationale. Cette réglementation à portée plus restreinte ne s'appliquerait qu'aux affaires postérieures au 1er juillet 2002. Des membres de la majorité n'ont pas appuyé cet amendement parce qu'il ne résiste pas au contrôle par la Cour d'arbitrage. En outre, un principe pénal veut qu'un accusé doit toujours pouvoir se prévaloir du régime le plus favorable.

Des observations ont également été formulées à propos du paragraphe 4. Elles concernaient l'immixtion éventuelle dans des affaires pendantes devant la justice

02.02 Tony Van Parys, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bespreking vanmiddag in de commissie voor de Justitie had betrekking op de verschillende amendementen die inmiddels waren ingediend. Ik zal ze even kort overlopen om daarna het resultaat van de stemming daarover mee te delen.

Er was een amendement nr. 7 van de heren Simonet en Coveliers. Zij wilden dat de datum van 1 juli 2002 werd geschrapt in het artikel 7, § 4 omdat het discriminatoir zou zijn.

Mevrouw Lalieux had een amendement nr. 8 ingediend waarin werd voorgesteld het nieuwe mechanisme van toepassing te laten worden na de inwerkingtreding van de nieuwe wet.

Er was ook een amendement nr. 9 van de heren Grafé, Langendries en Arens die voorstelden paragraaf 4 van artikel 7 te schrappen, met als motief dat deze paragraaf een duidelijke schending van het principe van de scheiding van de machten zou inhouden.

Er was een amendement nr. 10 van de heer Grafé dat overeenstemt met het amendement nr. 7 van de heren Simonet en Coveliers. Dit amendement stelt eveneens voor de datum van 1 juli 2002 te schrappen.

Er was een amendement nr. 11 van de heer Grafé die voorstelde de tweede alinea van het artikel 7, § 4 te schrappen.

Er was een amendement nr. 12 van collega's Moerman en Simonet waarin werd voorgesteld dat het mechanisme waarbij de minister van Justitie na een in Ministerraad overlegd besluit de mogelijkheid had de feiten te betekenen aan de derde staat, zou worden voorafgegaan door een advies van de Kamer van Inbeschuldigingstelling indien de feiten aanhangig waren vóór de afkondiging van de wet. Het advies zou evenwel vervallen indien het openbaar ministerie het instellen van een gerechtelijk onderzoek naar de misdaden na de afkondiging van de huidige wet bevestigt.

Daarnaast was er een amendement van de heer Laeremans ertoe strekkend om het artikel 7 volledig te vervangen door de bepaling dat de strafvordering niet kan worden ingesteld indien het misdrijf niet gelinieerd is aan de Belgische overheid.

Ten slotte was er nog een amendement van mevrouw Moerman en de heer Simonet waarin wordt voorgesteld om de laatste paragraaf van alinea 3 van het artikel 7, ten vierde, te schrappen.

De bespreking in commissie betrof de inhoud van die amendementen. De minister heeft namens de regering een standpunt terzake ingenomen. De verschillende fracties hebben het woord gevoerd. Ik hoop dat u mij het bespaart dat ik alle elementen van discussie naar voren breng en ik eindig met het resultaat van de stemmingen.

Op artikel 5 was er een amendement nr. 14 van de heer Laeremans. Er waren 2 stemmen voor en 14 tegen, bij 1 onthouding. Eveneens op artikel 5 – alle amendementen hadden betrekking op artikel 5 – was er een amendement nr. 9 van de heer Grafé. Er was 1 stem voor en er waren 6 tegenstemmen en 9 onthoudingen. Bij het amendement nr. 11 van de heer Grafé stemde niemand voor. 11 stemden tegen en er waren

et la discrimination possible entre affaires anciennes et nouvelles.

02.02 Tony Van Parys, rapporteur: Les discussions de l'après-midi ont essentiellement porté sur les amendements qui avaient été présentés.

L'amendement n° 7 de MM. Simonet et Coveliers tendait à biffer la date du 1er juillet à l'article 7, paragraphe 4, parce qu'il s'agissait d'une disposition discriminatoire.

L'amendement n°8 de Mme. Lalieux proposait de n'appliquer le nouveau mécanisme qu'après l'entrée en vigueur de la nouvelle loi.

L'amendement n°9 de MM Grafé, Langendries et Arens préconisait la suppression du paragraphe 4 de l'article 7, parce qu'il est contraire au principe de la séparation des pouvoirs.

L'amendement n°10 de M. Grafé proposait également de biffer la date du 1er juillet 2002.

L'amendement n°11 de M. Grafé tendait à supprimer le deuxième alinéa du paragraphe 4 de l'article 7.

L'amendement n°12 de MM. Moerman et Simonet prévoyait de faire précéder d'un avis de la chambre des mises en accusation le mécanisme permettant au ministre de notifier les faits à un Etat tiers, uniquement lorsque les faits étaient pendants avant la promulgation de la loi.

Un amendement de M. Laeremans proposait de supprimer intégralement l'article 7, la procédure pénale n'étant pas envisageable si le crime est sans lien avec la Belgique.

Un amendement de MM. Moerman et Simonet tendait à supprimer le dernier paragraphe de l'alinéa 3 de l'article 7, quarto.

Tous les amendements concernaient l'article 5.

5 onthoudingen. Bij amendement nr. 13 van de heer Grafé stemde niemand voor, 6 collega's stemden tegen en 10 leden van de commissie hebben zich onthouden. Bij het amendement nr. 15 van collega Simonet stemden 11 leden van de commissie voor, 5 stemden tegen en er was 1 onthouding. Dan is er nog het amendement nr. 12 van de collega's Moerman en Simonet. Er stemden 8 leden van de commissie voor, er waren 4 tegenstemmen en 5 onthoudingen.

Deze stemmingen hadden tot gevolg dat de amendementen 7, 10 en 8 zonder voorwerp werden. Tot daar, mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het verslag van de vergadering van deze namiddag.

L'amendement n° 14 de M. Laeremans a été rejeté par 14 voix contre 2 et une abstention. L'amendement 9 de M. Grafé a été rejeté par 6 voix contre 1 et 9 abstentions. L'amendement 11 de M. Grafé a été rejeté par 11 voix et 5 abstentions. L'amendement 13 de M. Grafé a été rejeté par 6 voix et 10 abstentions. L'amendement 15 de M. Simonet a été adopté par 11 voix contre 5 et 1 abstention. L'amendement 12 de MM. Moerman et Simonet a été adopté par 8 voix contre 4 et 5 abstentions. Par ces votes, les amendements 7, 8 et 10 sont devenus sans objet.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Parys, ik zal u dadelijk het woord geven in het debat. De volgende sprekers hebben zich in de bespreking ingeschreven: de heer Van Parys, de heer Bacquellaine, de heer Laeremans, mevrouw Dardenne, de heer Coveliers, mevrouw Lalieux, mevrouw Talhaoui.

Monsieur Grafé, je vais vous placer quelque part à un moment donné...

De heer Erdman zal als laatste het woord nemen. Ik dank de verslaggevers, en ik geef het woord aan collega Van Parys in de algemene bespreking.

02.03 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het is bijzonder jammer dat wij deze belangrijke wetgeving in deze omstandigheden hebben moeten behandelen. Dit was nochtans helemaal niet nodig geweest. Men had naar aanleiding van onder meer de indiening van het wetsvoorstel van de voorzitter van de commissie voor de Justitie, de heer Erdman – dat wij samen met collega Bourgeois mede ondertekend hadden – in tempore non suspecto op een rustige manier de bespreking kunnen voeren. Collega's, dit had ons in staat gesteld om de noodzakelijke aanpassingen van de wet van 1993 te behandelen in een sfeer van sereniteit, niet beïnvloed door allerlei initiatieven van buitenaf en met de nodige rust en tijd.

De meerderheid en de regering hebben daarover anders beslist. Het is enkel en alleen wegens het feit dat er fundamentele tegenstellingen waren en zijn binnen meerderheid en regering dat wij deze aanpassingen van de wet van 1993 met haast en buiten een noodzakelijke sfeer van sereniteit moeten behandelen. Dit is uitermate jammer en betreurenswaardig. De materie heeft immers betrekking op de rechten van mensen, op de wijze waarop wij belangrijke schendingen van humanitaire recht willen behandelen en behandeld zien. Ze heeft ook betrekking op de internationale positie van ons land.

De CD&V-fractie wenst met klem de stuurloosheid van de regering aan te klagen. Collega's, het is de stuurloosheid van de regering in een materie die bepalend is voor de Belgische positie in het buitenland. Hoe kan het dat een wetsontwerp dat een dergelijke impact heeft op het buitenlandse beleid aanleiding is tot een standpunt van de regering waarbij men zegt dat men het overlaat aan het Parlement. De regering neemt hier eigenlijk helemaal geen standpunt in. Wij hebben dit deze namiddag nog ervaren naar aanleiding van de interventie van de minister van Justitie. Wij weten op dit ogenblik nog steeds niet wat het standpunt van de minister van Buitenlandse Zaken hierover zou zijn. Hii

02.03 Tony Van Parys (CD&V): Il est regrettable que nous n'ayons pas pu examiner cette adaptation importante de la loi de 1993 dans la quiétude et dans la sérénité, ce qu'aurait permis la proposition de loi de M. Erdman. La majorité et le gouvernement en ont décidé autrement, principalement en raison de leurs dissensions internes. C'est particulièrement regrettable parce que cette matière concerne les droits de l'homme, la manière dont nous voulons traiter d'importantes violations du droit humanitaire et la position internationale de notre pays.

Notre groupe dénonce l'impuissance de ce gouvernement dans une matière déterminante pour la position de la Belgique à l'étranger. Nous ne connaissons toujours pas la position du ministre des Affaires étrangères. Cette impuissance a des conséquences pour la diplomatie et la position internationale de notre pays, mais aussi pour la sécurité juridique de victimes de violations des droits de l'homme. Le gouvernement aurait dû déposer un projet de loi dans les délais. Cette législation aurait dû

is in deze materie ongetwijfeld geconcerneerd.

Collega's, bovendien blijkt dat deze stuurloosheid van de regering betrekking heeft op een materie die niet alleen diplomatiek en in het kader van de internationale betrekkingen van ons land belangrijk is. Ze is vooral belangrijk omwille van de rechtszekerheid die zo noodzakelijk is ten aanzien van fundamentele schendingen van de mensenrechten. Het is belangrijk ten aanzien van een materie die betrekking heeft op de schendingen van het internationaal humanitair recht. Toen de regering de afgelopen maanden en jaren geconfronteerd werd met deze materie en met de problemen die dit met zich meebracht qua rechtsonzekerheid, qua internationale uitstraling, qua diplomatieke betrekking, had zij tijdig de nodige initiatieven moeten nemen om aan het Parlement een wetsontwerp voor te leggen dat inderdaad behoorlijk was en dat een oplossing bood aan de problemen. Dit is dus niet gebeurd. Collega's, het is alsof de blokkering van dit dossier binnen de meerderheid aanleiding gaf tot een situatie waarbij België diplomatiek dreigde te worden geïsoleerd en waarbij de rechtsonzekerheid voor de slachtoffers van de genocide totaal zou worden gemaakt.

Die omstandigheden hebben ervoor gezorgd dat er in die materie geen behoorlijke wetgeving mogelijk is geweest. Dat is zo duidelijk bewezen in de wijze waarop wij die materie in de commissie voor de Justitie hebben moeten behandelen.

Bovendien meen ik dat dergelijke wetgeving het onderwerp zou moeten kunnen uitmaken van een overleg over de grenzen van meerderheid en oppositie heen omwille van het fundamentele maatschappelijk belang, omwille van het humanitaire belang en omwille van het internationale belang van die materie. Dat is klaarblijkelijk niet mogelijk geweest, ondanks het gegeven dat men zich altijd opnieuw beroept op de nieuwe politieke cultuur. Wij hebben ons met de CD&V-fractie steeds zeer constructief opgesteld. Wij hebben altijd aangeboden om daaromtrent het gesprek te voeren. Wij wisten namelijk dat de internationale positie van België op het spel stond en dat zoveel mensen, die terecht een beroep willen doen op die wet, eigenlijk niet meer wisten of die wet wel of niet goed of degelijk zou worden toegepast.

Het volgende is gebeurd. De nobele doelstelling van de wet van 1993 – wij blijven de nobele doelstelling van de wet van 1993 onderschrijven – dreigde ondermijnd te worden door soms wel eens een politiek geïnspireerde klacht. Ik moet zeggen dat zelfs leden van de Kamer daartoe hebben bijgedragen. Wij willen de wet van 1993 absoluut verdedigen, evenals de humanitaire draagwijdte ervan. Maar als sommigen, zelfs sommige leden van de Kamer, die klacht aanwenden voor louter politieke motieven, dan ondergraaft dat de nobele doelstellingen die de wet van 1993 absoluut inhield.

Bovendien – dat wil ik toch even absoluut en duidelijk benadrukken – meen ik dat het eigenlijk onmogelijk is om processen vanop afstand op een behoorlijke wijze te organiseren. Wanneer wij ervoor willen zorgen dat een proces wordt gevoerd met een behoorlijk onderzoek, een behoorlijke bewijsvoering, een behoorlijke berechting en met een tegensprekelijke procedure, dan is het absoluut noodzakelijk dat de feiten waarover wij in dit land die processen voeren, op een of andere manier gelieerd zijn aan dit land, zij het gelieerd via de dader of gelieerd via het slachtoffer. Ik denk dat dit een absoluut uitgangspunt is. Als dat niet het geval is, dan zitten wij met een bijzonder moeilijke bewijsvoering. Ik verwijs maar even naar de rogatoire opdrachten die noodzakelijk zijn wanneer die processen vanop afstand worden gevoerd. Wij hebben ooit hoorzittingen gehad met onderzoeksrechter Vandermeersch, die zo dikwijls heeft gewezen op die stroeve.

être soumise à la majorité et à l'opposition, au-delà des clivages, ce qui s'est avéré impossible en dépit de la "nouvelle culture politique" et bien que notre groupe ait toujours adopté une attitude constructive.

L'objectif louable de la loi de 1993 a été miné par des plaintes inspirées par des motifs politiques, parfois même déposées par des membres de cette Chambre. Je crois qu'il est impossible d'organiser convenablement des procès à distance, sans que les faits soient liés à ce pays par l'entremise de l'auteur ou de la victime.

Le lien avec la Belgique constitue une absolue nécessité, faute de quoi la charge de la preuve devient une question difficile. La justice doit alors recourir aux commissions rogatoires et à des procédures rigides.

S'il n'y a pas de lien avec la Belgique, le procès doit de préférence avoir lieu dans l'Etat d'origine du suspect si la garantie existe qu'un procès équitable y est possible. La Belgique ne peut se permettre d'être surchargée de procès. Si la loi n'était pas modifiée, il y aurait des conséquences économiques, politiques et éthiques parce que nous ne serions alors pas en mesure de garantir aux victimes la sécurité juridique. C'est pourquoi le CD&V a estimé devoir appuyer l'amendement tendant à l'organisation d'un procès en Belgique, pour autant qu'il existe un lien avec notre pays, ou, à défaut, dans le pays d'origine de l'accusé.

onmogelijke procedures, die het onmogelijk maken om op die wijze een behoorlijke procesvoering te voeren. Dat moet toch het uitgangspunt zijn van onze wetgeving: wij zouden de garantie moeten bieden van een behoorlijk, eerlijk, tegensprekelijk proces op basis van een degelijk onderzoek en een degelijke bewijsvoering. Welnu, processen vanop afstand geven ons die mogelijkheid niet. Als wij de garantie kunnen hebben dat die processen gevoerd worden in de staat van degene die de verdachte is en als wij de garantie hebben dat daar een behoorlijk proces kan worden gevoerd, kan er geen probleem bestaan om die procedures daar te voeren. Wij kunnen het ons trouwens niet veroorloven, mijnheer de minister van Justitie, dat wij in dit land overladen worden met processen die wij eigenlijk niet behoorlijk kunnen organiseren. Het weze toch nog eens beklemtoond dat wij het, ten aanzien van misdrijven die verband houden met de Belgische Staat of met daders of slachtoffers die met België te maken hebben, al zo moeilijk hebben om dat behoorlijk te organiseren. Als wij de garantie hebben dat die in een andere staat behoorlijk gevoerd kunnen worden, dan moeten wij die mogelijkheid overwegen en creëren.

Ik geloof dan ook dat het risico, dat werd of wordt gecreëerd indien de wet niet werd of wordt gewijzigd, enorm is en dit vanuit een dubbel oogpunt.

Ten eerste, in de mate dat de wet niet kan worden gewijzigd, zijn er de enorme, diplomatieke, economische en politieke gevolgen.

Het tweede punt is niet minder belangrijk. Er zijn ook de ethische gevolgen. Wanneer wij voor een situatie zouden komen te staan dat wij zouden moeten terugvallen op de wet van 1993, zou op dat ogenblik ook de rechtszekerheid van slachtoffers van schendingen van het internationaal humanitair recht helemaal niet meer gegarandeerd zijn. Ik geloof dat het dan ook een verantwoorde keuze is geweest van de CD&V-fractie om te kiezen voor het amendement, zoals het in de commissie voor de Justitie werd goedgekeurd. Het amendement biedt trouwens de nodige garanties. Immers, indien de misdrijven gelieerd zijn met België vanuit het oogpunt van dader of slachtoffer, is een behoorlijke procesvoering in ons land gegarandeerd. Als dit niet geval is, garandeert het amendement de behoorlijke procesvoering in de Staat waarvan de verdachte onderdaan is. Het is immers de voorwaarde om het speciale mechanisme van de verwijzing naar de derde Staat in werking te doen treden.

02.04 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, collega Van Parys, ik begrijp uw redenering perfect. Ze is echter op één vlak fout. De eerlijkheid gebiedt mij om vast te stellen dat er geen garantie is. Er is geen garantie dat de procedure wordt voortgezet in het land, waarin ze zou moeten worden voortgezet. Dat is misschien zelfs terecht. Sommige klachten zijn immers pure fantasie. Zij hoeven niet te worden voortgezet in de betrokken landen. Als u zegt dat er een garantie is dat ze in de betrokken landen worden voortgezet, dan hebt u het fout. Dat staat helemaal niet in de wet.

02.05 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega Laeremans, tijdens de besprekingen in de commissie werd verduidelijkt dat de klager, op het ogenblik dat het dossier wordt doorgezonden naar de Staat waarvan de verdachte onderdaan is, alle mogelijkheden heeft om het rechtssysteem in de betrokken Staat in werking te doen treden.

Op dat ogenblik moet het rechtssysteem functioneren nadat is vastgesteld dat het land inderdaad over een behoorlijk rechtssysteem beschikt want dat is de garantie die wel is ingelast: hetzij de federale

02.04 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): M. Van Parys se trompe. Il n'y a aucune garantie qu'un procès sera mené dans un autre pays.

02.05 Tony Van Parys (CD&V): Si le dossier est transmis à l'Etat dont l'inculpé est ressortissant, le plaignant dispose de toutes les possibilités pour faire entrer en action le système juridique du pays en question. Cela doit être vérifié au préalable.

procureur, hetzij de minister van Justitie moet voor die garantie instaan. Vandaar dat ik zeg dat naar mijn aanvoelen die garantie voldoende is. Het is zonder meer duidelijk dat wij veel liever een wetgeving hadden goedgekeurd op basis van het wetsvoorstel-Erdman dat hij samen met mijzelf en collega Bourgeois heeft ingediend. Dat was een veel betere wijziging geweest aan de genocidewet maar in de gegeven omstandigheden konden wij het niet verantwoorden dat wij ten eerste, in een diplomatiek onmogelijke situatie zouden terechtkomen en ten tweede, in een situatie van rechtsonzekerheid voor de slachtoffers onder het internationaal humanitair recht. Daarom hebben wij uitdrukkelijk deze keuze gemaakt, wetend dat het een keuze voor het minste kwaad was.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Parys, mag mevrouw Dardenne u onderbreken?

02.06 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je voudrais poser une question à M. Van Parys. Vous nous avez longuement expliqué en commission qu'il ne fallait pas mélanger le pouvoir politique et le pouvoir judiciaire. J'aimerais que vous me disiez comment l'amendement que vous avez voté évite cet écueil.

02.06 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): U hebt in de commissie uiteengezet dat de politieke en de rechterlijke macht duidelijk gescheiden dienen te blijven. Hoe kan het amendement dat u gisteren hebt goedgekeurd, die moeilijkheid omzeilen?

02.07 Tony Van Parys (CD&V): Mevrouw Dardenne, ik wil daar graag op antwoorden, omdat dit een belangrijk discussiepunt is. Het amendement zoals het werd aangepast, bevat 2 elementen die een antwoord hebben gegeven op de problematiek van de scheiding van de machten. Ten eerste, wanneer het dossier in onderzoek is bij de onderzoeksrechter ...

02.07 Tony Van Parys (CD&V): L'amendement initial a été adapté pour tenir compte des critiques selon lesquelles la séparation des pouvoirs n'était pas suffisamment respectée.

02.08 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, jusqu'à aujourd'hui, M. Van Parys nous avait dit le contraire.

02.09 Tony Van Parys (CD&V): Misschien kan mevrouw Dardenne even luisteren wanneer ik probeer te antwoorden op haar vraag. Een goed debat in het Parlement veronderstelt een vraag en een antwoord. Mevrouw Dardenne, u kunt dat antwoord dan beoordelen zonder meer, ik heb daar geen probleem mee. Wij hadden trouwens beter die discussie gevoerd in het Parlement, in de commissie en in deze plenaire vergadering in plaats van in de cenakels waar u altijd maar zat te vergaderen met andere collega's van de meerderheid, buiten de aanwezigheid van de oppositie. Dit debat moest gevoerd worden op parlementair niveau. Als ik mij echter niet vergis, waren het precies de groenen die weigerden dat CD&V bij de besprekingen werd betrokken. Deze bespreking, collega's, is een bespreking die een bespreking moet zijn over de grenzen van meerderheid en oppositie, in het Parlement en niet daarbuiten.

02.09 Tony Van Parys (CD&V): Il aurait d'ailleurs été préférable que la majorité mène ce débat au parlement plutôt que dans une salle du Sénat, en l'absence de l'opposition. Il semblerait que les verts se soient opposés à notre présence. Cette discussion dépasse pourtant les clivages entre majorité et opposition.

02.10 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je voudrais dire à M. Van Parys qui se targue toujours de faire de l'opposition constructive, qu'en ce qui me concerne, j'ai mené plus de dix ans d'opposition constructive et je n'ai jamais fait de la procédure pour le plaisir. Je n'ai jamais fait ce que vous dites et je ne me suis jamais opposée à ce que vous soyez invité où que ce soit. Je n'ai d'ailleurs pas ce pouvoir!

02.10 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Tijdens de tien jaar dat ik een opbouwende oppositie heb gevoerd, heb ik nooit van de procedure misbruik gemaakt.

En ik heb er mij nooit tegen verzet dat u waar dan ook zou worden uitgenodigd. Ik heb trouwens die bevoegdheid niet.

02.11 Tony Van Parys (CD&V): Het zou wel aangenaam zijn geweest, mevrouw Dardenne, dat de Agalev-Ecolo-fractie vanuit de cultuur die zij altijd propageert, het debat in het Parlement en in de commissie had gevoerd en niet daarbuiten. Ik meen dat dit het uitgangspunt is.

Sta me toe te antwoorden op uw vraag. Het amendement zoals het oorspronkelijk was ingediend, is aangepast zodat een antwoord wordt gegeven op de problematiek van de scheiding van de machten. Wanneer de zaak aanhangig is bij een onderzoeksrechter, wordt het advies van de kamer van inbeschuldigingstelling gevraagd vooraleer de zaak onttrokken wordt aan de rechterlijke macht. De voorzitter van de commissie heeft erop gewezen dat terzake er het precedent bestaat van de procedure-uitlevering. Ik ben het met u eens dat dit een beetje op de rand is. U zult het met mij eens zijn dat ook de materie zich situeert op de rand van een politieke en een gerechtelijke beslissing. Wanneer de diplomatieke positie van ons land en de internationale situatie in het geding zijn, moet men begrijpen dat de regering op een of andere manier moet kunnen interveniëren. Dit was althans het standpunt van heel wat mensen uit de meerderheid.

Ten tweede, het precedent van de uitleveringsprocedure is juridisch valabel. Op die manier wordt ten dele aan het probleem van de scheiding van de machten tegemoetgekomen. Ik verheer u niet dat ik liever een tekst had goedgekeurd waarin er van geen enkele politieke inmenging sprake zou zijn geweest. Het is trouwens in die zin dat wij, samen met andere collega's, een wetsvoorstel hadden ingediend. Ook dit hebt u niet willen onderschrijven of aanvaarden. Op geen enkel moment heb ik van de Agalev-Ecolo-fractie vernomen dat zij akkoord kon gaan met de inhoud van ons wetsvoorstel.

Voorzitter, ik besluit. Onze fractie zal zijn medewerking verlenen aan de wijziging van de wet van 1993, omdat wij willen voorkomen dat dit land zich in een diplomatiek geïsoleerde situatie zou bevinden en zich in de internationale context in een onmogelijke situatie zou begeven. Bovendien hebben wij liever een situatie waarbij de rechtszekerheid van slachtoffers van internationaal humanitair recht beter gegarandeerd is, dan een situatie waarbij de wet van 1993 opnieuw in zijn volle omvang van kracht zou worden. In deze omstandigheden willen wij deze tekst en het amendement waarvan sprake, goedkeuren.

02.12 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, mes chers collègues, nous abordons, ce soir, le résultat du travail de la commission de la Justice, après la transmission de ce projet par le Sénat. Il me semble opportun de rappeler le triple objectif que nous poursuivons: d'une part, stabiliser le cadre législatif concernant cette matière délicate mais aussi surtout assurer au justiciable une sécurité juridique plus nette et, d'autre part, atténuer les effets négatifs de ce débat sur l'image de notre pays à l'étranger.

En introduction, je voudrais simplement rappeler que nous avons eu le courage, au cours des années antérieures, de prendre diverses initiatives. La loi de 1993 est certainement une initiative louable qui concernait d'abord uniquement les crimes de guerre. Je rappellerai qu'on y a ajouté, sur proposition de Michel Foret à l'époque, les crimes de génocide. Mais depuis lors, il y a eu aussi l'installation de la Cour pénale internationale et l'adoption de ses statuts en 1998. La création de cette juridiction pénale internationale doit permettre, nous semble-t-il, d'assurer une justice pour tous, mettre fin à l'impunité, aider à stopper des conflits. Elle peut prendre le relais lorsque les institutions judiciaires internationales ne veulent pas, ne sont pas capables d'agir.

02.11 Tony Van Parys (CD&V): Le débat aurait dû être mené au Parlement.

Lorsqu'un dossier est entre les mains du juge d'instruction, l'avis de la chambre des mises en accusation est requis avant que l'affaire soit soustraite à la Justice. Il y a un précédent, à savoir la procédure d'extradition. Cette réglementation se situe en effet à la limite d'une décision judiciaire et politique mais le gouvernement doit pouvoir intervenir si la position diplomatique de la Belgique est menacée. Ma préférence va toutefois à une réglementation exempte d'immixtion politique. Le CD&V a déposé une proposition en la matière mais les verts n'y ont prêté aucune attention.

Mon groupe contribuera à cette modification de la loi pour éviter que la Belgique se retrouve sur le plan international dans une situation inextricable et pour améliorer la sécurité juridique des victimes de crimes contre le droit international.

02.12 Daniel Bacquelaine (MR): Voorliggend wetsontwerp streeft een drievoudig doel na: het stabiliseren van het wetgevend kader, het garanderen van rechtszekerheid aan de rechtzoekende en het temperen van de negatieve gevolgen van de wet voor het imago van ons land in het buitenland.

De wet van 1993, die aanvankelijk van toepassing was op de misdaden tegen de menselijkheid en waarvan het toepassingsgebied nadien tot de misdaden van genocide werd uitgebreid, was een lofwaardig initiatief.

Maar intussen is er een en ander gebeurd. zoals de oprichting in

A la suite de la mise en œuvre concrète de la loi de 1993 telle que modifiée en 1999, nous avons bien dû constater les limites de son application, d'abord à travers l'arrêt Yerodia où le mandat d'arrêt international décerné en avril 2000 à l'encontre du ministre congolais n'était pas valable car il méconnaissait l'immunité de juridiction pénale et l'inviolabilité dont un ministre des Affaires étrangères en exercice de la République du Congo jouissait en vertu du droit international. Il y a eu ensuite le dossier Sharon. La Chambre des mises en accusation a, dans son arrêt du 26 juin 2002, reconnu que la Belgique était compétente, mais que cette compétence ne pouvait s'appliquer que dans le respect conjoint de l'article 12 du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle, qui exige que l'auteur présumé soit trouvé sur le territoire belge lorsqu'un crime a été commis à l'étranger.

Devant ces difficultés juridiques qui se sont doublées, il faut l'admettre, de difficultés diplomatiques, deux lois ont été rédigées et adoptées par le Sénat. Il fallait, d'une part, clarifier sur le plan juridique les situations héritées du passé, c'est-à-dire les procédures judiciaires actuellement en cours et, d'autre part, corriger certaines imperfections de la loi actuelle de compétence universelle, la moderniser, l'adapter pour qu'elle tienne compte de la mise en place de la Cour pénale internationale, et supprimer les éléments dont la pratique a révélé qu'ils suscitaient de très sérieuses difficultés d'application.

Nous discuterons vendredi de la loi interprétative, aujourd'hui nous nous axons sur la loi dite modificative. Je partage l'avis du ministre de la Justice lorsqu'il rappelle qu'il faut lutter sans merci contre l'impunité des auteurs de crimes contre l'humanité et qu'il faut inscrire au pilori de l'humanité les crimes intolérables, commis souvent au nom d'un Etat, d'une idéologie, d'une cause ou d'une ethnie. Mais je partage également les réserves émises lorsqu'il s'agit de mettre concrètement en œuvre, de façon pertinente et efficace, une compétence universelle absolue. Nous ne sommes pas capables, il faut le reconnaître, sur le plan technique comme sur le plan politique, de permettre la poursuite devant nos juridictions belges de tout auteur présumé des crimes visés, quelle que soit sa nationalité, où que le crime ait été commis, quelle que soit la nationalité des victimes et quel que soit l'endroit où se trouve l'auteur présumé.

Nous devons, par souci de réalisme et d'efficacité de la loi, tempérer cette compétence universelle absolue en introduisant une série de filtres qui permettront de nous concentrer sur les cas qui présentent une base crédible et qui ne relèvent pas de jeux politiques internes, de rejeter ce qu'on peut appeler communément des plaintes manifestement déraisonnables. En effet, on sait que la mise en œuvre pratique d'une compétence universelle absolue engendre une charge considérable de travail pour les autorités judiciaires belges. Elle peut entraver l'exercice d'une bonne administration de la justice pénale et elle requiert un arsenal juridique de coopération judiciaire avec l'étranger qui n'existe pas toujours, il faut l'admettre.

Devant l'afflux prévisible de plaintes, les autorités judiciaires belges devront nécessairement faire des choix et il faut à tout prix éviter que ces choix puissent donner prise au moindre soupçon de partialité. Il était donc du devoir du législateur de réfléchir à des mécanismes qui permettent non pas le détricotage de la loi mais sa mise en application pour des affaires crédibles et fondées.

Les travaux qui se sont déroulés au Sénat ont permis de concevoir un premier filtre lorsqu'il n'existe pas le moindre élément de rattachement avec la Belgique. S'il faut toujours que l'action publique soit engagée par le procureur fédéral et non par une simple constitution de partie

1998 van een Internationaal Strafgerechtshof.

De in 1999 herziene wet van 1993 heeft haar beperkingen getoond in de zaak Abdoulaye Yerodia, wiens arrestatiebevel van 2000 ongeldig was omdat hij in zijn hoedanigheid van Congolees minister van Buitenlandse Zaken een onschendbaarheid genoot. In juni 2002 oordeelde de kamer van inbeschuldigingstelling dat de Belgische rechters bevoegd waren in de zaak Sharon, maar dat de vermeende dader zich op Belgisch grondgebied moest bevinden.

Gelet op deze juridische moeilijkheden werden twee wetten door de Senaat aangenomen. De lopende gerechtelijke procedures dienden te worden verduidelijkt en de onvolmaaktheden van de wet betreffende de universele bevoegdheid dienden te worden rechtgezet, rekening houdend met de oprichting van het Internationaal Strafgerechtshof en met de toepassingsmoeilijkheden.

Wij richten onze aandacht vandaag op de wijzigingswet. Ik ben het eens met de minister van Justitie wanneer hij stelt dat het belangrijk is dat de straffeloosheid van daders van misdaden tegen de mensheid wordt bestreden. Ik maak echter voorbehoud bij een absolute universele bevoegdheid. Om realistisch te blijven en opdat de wet tevens werkzaam zou zijn, diende in filters te worden voorzien die op een geloofwaardige basis stonden. De praktische uitwerking zou zo veel verplichtingen met zich hebben gebracht dat de rechtsbedeling erdoor kon worden belemmerd. Een eerste moeilijkheid zou hebben bestaan in de toevloed van klachten, omdat keuzes moeten worden gemaakt en er geen vermoeden van partijdigheid mag bestaan.

De invoering van een eerste filter brengt mee dat in het geval dat er geen verband is met België, de federale procureur de strafvordering moet instellen. De benadeelde persoon kan steeds een beroep instellen bij de kamer van

civile, la personne lésée pourra cependant introduire un appel devant la chambre des mises en accusation si la décision du ministère public est négative.

Nous estimons – et c'est la position que Jacques Simonet a eu l'occasion de défendre en commission lors de la discussion générale – que ce dispositif aurait pour conséquence de faire converger vers les tribunaux belges un afflux de plaintes n'ayant aucun lien de rattachement avec la Belgique. Une autre conséquence néfaste de cette loi serait de créer un véritable effet d'appel en matière de demandes d'asile et ce, alors que le gouvernement essaie de maîtriser les flux migratoires.

En outre, le filtre du procureur général était, dans sa version issue du Sénat, marquée par un caractère illusoire. On pouvait rapidement imaginer les pressions incessantes qui auraient pesé sur ses épaules, pressions émanant des milieux diplomatiques belge ou étrangers et de l'opinion publique.

Le procureur fédéral dispose-t-il – c'est la question en cette matière – du même pouvoir d'appréciation en opportunité que celui du procureur du Roi, selon le droit commun de la procédure pénale?

La décision de classement sans suite par le ministère public peut être dictée par des motifs de technique juridique ou par des motifs d'opportunité comme l'absence d'infraction, l'auteur inconnu, l'action publique éteinte, l'infraction non établie, les charges insuffisantes, le suspect fugitif et signalé à rechercher ou simplement le constat que les poursuites sont inopportunes. Dans le cas présent, le procureur fédéral pourrait-il décider de ne pas poursuivre, non parce qu'il estime l'infraction non établie ou les charges insuffisantes mais parce qu'il considère que les poursuites ne seraient pas opportunes? Il était nécessaire d'indiquer dans quelle mesure précise le procureur fédéral peut décider de ne pas donner suite à une plainte.

Devant ces nombreuses imprécisions – je n'en ai cité que quelques-unes à titre illustratif –, il était absolument nécessaire que la Chambre puisse adapter et amender ce texte afin d'établir les lignes directrices concrètes sur lesquelles le procureur fédéral pourra se baser pour évaluer une plainte.

Quelles dispositions complémentaires ont pu être établies? Le législateur a proposé quatre pistes, quatre critères indépendants les uns des autres afin d'encadrer la réflexion du procureur général. Ces critères sont les suivants:

1. La plainte doit être manifestement fondée.
2. Les faits relevés dans la plainte ne correspondent pas à une qualification de la présente loi.
3. Une action publique recevable peut résulter de cette plainte.
4. Il ressort des circonstances concrètes de l'affaire que celle-ci devrait être portée devant les juridictions, soit internationales soit nationales, compétentes.

Un deuxième filtre a également été mis en place pour les cas ne relevant pas du filtre du procureur général. Pour ces plaintes ne concernant pas des victimes belges, des faits commis en Belgique ou des auteurs ressortissants à un Etat dont la législation incrimine les violations graves du droit humanitaire, le ministre de la Justice peut, après décision du Conseil des ministres, porter les faits à la connaissance de l'Etat tiers. Dans ce cas, la Cour de Cassation, sur réquisition du procureur général, prononce le dessaisissement de la juridiction belge saisie. Cette disposition a été renforcée et encadrée

inbeschuldigingstelling. We delen de mening van Jacques Simonet dat deze bepaling zou leiden tot een klachtenstroom naar de Belgische rechtbanken. In tweede instantie zou dit een "aanzuigeffect" hebben op het vlak van de asielaanvragen.

Beschikt de federale procureur ter zake over dezelfde bevoegdheden als de procureur des Konings? Kan hij beslissen tot buitenvervolginstelling? In welke omstandigheden kan hij beslissen tot niet-vervolg? Gelet op deze onduidelijkheden heeft de wetgever vier criteria ingevoerd: de aanklacht moet gegrond zijn; de aangeklaagde feiten beantwoorden niet aan een kwalificatie van de huidige wet; de klacht in kwestie kan leiden tot een ontvankelijke strafvordering en de zaak zou voor bevoegde nationale of internationale gerechtelijke instanties moeten worden gebracht.

Een tweede filter werd ingebouwd voor de gevallen die niet onder de procureur-generaal ressorteren. De minister van Justitie kan, na beslissing van de Ministerraad, de feiten voor de derde staat brengen. Het Hof van Cassatie spreekt dan de ontlasting van het Belgisch gerecht uit. Dat is de strekking van het amendement van de heer Simonet en mevrouw Moerman.

par l'intervention de la chambre des mises en accusation. C'est l'objet de l'amendement déposé par M. Simonet et Mme Moerman et voté en commission en fin de journée aujourd'hui.

Si une instruction est ouverte suite à une plainte déposée avant la promulgation de la loi, le ministre de la Justice prendra sa décision sur avis de la chambre des mises en accusation, à la suite d'un rapport du procureur fédéral. Lorsqu'une plainte est déposée et qu'elle a un quelconque lien avec la Belgique, le procureur fédéral intervient. Lorsqu'une plainte est déposée et qu'elle n'a pas de lien avec la Belgique, le ministre, entouré du Conseil des ministres et de la chambre des mises en accusation, peut – mais ne doit pas – dénoncer les faits et la Cour de Cassation prononcera le dessaisissement de la juridiction belge.

02.13 Vincent Decroly (indépendant): Monsieur le président, j'ai souvent entendu dire que la loi, dans sa version de 1993, posait différents problèmes notamment diplomatiques. Je passe sur les aspects économiques ou autres qui ont été mentionnés car cela ne me paraît pas essentiel, mais je voudrais m'attarder sur le plan diplomatique.

La diplomatie est un grand art, monsieur Bacquelaine, mais c'est un art politique, c'est-à-dire qu'il s'agit d'un art dans lequel le rapport de force pèse beaucoup et bien souvent davantage que le droit. En cela, c'est un problème fondamental et je pense qu'on doit le reconnaître. Or, j'ai l'impression que pour soigner un mal qui consistait, selon les critiques portées sur la loi de 1993, en ces risques sur un plan diplomatique notamment, on a introduit de telles modalités d'intervention du pouvoir exécutif – dans le paragraphe que vous venez de commenter – que l'on fait la même chose; on renforce encore les risques de pressions, de menaces, d'intimidations, d'annonces de mesures de représailles ou de rétorsion qui pourraient peser sur le ministre de la Justice et son gouvernement.

Je ne vois vraiment pas en quoi ce type d'amendement résout les problèmes posés par la précédente loi. J'ai plutôt l'impression qu'on alourdit les problèmes bien plus qu'on ne les résorbe.

02.14 Daniel Bacquelaine (MR): J'entends bien votre argumentation.

Je pense, au contraire, que la loi dans sa forme actuelle empêche son effectivité. Nous en avons eu la preuve encore tout récemment. L'instrumentalisation de cette loi à des fins politiques, partisans et internes fait que, finalement, cette loi devient inefficace, inapplicable. L'exemple de la plainte déposée, notamment par un membre de notre honorable assemblée, est la preuve que cette loi est un prétexte pour s'en servir sur un plan de notoriété locale, dans une ville ou l'autre de notre Wallonie. Cela est peut-être intéressant pour le parlementaire mais cela me paraît dommageable pour l'effectivité même de la loi. Or, nous voulons mettre en place des filtres permettant de rendre cette loi effectivement applicable. C'est le but de ces amendements et de cet amendement en particulier. J'estime qu'il était nécessaire de le faire si l'on veut que cette loi fonctionne efficacement.

Ces adaptations doivent, me semble-t-il, être analysées avec une certaine hauteur de vue et non dans un esprit partisan, partisan parfois de basse politique, englué dans les groupes de pression et autres intérêts qui nous interpellent sur tel ou tel point. Quel est l'objet que

02.13 Vincent Decroly (onafhankelijke): De wet - versie 93 - doet diplomatieke problemen rijzen. Diplomatie is een kunst waarin de politiek zwaarder weegt dan het recht. Om een euvel te verhelpen worden hier nadere regels ingevoerd waardoor het probleem groter in plaats van kleiner wordt.

Wij zeggen neen tegen een wet die partijdige bedoelingen heeft. Wij willen filters inbouwen zodat de wet kan worden toegepast. Heeft onze assemblee een ander doel dan een betere uitoefening van het internationaal gerecht en recht waarbij onze internationale contacten worden gevrijwaard? Wij hebben de onvolmaaktheden van de wet verbeterd zodat ze operationeel wordt. Het eerste doel blijft het vrijwaren van de mensenrechten ter aanvulling van het Internationaal Strafhof.

notre assemblée doit poursuivre? Quel est l'objectif que notre assemblée doit atteindre? Objectif que doivent, à mon avis, partager demain les sénateurs. Il faut assurer un meilleur exercice du droit et de la justice internationale tout en faisant en sorte que la Belgique puisse effectivement continuer à jouer un rôle en politique internationale et que toute une série de contacts, sur le plan international, ne soient pas coupés par des actions intempestives. Ces actions intempestives – c'est ce que je disais à l'instant – nuisent à notre position sur la scène internationale mais surtout détournent l'esprit et la mise en œuvre de la loi de compétence universelle.

Nous nous sommes fait un devoir de corriger certaines imperfections de la loi afin qu'elle puisse être pleinement opérationnelle et remplir l'objectif premier qu'elle s'est fixé. En l'absence, puis en complémentarité de la Cour pénale internationale, la Belgique a œuvré et continuera à œuvrer à la défense des droits de l'homme et de la justice internationale à travers une procédure dépouillée de ces excès.

02.15 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, hoe dichterbij deze meerderheid zich naar het einde van de legislatuur sleept, hoe absurder het allemaal wordt. Vandaag zal in het Parlement een wet worden goedgekeurd waarvan iedereen weet dat ze zeer slecht in mekaar zit, vol staat met juridische fouten, dixit commissievoorzitter Fred Erdman, en dat ze zal zorgen voor de meest tegenstrijdige interpretaties, kortom een wet waarvan iedereen weet dat ze bij het begin van de volgende legislatuur opnieuw zal moeten worden gewijzigd. Misschien is dat wel de reden waarom de wet vandaag besproken wordt en ter stemming wordt gelegd. De wet van 1 april 2003 zal ongetwijfeld de geschiedenis ingaan als een uit de kluiten gewassen grap waarvan men achteraf ongetwijfeld zal zeggen: "Het was eigenlijk maar gewoon om te lachen".

Veel minder om te lachen is de houding van de regering, die te laf is geweest om in dit dossier dat ons internationaal zwaar in opspraak brengt, kleur te bekennen. Louis Michel heeft in de plenaire vergadering op 20 maart aan onze collega Tastenhoye gezegd dat hij wou meewerken aan deze wet. We hebben hem niet gezien. De heer Michel heeft zijn kat gestuurd! Zoals we dat gewoon zijn in delicate dossiers, heeft minister Verwilghen de bal naar het Parlement doorgeschoven.

Deze genocidewet is er gekomen en werd bijgesteld in een klimaat van ernstige schendingen van internationaal recht naar aanleiding van vreselijke gebeurtenissen in Afrika en ex-Joegoslavië en had het nobele doel absolute straffeloosheid tegen te gaan. Tot op zekere hoogte was dit terecht. Vanzelfsprekend moeten we voorkomen dat wreedaardige criminelen die zich aan grootschalige misdaden bezondigen, hier hun toevlucht zoeken en onbestraft blijven, zolang er geen internationale instantie bestaat die deze taak op zich neemt. Vanzelfsprekend moet ons gerecht kunnen optreden wanneer de daders van of de slachtoffers van zo'n vergrijp op het moment van de feiten onze nationaliteit hebben.

Daar moet het natuurlijk ophouden! Als wij verder gaan, en die wet gaat natuurlijk veel verder, roepen wij onszelf uit tot wereldgeweten, tot wereldrechtbank, wat getuigt van een hopeloos achterhaalde, koloniale, imperialistische en, zoals de kamervoorzitter zelf het vorige week in een West-Vlaams blaadje bestempelde, racistische mentaliteit. In de eerste plaats maken wij ons met dat soort absolute wetgeving volslagen belachelijk op het internationale forum. Dit land komt nog maar eens over als de kikker die een os wil zijn. Zeer terecht schreef Eric Donckier over deze wetgeving in het Belang van Limburg van 14 februari 2003: "Beeldt u eens in dat naast België straks ook Nederland. Duitsland.

02.15 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Plus la fin de législature approche, plus le comportement de la majorité est absurde. Nous devons nous prononcer aujourd'hui sur une loi qui comporte de multiples erreurs et qui a en outre un impact négatif sur l'image de notre pays. Nul doute que cette loi devra à nouveau faire l'objet de modifications au cours de la prochaine législature. C'est un poisson d'avril mais de très mauvais goût.

L'attitude du gouvernement ne prête absolument pas à sourire. Le gouvernement fait preuve d'une franche lâcheté. Cette loi nous compromet au niveau international mais le ministre Michel ne daigne pas assister au débat et, comme à l'accoutumée, le ministre Verwilghen renvoie la balle au Parlement.

L'objectif de cette loi est de mettre un terme à l'impunité. Il est évident que les auteurs de crimes contre l'humanité ne peuvent trouver refuge dans notre pays et que s'ils ont la nationalité belge, ils doivent être poursuivis. Mais point n'est besoin d'aller plus loin. Par le biais de cette loi, la Belgique s'érige en conscience du monde, ce qui témoigne d'une mentalité colonialiste, impérialiste et raciste. Cette loi ridiculise notre pays à l'échelle mondiale et reflète une attitude mégalomane déplacée. Cette loi est un véritable pôle d'attraction pour les fanatiques.

Italië, Amerika, Argentinië, Irak en Congo – om het bij die voorbeelden te houden – uitpakken met een eigen genocidewet. Ziet u het al gebeuren? De wereld wordt een gekkenhuis.” Dixit Eric Donckier.

Als de gevolgen van de wet alleen maar waren dat dit apenland wat belachelijk maakte in de wereld, zou het vanzelfsprekend niet zo erg zijn maar het gaat veel verder dan dat. Vroeger schonk niemand aandacht aan die wet maar sinds wij opgezadeld zitten met Louis Michel als minister van Buitenlandse Zaken, die zichzelf als het levende geweten van de wereld beschouwt en van wie het aantal straffe en domme uitspraken intussen niet meer te tellen is, wordt dit land een magneet voor allerlei fanatici die ons gerecht voor hun politieke kar willen spannen, die willen uitproberen tot waar onze rechtbanken te ver willen gaan.

Sinds het aantreden van de huidige regering stapelde het aantal klachten zich in snel tempo op bij het Brusselse gerecht. Wij krijgen het ene diplomatieke conflict na het andere. Het gaat er dus al lang niet meer om dat wij ons belachelijk maken in het buitenland, wel dat wij voor onszelf zware diplomatieke problemen en op termijn onvermijdelijk ook zware economische problemen aan het creëren zijn.

De **voorzitter**: Mag collega Tastenhoye u onderbreken, mijnheer Laeremans, een collega van uw eigen fractie?

02.16 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Daar heb ik geen enkel probleem mee.

De **voorzitter**: Wil dat zeggen dat u het beter kunt, mijnheer Tastenhoye?

02.17 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik wil het zeker niet beter doen dan mijn achtbare collega. Ik wil als Antwerps volksvertegenwoordiger een aantal feiten en gegevens over de zware economische schade, waarnaar collega net verwijst, aan het debat toevoegen. Ik denk dat dit essentieel is.

Door de onhandige en onsamenhangende houding die de regering aangenomen heeft in de Irak-crisis en door de genocidewet is de schade die aan onze economie en aan ons imago toegebracht is nu reeds enorm. Niet enkel op termijn, ook nu reeds is dat het geval.

De vertegenwoordigers van de haven en de diamantsector waarschuwen daarvoor nu reeds. De haven en de diamantsector zijn namelijk van levensbelang voor onze economie. De diamant is goed voor 7% van de totale Belgische uitvoer en verschaft werk aan 30.000 mensen. De haven geeft werk aan 60.000 mensen en onrechtstreeks aan 350.000 mensen.

De voorzitter van AGHA, de Antwerpse havengemeenschap, heeft het onlangs in een interview in De Gazet van Antwerpen zeer duidelijk gezegd: “Wij vrezen economische represailles vanuit de Verenigde Staten”. De afgevaardigde beheerder van AGHA getuigde: “Onze vertegenwoordiger in New York stuurt ons bijna dagelijks mails met de bede om in godsnaam in België op te houden met dit gedrag”. De woordvoerder van de Hoge Raad voor Diamant getuigt: “Wij krijgen...

De **voorzitter**: Mijnheer Tastenhoye, kom het dan hier zeggen, als u wilt. Dit is geen onderbreking. Kom dan naar het spreekgestoelte.

02.18 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Dit is een wezenlijke toevoeging aan dit debat. De woordvoerder van de Hoge Raad voor

surtout depuis l'arrivée aux affaires du ministre Michel. L'amoncellement rapide des plaintes entraîne de lourdes conséquences négatives sur les plans diplomatique et économique.

02.17 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): En tant qu'Anversoïse, je ne suis que trop conscient du préjudice économique que nous cause la loi de compétence universelle. Des représentants des secteurs portuaire et diamantaire tirent la sonnette d'alarme. Nous jouons avec le feu. Le diamant représente 7 pour cent des exportations belges et occupe 30.000 travailleurs. Le port occupe 60.000 personnes, voire même 350.000 indirectement.

Selon des sources bien informées et selon des représentants sur place, les EU se vengent en tout cas déjà de la position adoptée par la Belgique dans le dossier de l'Irak. En effet, le commerce du diamant a diminué la semaine dernière.

02.18 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): A cela s'ajoute

Diamant zegt: "Wij krijgen nu mails vanuit de VS: houd uw diamanten of verkoop ze aan Irak". De handel in diamant is de laatste weken zorgwekkend gedaald. Daarenboven dreigt Tel Aviv trafiek van Antwerpen af te snoepen.

Als klap op de vuurpijl kwam er de hele hetze rond de genocidewet, waarbij de Israëlische ambassadeur in Brussel werd teruggeroepen naar Tel Aviv. Dat is één van de zwaarste maatregelen in de internationale diplomatie. Er ontstond een ware hetze tegen België. Dan is er vorige week die klacht geweest tegen Colin Powell, huidig minister van Buitenlandse Zaken, die trouwens overmorgen op bezoek komt bij de NAVO in Evere. Gaat men hem aanhouden? Er is klacht ingediend tegen de vorige president Bush; er is klacht ingediend tegen Dick Cheney, de huidige vice-president van de Verenigde Staten. De voorzitter van de Amerikaanse Kamer van Koophandel zegt dat hij zich grote zorgen maakt, dat België zijn eigen ruiten aan het ingooien is en dat dit zeer veel jobs in Vlaanderen dreigt te kosten. Men moet goed weten...

l'effet néfaste de la loi sur la compétence universelle, qui a même amené le gouvernement israélien à rappeler son ambassadeur. La semaine dernière, plainte a tout de même été déposée contre le ministre américain des Affaires étrangères, Colin Powell, contre l'ancien président, M. Bush senior, et contre l'actuel vice-président américain, Dick Cheney. Selon le président de la chambre de commerce américaine, notre pays scie ainsi la branche sur laquelle il est assis et des répercussions sont à prévoir. N'oublions pas que les EU représentent 200.000 emplois dans le secteur privé en Belgique.

De **voorzitter**: Dit is geen onderbreking. Ik schrijf u in bij de sprekers, ik heb daar geen probleem mee.

02.19 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Ik rond af. Men moet goed weten dat Amerika zorgt voor 12% van de jobs in de privé-sector in België; dat betekent meer dan 200.000 jobs. Dit alles heeft deze regering op het spel gezet en dat klagen wij ten eerste aan.

02.20 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Ik kan dat alleen maar beamen, mijnheer Tastenhoye. Ik hoop alleen dat u niet verwacht dat ik daarop nog antwoord, want u hebt volledig gelijk uiteraard.

Ik had het over de zware economische problemen naar aanleiding van de werking van ons gerecht, een domein waarin onze reputatie al zeer slecht was. Zeven jaar geleden haalden wij de wereldpers met de zaak-Dutroux en stond het justitiebeleid van dit land op een beschamende manier te kijk. Vandaag haalt het Belgisch gerecht opnieuw de wereldpers. Als buitenlanders dan vragen hoe het nu eigenlijk staat met die gruwelijke kindermoordenaar, moeten wij diepbeschaamd zeggen dat dit verhaal nog helemaal niet is afgelopen. Dan sperren de ogen van onze gesprekspartners zich wijd open en nadien stralen diezelfde ogen een ontzaglijke hoeveelheid deernis en medelijden uit. We krijgen dan de vraag of we hen toch niets aan het wijsmaken zijn. Dit falend Belgisch gerecht, dat er zelfs nog niet in slaagt om Oost-Europese ramkrakers snel te berechten en de hulp moet inroepen van Poolse en Roemeense rechtbanken, heeft als opdracht buitenlandse bedrijfsleiders, militairen, ministers en staatshoofden te berechten voor vaak vermeende en uit hun context gerukte wandaden, duizenden kilometers van hier. Absurder is haast niet mogelijk.

Waarde collega's, het is om al deze redenen dat wij hebben gezegd dat er een streep onder deze wet moet worden getrokken. Als we onszelf verdere internationale schade willen besparen, moeten we een duidelijk signaal geven aan de buitenwereld en deze wet in haar geheel buiten werking stellen. We moeten alle hangende klachten afvoeren en duidelijk maken dat de wetgever zich de voorbije jaren ernstig heeft vergist. Alleen dan zal de zeer terechte kritiek ophouden en kan opnieuw worden gewerkt aan het herstel van onze geloofwaardigheid.

De amenderingen die vorige week en vandaag werden aangebracht, voldoen daarvoor absoluut niet. Er is geen enkele zekerheid dat de

02.20 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Cette analyse est correcte.

La loi de compétence universelle génère en outre un surcroît de travail alors que la justice est déjà surchargée, la preuve étant que le procès Dutroux n'a pas encore commencé, à la stupéfaction des milieux internationaux. Or cette même justice est à présent appelée à poursuivre des personnalités internationales parmi les plus diverses. C'est absurde.

Il est grand temps d'en finir avec la loi de compétence universelle et de faire savoir au monde que le législateur belge s'est trompé ces dernières années. Ce signal aura pour effet, espérons-le, de restaurer quelque peu notre crédibilité ô combien mise à mal. Les récents amendements à la loi de compétence universelle ne suffiront pas à réparer les dommages. Ce projet n'est que bricolage. L'absence de tout lien avec la Belgique est inepte puisqu'un séjour de trois années seulement suffit pour qu'une enquête soit ouverte! Notre amendement met un terme à cette absurdité. Le délai

volgende regering komaf zal maken met de vele dossiers die ons momenteel zwaar in verlegenheid brengen. Niet alleen is de wet die vandaag wordt behandeld, een ongelooflijk staaltje van kunst en vliegwerk, van slordig en overhaast geknoei, waarbij gerecht en politiek op een schandelijke wijze door mekaar worden gehaald. Bovendien blijft het een feit dat deze wet nog altijd een veel te ruime bevoegdheid geeft aan de Belgische rechtbanken. Het gaat niet op dat dossiers waarbij er geen enkel aanknopingspunt is met dit land, waarbij noch de dader, noch het slachtoffer onze nationaliteit hebben, waarbij de dader zich niet in ons land bevindt en de feiten zich ver van hier hebben afgespeeld, nog altijd tot de bevoegdheid van onze rechtbanken blijven behoren. Het gaat zeker niet op dat een verblijf van amper drie jaar in dit land volstaat om het gerecht te dwingen een onderzoek te openen nopens de meest fantasisische klachten.

Dat is de reden waarom wij ons amendement opnieuw indienen dat onze rechtsmacht onbevoegd maakt voor dergelijke dossiers en de minimale verblijfsperiode uitbreidt tot vijf jaar. De goedkeuring van dit amendement zou in elk geval duidelijkheid scheppen voor de buitenwereld en onze gerechtelijke instanties definitief bevrijden van tientallen absurde dossiers waarmee zij nooit hadden mogen worden belast.

Ten slotte nog dit. In de commissie hebben wij tegen deze wetswijziging gestemd omdat ze absoluut niet ver genoeg ging en omdat de wet juridisch gezien kaduuk is. Uiteraard willen wij ook vermijden dat door onze houding de schadelijke en volstrekt onaanvaardbare huidige toestand zou blijven bestaan. Daarop zullen wij ons stemgedrag afstemmen.

02.21 Jean-Pierre Grafé (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, le cdH est réellement impressionné par l'improvisation dont font preuve une fois de plus le gouvernement et la majorité. Nous estimons qu'un projet d'une telle importance qui ambitionne d'être un exemple pour le monde entier ne pouvait être traité d'une manière aussi légère et aussi peu cohérente. Voulant analyser objectivement et sereinement le projet tel qu'amendé, je puis en faire brièvement l'analyse suivante.

Le côté positif, ce sont les précisions apportées au champ d'application de la loi par l'instauration de facteurs de rattachement. Positive également, l'articulation entre cette loi et le statut de Rome, entre la compétence de nos juridictions et celle de la Cour pénale internationale. Positive aussi – vous voyez que nous savons être objectifs –, la suppression d'une date à partir de laquelle la nouvelle procédure est applicable, date qui était totalement arbitraire et donc inconstitutionnelle, et dont nous demandions avec d'autres la suppression. Positive enfin, la procédure de dessaisissement des juridictions belges lorsque les faits sont jugés devant une juridiction étrangère, offrant des garanties d'un procès équitable.

Le côté négatif, c'est l'immixtion totalement inacceptable du pouvoir exécutif dans les affaires judiciaires en cours. C'est une atteinte grave au principe fondamental et constitutionnel de la séparation des pouvoirs que j'ai toujours veillé à respecter scrupuleusement depuis plus de trente ans que je siège au Parlement.

Sur ce dernier élément, la Cour d'arbitrage devra se prononcer. Pour nous, il ne fait pas de doute que cette dernière annulera les dispositions qui permettent l'immixtion de l'exécutif dans le judiciaire et qu'elle mettra ainsi à néant ce que cette loi a de plus mauvais et qui a

minimum pour ouvrir une instruction doit être de cinq ans.

En commission, nous avons voté contre ce projet calamiteux. Nous voulions éviter que cette loi aberrante continue à nuire à notre pays et à son économie. Notre vote sera le reflet de cette préoccupation.

02.21 Jean-Pierre Grafé (cdH): De cdH is waarlijk onder de indruk van de improvisatie die de regering en de meerderheid aan de dag hebben gelegd; een zo belangrijk ontwerp, dat een voorbeeld wil zijn voor de hele wereld, mocht niet op een zo lichtzinnige en onsamenhangende manier worden besproken.

Toch zitten er voor ons een aantal pluspunten in dit ontwerp: de verduidelijkingen wat het toepassingsgebied betreft, de verhouding tussen deze wet en het statuut van Rome van het Internationaal Strafgerechtshof, het verdwijnen van een datum waarop een nieuwe procedure van toepassing wordt en de procedure waarbij de zaak wordt onttrokken aan de Belgische rechtbanken, wanneer de feiten door een buitenlandse rechtbank, die waarborgen biedt voor een billijk proces, worden beoordeeld.

Er zijn echter ook schaduwzijden. We denken aan de inmenging van de uitvoerende macht in de lopende

été présenté d'une façon fort hypocrite.

Négatif aussi le refus de la majorité, profitant de quelques minutes d'absence sur quelques heures de débat, d'examiner des formules alternatives, raisonnables, proposées par le cdH. Je regrette vraiment que, notamment certains amendements techniques ou destinés à clarifier et à éviter certains recours, n'aient pas été retenus.

Nous regrettons également que ce dossier ait été traité avec aussi peu de sens de l'Etat, aussi peu de constance, aussi peu de cohérence par la majorité. Le problème n'a pas été examiné sereinement et le dossier n'a pu avancer de façon chaotique que sous la pression de l'urgence. La majorité est tellement divisée qu'elle est incapable de se rallier à une position commune et que nous allons assister tout à l'heure à des votes divisés et contradictoires. C'est le divorce au sein de la majorité. Le pays constatera ce soir que le gouvernement ne bénéficie plus de la confiance de sa majorité parlementaire. Je demande au gouvernement de nous préciser la conclusion qu'il en tirera puisque l'arc-en-ciel, éphémère par nature, n'existe même plus aujourd'hui virtuellement.

Quant au cdH, pour les raisons que je viens d'exposer, nous ne pourrions voter positivement ce projet de loi tel qu'amendé, car les limites de l'improvisation ont été dépassées. Espérons que le travail sera repris avec ordre et rigueur – je n'ose pas trop l'espérer – au Sénat demain, mais sous la prochaine législature, j'en suis certain.

02.22 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, au sortir de la deuxième guerre mondiale, certains découvraient avec effroi que la barbarie des hommes pouvait aller, dans ses procédés, jusqu'à la négation même de l'humanité.

Ce qui relevait de l'ordre de l'innommable amenait les Etats dits libres, tout à l'effroi de ce qu'ils venaient de découvrir, à organiser le tribunal de Nuremberg que l'on peut sans doute considérer comme une préfiguration d'un tribunal de compétence universelle.

Malheureusement, l'histoire devait nous apprendre ensuite et encore jusque récemment, que l'humanité n'est pas héréditaire.

Les pays démocratiques se mirent donc à la confection d'un droit international qui pouvait garantir au mieux les droits de l'homme dans un contexte de guerre trop souvent présent.

Ainsi, on élaborait, aussi paradoxal que cela puisse paraître, des règles de la guerre. Ce sont principalement les Conventions de Genève et notamment la convention contre les armes frappant sans discrimination et causant des effets traumatiques excessifs, les conventions contre les génocides, crimes de guerre et crimes contre l'humanité. On peut aussi dire que la loi de compétence universelle fait partie de cet arsenal

gerechtelijke procedures: het gaat hier om een ernstige schending van het beginsel van de scheiding der machten. Het leidt geen enkele twijfel dat het Arbitragehof die inmenging zal vernietigen en dat het niets heel zal laten van de kwalijkste punten van deze wet. Bovendien - nog een negatief punt - heeft de meerderheid geweigerd de alternatieve formules die de cdH had voorgesteld, te onderzoeken. Ik betreur dat sommige technische amendementen niet werden aangenomen.

Dit dossier getuigt van een gebrek aan staatszin, standvastigheid en samenhang.

De meerderheid is zo verdeeld dat ze er niet in slaagt zich achter een gemeenschappelijk standpunt te scharen. Dit is de breuk binnen de paarsgroene meerderheid, op wier vertrouwen ook de regering niet langer kan rekenen. Welk besluit trekt zij daaruit?

We kunnen dit ontwerp niet goedkeuren, want er werd al te veel geïmproviseerd. Laat ons hopen dat het werk tijdens de volgende regeerperiode op een ordentelijke en strikte manier zal worden overgedaan.

02.22 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Tegen het einde van de tweede wereldoorlog ontdekten sommigen dat de wreedheid van de mens zo ver ging dat zelfs de menselijkheid erdoor werd verloochend.

Daarom hebben de zogenaamde vrije staten het Tribunaal van Neurenberg opgericht, wat als de voorproef van een rechtbank met universele bevoegdheid kan worden beschouwd.

De menselijkheid is helaas niet erfelijk. De democratische landen zijn dan ook gestart met de uitwerking van een internationaal recht dat de rechten van de mens in een oorlogscontext beter moet garanderen. Zo werden oorlogsregels opgesteld - conventie van Genève. conventies tegen

juridique.

Je voudrais en rappeler les enjeux. Enjeu pour les Etats et leur responsabilité face à l'impunité dont bénéficient certains crimes, crimes parmi les plus graves et les plus abjects, sinon les plus graves, puisqu'il s'agit de crimes contre l'humanité. C'est donc une responsabilité et un devoir des Etats, et particulièrement des Etats démocratiques, signataires des conventions que je viens d'énumérer, de mettre fin à cette impunité.

Le deuxième enjeu de ce texte est la nécessité d'assurer aux victimes un lieu où demander justice. En effet, on a pu constater que certaines victimes déclaraient que c'était une consolation de voir son tortionnaire traduit en justice, même si on n'obtenait pas réparation.

Dénier ce droit aux victimes, c'est en quelque sorte nier la violence qui leur est faite, sinon leur faire violence une seconde fois. Je pense donc qu'il n'y a pas de tortionnaires plus fréquentables que d'autres ni de catégories de victimes. J'ai donc beaucoup de mal à considérer un amendement qui permet à la Belgique de se débarrasser de plaintes diplomatiquement encombrantes. J'avoue aussi ne pas comprendre que certains, tout au long des séances de commission, nous ont expliqué, et je l'ai dit tout à l'heure, qu'il était inacceptable que le pouvoir exécutif – disons le pouvoir politique – fasse ingérence dans le pouvoir judiciaire, même si ce pouvoir judiciaire se voyait concéder un rôle d'avis et de consultant, pour ensuite voter de manière à sauvegarder dans ce texte un paragraphe – le paragraphe 4 – qui consacre cette confusion et confère, comme le soulignaient certains, un droit d'injonction négative au ministre de la Justice.

Je pense que l'éminente dignité de l'être humain est un choix et quant à moi, je veux croire à la force de dissuasion du droit et non de la guerre. Certes, me dit-on, la Belgique doit assurer un rôle sur la scène internationale. Je n'en disconviens certainement pas et je pense que la Belgique joue ce rôle. Je voudrais aussi rappeler que lorsque j'ai travaillé sur le dossier d'interdiction des mines antipersonnel, j'ai entendu exactement la même argumentation. Nous allions nous rendre ridicules, nous allions perdre toute crédibilité sur la scène internationale. Je dois bien constater que quelques années plus tard, les choses se sont inversées et que c'est la position de pionnier de la Belgique qui fait sa réputation sur la scène internationale. J'ai donc la conviction de croire qu'en droit humanitaire, nous pouvons également jouer ce rôle de pionnier, à la fois pour dissuader certains tortionnaires mais aussi pour encourager d'autres pays démocratiques à adopter des législations semblables à la nôtre.

Les mêmes personnes qui m'invitent à faire confiance à la Justice – ce que je fais volontiers puisque je pense que nous vivons dans un Etat de droit – sont aussi celles qui consacrent le filtre politique. Comme quoi, on n'en est pas à une contradiction près! Pourtant, depuis Montesquieu, je pensais savoir que ce qui constituait...

02.23 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, j'aimerais que Mme Dardenne nous explique pourquoi ce filtre politique, qui était acceptable quand on y inscrivait une date qui permettait de faire une loi *ad hominem*, ne l'est subitement plus quand on supprime cette date. Comment peut-elle concilier cette cohérence?

02.24 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur Bacquelaine, nous avons fait une concession en disant que nous pourrions accepter certaines choses à partir du moment où l'on ne remettait pas en cause

genocides, crimes de guerre et crimes contre l'humanité, ... - et la loi sur la compétence universelle fait partie de cet arsenal législatif.

La loi sur la compétence universelle consiste en la responsabilité et le devoir des Etats, et en particulier des Etats démocratiques, de mettre fin à cette impunité. Le deuxième enjeu de ce texte est la nécessité d'assurer aux victimes un lieu où demander justice. En effet, on a pu constater que certaines victimes déclaraient que c'était une consolation de voir son tortionnaire traduit en justice, même si on n'obtenait pas réparation. Dénier ce droit aux victimes, c'est en quelque sorte nier la violence qui leur est faite, sinon leur faire violence une seconde fois. Je pense donc qu'il n'y a pas de tortionnaires plus fréquentables que d'autres ni de catégories de victimes. J'ai donc beaucoup de mal à considérer un amendement qui permet à la Belgique de se débarrasser de plaintes diplomatiquement encombrantes. J'avoue aussi ne pas comprendre que certains, tout au long des séances de commission, nous ont expliqué, et je l'ai dit tout à l'heure, qu'il était inacceptable que le pouvoir exécutif – disons le pouvoir politique – fasse ingérence dans le pouvoir judiciaire, même si ce pouvoir judiciaire se voyait concéder un rôle d'avis et de consultant, pour ensuite voter de manière à sauvegarder dans ce texte un paragraphe – le paragraphe 4 – qui consacre cette confusion et confère, comme le soulignaient certains, un droit d'injonction négative au ministre de la Justice.

Je pense que l'éminente dignité de l'être humain est un choix et quant à moi, je veux croire à la force de dissuasion du droit et non de la guerre. Certes, me dit-on, la Belgique doit assurer un rôle sur la scène internationale. Je n'en disconviens certainement pas et je pense que la Belgique joue ce rôle. Je voudrais aussi rappeler que lorsque j'ai travaillé sur le dossier d'interdiction des mines antipersonnel, j'ai entendu exactement la même argumentation. Nous allions nous rendre ridicules, nous allions perdre toute crédibilité sur la scène internationale. Je dois bien constater que quelques années plus tard, les choses se sont inversées et que c'est la position de pionnier de la Belgique qui fait sa réputation sur la scène internationale. J'ai donc la conviction de croire qu'en droit humanitaire, nous pouvons également jouer ce rôle de pionnier, à la fois pour dissuader certains tortionnaires mais aussi pour encourager d'autres pays démocratiques à adopter des législations semblables à la nôtre.

Les mêmes personnes qui m'invitent à faire confiance à la Justice – ce que je fais volontiers puisque je pense que nous vivons dans un Etat de droit – sont aussi celles qui consacrent le filtre politique. Comme quoi, on n'en est pas à une contradiction près! Pourtant, depuis Montesquieu, je pensais savoir que ce qui constituait...

Degenen die beweren dat zij vertrouwen hebben in het gerecht zijn degenen die de politieke filter verankeren.

02.23 Daniel Bacquelaine (MR): Waarom was de politieke filter aanvaardbaar vóór juli 2002, wat van die wet een wet *ad hominem* maakte?

des affaires déjà traitées et déjà entamées, notamment au niveau de l'instruction. Toutefois, le fait de considérer qu'il faut obtenir une rétroactivité pour cette loi nous dérange fortement!

02.25 Daniel Bacquelaine (MR): Ce n'est pas exact. Il y avait des affaires à l'instruction avant et après cette date.

02.26 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Ce n'est pas vrai!

02.27 Daniel Bacquelaine (MR): C'est tout à fait vrai!

Monsieur le président, je n'ai pas tout à fait terminé. Madame Dardenne, je m'étonne que vous vouliez faire une distinction et que vous puissiez justifier votre accord sur ce paragraphe 4, quand on y avait inscrit une date, par le fait que des procédures étaient déjà à l'instruction. Ce n'est pas exact! Les procédures sont toutes à l'instruction actuellement, que ce soit avant ou après le mois de juillet 2002. Cette argumentation n'est pas correcte!

02.28 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur Bacquelaine, nous avons suggéré également de supprimer cette date; nous avons d'ailleurs déposé un amendement en ce sens. Nous voulions que l'on prenne en compte les dossiers introduits après la promulgation de cette loi telle que modifiée. C'est ce que nous voulions!

02.29 André Smets (cdH): Je voudrais simplement faire une remarque de forme. Je trouve déplorable que l'on puisse discuter d'un sujet aussi grave en pleine campagne électorale. L'importance du sujet méritait davantage de respect.

02.29 André Smets (cdH): Het is jammer dat zo'n belangrijke aangelegenheid in volle verkiezingscampagne wordt besproken!

Le **président**: Monsieur Smets, croyez-vous qu'en campagne électorale, il n'y ait plus de sujet grave?

02.30 André Smets (cdH): Monsieur le président, vous savez très bien ce que je veux dire! Je constate actuellement qu'au sein de la majorité, deux éminents collègues que je respecte se disent l'un à l'autre: "Ce que vous dites n'est pas vrai!".

Je répète qu'il est déplorable qu'un sujet aussi important, car il en va de l'image internationale de la Belgique, soit discuté en pleine campagne électorale!

02.31 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, manifestement, je constate que M. Smets, que ce soit pendant la campagne électorale ou avant celle-ci, n'a rien à dire sur le fond.

Si je comprends bien, madame Dardenne, vous étiez d'accord – c'est très clair – avec le filtre que vous qualifiez de politique, à condition que l'on se concentre expressément sur un certain type d'affaires.

02.31 Daniel Bacquelaine (MR): De heer Smets bewijst dat hij niets te zeggen heeft over de kern van de zaak, of dat nu voor of na de verkiezingscampagne is.

Mevrouw Dardenne was het ermee eens dat de politieke filter voor een bepaald aantal zaken wel zou spelen.

02.32 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur Bacquelaine, nous étions arrivés à un accord, péniblement, en travaillant, en y mettant tous du nôtre. Ce n'est pas nous qui avons rompu l'accord intervenu en commission, puisqu'il y eu un vote unanime en commission sur un texte, sur un ensemble. Ce n'est pas nous qui avons, dès la sortie de la commission, déposé un amendement, c'est quelqu'un de votre groupe.

02.32 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): We hadden een akkoord, maar een lid van uw fractie heeft een amendement ingediend!

Ik dacht dat sinds Montesquieu de democratie berustte op de

scheiding der machten.

02.33 André Smets (cdH): Monsieur le président, je ne suis pas très vite impressionné par ce que dit M. Bacquelaine.

M. Bacquelaine a l'art d'être très réducteur. Je trouve très sain qu'il y ait des échanges de fond. Je dis simplement que l'importance du sujet méritait d'être discuté à un autre moment qu'en pleine campagne électorale.

Le **président**: Cela vient quand cela vient, Monsieur Smets!

02.34 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je ne suis pas responsable de l'agenda. J'aurais préféré que ce sujet vienne plus tôt à l'ordre du jour et je pense l'avoir demandé.

Depuis Montesquieu, je pensais que ce qui constituait le fondement de la démocratie, c'était la séparation des pouvoirs, mais j'ai peut-être de mauvaises lectures.

02.35 Jean-Pierre Grafé (cdH): C'est la nouvelle culture!

02.36 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): C'est quoi, la nouvelle culture?

02.37 Jean-Pierre Grafé (cdH): On ne respecte plus rien, même plus la Constitution!

02.37 Jean-Pierre Grafé (cdH): Dat is de nieuwe politieke cultuur: niets wordt nog gerespecteerd, zelfs niet de Grondwet.

02.38 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Dites-moi ce qu'est pour vous la nouvelle culture!

02.39 Jean-Pierre Grafé (cdH): La nouvelle culture, c'est ne plus respecter les lois fondamentales.

02.40 Daniel Bacquelaine (MR): Monsieur le président, si je comprends bien Mme Dardenne, elle est partisane de Montesquieu à partir de juillet 2002!

02.40 Daniel Bacquelaine (MR): Mevrouw Dardenne wil dat de beginselen van Montesquieu worden nageleefd, maar dan wel vanaf juli 2002!

02.41 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Il s'agit d'une affirmation dont je vous laisse la responsabilité.

02.42 Yves Leterme (CD&V): Elle est gentille, la majorité!

02.43 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): Monsieur, je n'ai pas besoin d'être gentille, je n'ai pas l'habitude d'être gentille, j'ai l'habitude d'avoir des convictions, c'est autre chose.

(Applaudissements sur les bancs Ecolo-Agalev)

Monsieur Leterme, je vous dirais que vous êtes prêt à écraser vos convictions pour gagner votre billet pour la prochaine majorité.

(...)

C'est peut-être difficile mais cela vous apprend la culture du débat.

Aujourd'hui, en commission, nous avons apporté des modifications qui.

02.43 Martine Dardenne (ECOLO-AGALEV): De aangebrachte wijzigingen hollen de wet uit. Mijn fractie en ikzelf kunnen niet anders dan neen zeggen tegen die opvatting van de menselijke waardigheid.

pour moi, sont devenues intolérables parce qu'elles ont été complètement modifiées, monsieur Bacquelaine, que vous le veuillez ou non, par des sous-amendements aux amendements, vidant ce projet ainsi de son sens. Je ne peux donc que refuser cette version pour le moins estompée d'un principe de respect de la dignité humaine et mon groupe partage mon avis.

02.44 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in het begin van de jaren '90 was het gebruikelijk, was het "in" te denken dat men in bepaalde landen de hele wereld voor de rechtbank moest kunnen brengen. Wanneer het bijzonder zware misdrijven betrof, zoals een genocide of een oorlogsmisdrijf, kon dat op dat ogenblik worden verantwoord omdat de evolutie in het internationaal publiek recht nog niet had geleid tot het Verdrag van Rome. Dankzij dit Verdrag werd het Internationaal Strafhof opgericht.

Momenteel zijn reeds twee ad-hoc-tribunalen werkzaam, het ene in Den Haag is bevoegd voor misdrijven gepleegd in het vroegere Joegoslavië, het andere in Arusha is bevoegd voor de misdrijven gepleegd in Rwanda.

De internationale gemeenschap heeft volgens mij de juiste beslissing genomen door te zeggen dat deze misdrijven zo erg zijn dat zij niet door de rechtbanken van één bepaalde natie moeten worden behandeld, maar door een internationaal strafhof. Dat resulteerde uiteindelijk, na jaren onderhandelingen en actie in de Verenigde Naties, in de oprichting van het Internationaal Strafhof in Den Haag.

Intussen is de wet van 1993, die aanvankelijk enkel en alleen oorlogsmisdaden als incriminatie voorzag, zelfs na de wijziging van 1999 niet meer aangepast aan de huidige situatie. Waarom? Het gestelde principe dat op dit ogenblik – weliswaar met reserve voor het Internationaal Strafhof – nog steeds wordt gesteld, was dat de Belgische gerechten bevoegd zijn om kennis te nemen van de verschillende misdrijven – aanvankelijk betrof het alleen oorlogsmisdaden; nadien betrof het ook de misdrijven omschreven in de genocidewet -, ongeacht de plaats waar het misdrijf werd gepleegd en ongeacht het feit of de vermoedelijke dader zich nu al of niet in België bevindt.

Wat zijn de problemen waardoor een aanpassing van deze wet zich opdringt? Dat is het misbruiken, het oneigenlijk gebruik van deze wetten. Dit gebeurt nogal vaak met een aantal systemen, zoals bijvoorbeeld het Verdrag van Genève dat het politiek asiel betreft. Ik denk dat, in tegenstelling tot wat daarnet werd gezegd, het de wetgever siert dat hij wetten die nog niet zo oud zijn zoals de wet van 1999, toetst aan de werkelijkheid en daar waar nodig bijstaaft.

Er zijn immers twee majeure vormen van misbruik van deze wet. Een eerste misbruik is het politiek misbruiken van de wet, het louter klacht indienen niet wegens een verdenking of een omschrijving van genocide of van de zaken bepaald in de artikelen 1, 1bis en 1ter van de wet, maar alleen om politieke redenen. Dit is in deze gebeurd. Een tweede misbruik – we moeten dat durven toegeven – is een aantal commerciële misbruiken waarbij ten gevolge van de wijziging in ons rechtssysteem, ten gevolge van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de rechtspersoon en de theorieën over de mededinging – de zogenaamde conspiracy theories die men in het Engelstalige gedeelte zeer goed kent wat België betreft – de wet misbruikt wordt om commerciële schade toe te brengen aan concurrenten. Tegen dit soort misbruiken moet de wetgever optreden en trachten ze te voorkomen. Dit is. miins

02.44 **Hugo Coveliers** (VLD): Au début des années nonante, on avait coutume de penser que, dans certains pays, toute la planète devait pouvoir être traduite en justice lorsque des crimes de guerre ou des génocides avaient été commis. Cette théorie prévalait encore avant le Traité de Rome qui a institué la Cour pénale internationale. Deux tribunaux ad hoc fonctionnent déjà à l'heure actuelle: le tribunal pour l'ex-Yougoslavie à La Haye et le tribunal pour le Rwanda à Arusha. La communauté internationale a pris la bonne décision: ce type de crimes doit être jugé par une véritable cour internationale. Le système juridique d'un seul pays n'y suffit pas. Après des années de négociations, une véritable cour pénale internationale a été récemment mise en place à La Haye.

La loi de 1993 n'est plus adaptée à la situation actuelle malgré les modifications apportées en 1999. Le principe de la loi de 1993 était que les tribunaux belges sont compétents pour connaître de crimes de guerre et autres, en quelque lieu que ces actes ont été commis ou que se trouve leur auteur. Dans la mesure où des recours abusifs ont été constatés, il convient d'affiner cette loi.

La loi est l'objet d'abus sur deux plans: à la fois sur le plan politique et sur le plan commercial. Le législateur se doit de réprimer ces abus.

Le système belge a déjà été mis à l'épreuve une fois par des juges internationaux, dans le cadre de l'action intentée contre l'ancien ministre congolais, M. Yerodia. Ils ont estimé que pour pouvoir traiter une affaire en Belgique, il fallait un lien minimum avec notre pays. Ce critère vient d'être inséré dans la loi

inziens, in deze tekst gebeurd.

Wij hebben het “geluk” dat het Belgische systeem reeds een keer getoetst is door een internationaal rechter. Naar aanleiding van het aanhoudingsbevel lastens de heer Yerodia is er een toetsing geweest door het Hof in Den Haag. Deze toetsing heeft ons een arrest opgeleverd met zeer degelijke commentaar erbij en drie vormen van dissenting opinion – volgens mij een zeer goed systeem in de internationale rechtspraak – waar sommige rechters hun eigen mening nog eens naar voren brengen. Wat blijkt? Op een paar dissenting opinions na blijkt dat al deze rechters ermee akkoord gaan dat er toch een minimaal aanknopingspunt moet zijn om een zaak in België te berechten. De vingerwijzing van voorzitter Guillaume aan België is de vraag of het geen inmenging van België in de rechtsorde van andere landen is als men niet zorgt voor dit “passief persoonlijksaanknopingspunt” zoals het nadien in het Nederlands is vertaald.

Een dergelijk aanknopingspunt is nu in de wet ingevoerd. Er wordt immers een voorwaarde gesteld aan de klager die, indien hij geen Belg is, tenminste drie jaar zijn verblijfplaats in België moet hebben. Dit betekent dat hij wettig in België moet verblijven, anders kan men er zijn verblijfplaats niet hebben. Het is niet toevallig of illegaal verblijven, maar zijn verblijfplaats in België hebben. Om misbruiken te voorkomen wordt bovendien bij gebrek aan aanknopingspunt het systeem ingevoerd waarbij de federale procureur fungeert als filter inzake deze materie.

02.45 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer Coveliers, dat is precies de zwakte van uw betoog. Intern bent u bijzonder tegenstrijdig. Eerst beweert u dat het internationaal niveau ons land een aanknopingspunt oplegt en dat dit nu wordt ingebouwd.

Dan zegt u dat wanneer er geen aanknopingspunt is, we iets anders doen. In die situatie is er dus geen aanknopingspunt en dat is volgens ons dus overbodig.

02.46 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer Laeremans, ik denk dat u de tekst van het arrest van Yerodia nog eens moet lezen en de opinie daarin uitgedrukt door de heer Guillaume. Indien men natuurlijk zegt dat men alleen maar bevoegd is wanneer die aanknopingspunten voorhanden zijn, dan kan men niet meer over universele bevoegdheid spreken. Ik denk dat wij ten overstaan van die gruwelijke misdrijven die universele bevoegdheid moeten behouden. Dat wil zeggen dat wij garanderen – ik zal u aanstonds zeggen op welke manier – dat wanneer iemand persoonlijk benadeeld is – wij moeten duidelijk zeggen dat het gaat om persoonlijke benadeling, waardoor we ook commercieel misbruik enigszins uitschakelen – hij aan een aantal voorwaarden moet voldoen. Wanneer die persoonlijk benadeelde geen aanknopingspunt heeft, dan is in een aantal systemen voorzien die ertoe moeten leiden dat men tot een bevoegde rechter komt die, wanneer we de criteria bekijken op basis waarvan de federale procureur zal oordelen, in de meeste gevallen niet de Belgische rechter zal zijn. Ik laat de bevoegdheid van het Internationaal Strafhof buiten beschouwing, want ik neem aan dat we er allemaal over akkoord gaan dat de complementaire bevoegdheid van dit Hof er is en dat niemand dat betwist. Dat is precies het belangrijke, denk ik.

02.47 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Mijnheer Coveliers, als u zegt dat er een aanknopingspunt moet zijn en dat de aanklager een persoonlijk belang moet hebben, hoe gaat u dan bijvoorbeeld vermijden dat er nu Irakezen die hier al 3 jaar wonen en die wellicht een of ander

puisque, désormais, le plaignant devra avoir séjourné au moins trois ans en Belgique. Si ce n'est pas le cas, le procureur fédéral fera office de filtre.

02.45 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mais s'il n'y a pas de lien, ce filtre ne sert de toute façon à rien!

02.46 Hugo Coveliers (VLD): Nous devons toujours conserver la notion de compétence universelle pour ce qui est des atrocités. Lorsqu'il est porté préjudice à une personne et qu'il n'y a pas de lien, des systèmes permettent à cette personne de saisir un juge compétent. Dans la plupart des cas, il ne s'agira pas d'un juge belge.

02.47 Guido Tastenhoye (VLAAMS BLOK): Comment va-t-on éviter que des Irakiens qui habitent ici depuis trois ans et qui

familielid hebben in Bagdad, zeggen dat zij voldoen aan de voorwaarden? Zij wonen 3 jaar in België, zij zijn betrokken want hebben familieleden in Bagdad en zij dienen klacht in tegen de president van de Verenigde Staten van Amerika. Hoe gaat u dat verhinderen?

02.48 Hugo Coveliers (VLD): Gesteld dat uw veronderstelling juist zou zijn inzake het verblijf van 3 jaar en het persoonlijk nadeel – dat is al te betwisten en te betwijfelen – en er wordt een dergelijke klacht ingediend, dan is de eerste filter de federale procureur. De federale procureur gaat nakijken of de klacht al dan niet kennelijk ongegrond is, of de feiten overeenstemmen met de omschrijving van de wet, of uit die klacht een al dan niet ontvankelijke strafvordering kan volgen en of bovendien – dat is belangrijk – België wel volgens het internationaal publiekrecht the convenient forum is. Hij zal dan moeten nakijken in hoeverre de Verenigde Staten – u hebt het, dacht ik, over een klacht tegen de president van de VS – de garanties geven dat dezelfde misdrijven in hun rechtssysteem worden behandeld. Die misdrijven worden in het Amerikaans federaal strafrecht behandeld. Dan zal dit via de beroemde en hier al zoveel belaagde paragraaf 4 van artikel 7 inderdaad overgemaakt worden aan the most convenient forum. The most convenient forum is het forum van de dader en van de aangeklaagde.

Op die manier zal het dan overgemaakt worden. Ik wil er nog het volgende aan toevoegen. De vraag is gesteld of België niet gaat controleren of men daar ook uitvoert. Ten eerste, ik wil erop wijzen dat men zich ook daar moet afvragen of dit geen inmenging is in de binnenlandse aangelegenheden van een ander land, conferatur wat er gezegd is over de heer Yerodia. Ten tweede, zodra in België is uitgemaakt dat het Convenient Forum – met andere woorden het internationaal publiekrecht, het forum waar deze zaak zou moeten worden behandeld – niet het Belgische forum is, dan voldoet België aan zijn internationale verplichtingen door dit te betekenen in dat land. Men noemt dit zo. Die terminologie is echter een beetje fout. Het gebeurt niet met een deurwaarde. Men geeft het ter kennis aan dat land. Het is aan de klager om zich tot dat rechtssysteem te wenden. Het is aan de klager om daar de rechtsschappen te volgen. Men zal het daar overeenkomstig het rechtssysteem moeten volgen. Het Angelsaksisch strafrecht is een ander strafrecht dan het Europese strafrecht.

Ik meen dat dit precies het belangrijke aan deze tekst is. Men behoudt het principe van de bevoegdheid. Precies die mogelijkheid wordt genomen om de misbruiken te verhinderen. Ook wordt vermeden dat wij de indruk zouden gaan geven – dat werd door een aantal sprekers naar voren gebracht – dat wij de moralisten van de hele wereld zouden moeten worden. Men deed dat om daaraan tegemoet te komen. Hierbij wordt telkens gegarandeerd dat er geen straffeloosheid is, omdat er een systeem in de wereld is dat bevoegd is om deze zaken te behandelen.

Dat brengt ook mee – ik denk dat het belangrijk is, mijnheer de minister – dat er een aantal misverstanden zijn ontstaan naar aanleiding van klachten neergelegd tegen buitenlandse bedrijven. Dat gebeurde op basis van een beweerde nalatigheid. In de incriminatie van de artikelen 1, 1bis en 1ter is er ook sprake van nalatigheid. Daarom werd daarvan misbruik gemaakt. We weten allemaal wat de bedoeling is van die klachten. De bedoeling van die klachten is louter om een concurrent te kunnen treffen. In de publicaties van het land waarover het gaat – dat is vaak opnieuw de Verenigde Staten – kan men dan zeggen dat er een klacht tegen firma X is. Men hoopt dan dat dit voldoende economische schade zal toebrengen aan die tak. Daarom meen ik te mogen zeggen – indien ik mij verais. zal u mij corrigeren – dat een normale

ont personnellement subi un préjudice par le biais de leur famille en Irak, déposent plainte contre le président des Etats-Unis?

02.48 Hugo Coveliers (VLD): Le premier filtre est le procureur fédéral qui vérifie notamment si la plainte est fondée et si la Belgique est le *convenient forum* pour traiter l'affaire. Il examinera si le même délit peut par exemple être jugé aux Etats-Unis. Dans l'affirmative - et c'est assurément le cas pour les USA - l'affaire sera transmise. Le plaignant devra alors effectuer les démarches sur place. La Belgique ne contrôlera pas.

L'absence d'impunité est toujours garantie.

Investir ou être présent dans un pays où sont commises de graves violations des droits de l'homme n'est pas synonyme de complicité. En pareil cas, les entreprises ne sont pas coupables de n'avoir pas agi. Dans sa plainte, le plaignant devra apporter la preuve d'une intention particulière.

La présente loi devait être adaptée, ne serait-ce que parce qu'il existe à présent une Cour pénale internationale. Cette modification préviendra les abus, sur le plan tant politique que commercial. En même temps, la garantie de compétence universelle est maintenue et on vise à faire traiter la plainte au sein du *convenient forum*.

L'amendement a été adopté à juste titre. La loi passera l'obstacle d'une évaluation par une cour internationale. Elle nous permet de traiter de véritables plaintes et d'éviter les abus. C'est la raison pour laquelle nous voterons ce texte avec beaucoup de conviction.

economische activiteit op zich nooit een daad van medeplichtigheid kan zijn wanneer de staat waarin zij wordt uitgeoefend zich aan ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht schuldig maakt.

Ik meen dus dat investeren of aanwezig zijn in een staat waar dergelijke schendingen gebeuren geen synoniem kan zijn van medeplichtigheid. Ik geef een voorbeeld. Een onderneming die aan de bouw van een stuwdam werkt, kan door haar economische activiteit alleen niet als medeplichtige worden beschouwd van een regime dat eventueel zou worden verweten de burgerbevolking te hebben verplaatst. Bovendien kan een financiële inbreng op zich niet als een daad van medeplichtigheid worden beschouwd wanneer de overheid van de staat waarin die activiteit wordt uitgeoefend zich aan ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht schuldig maakt.

Ondernemingen en bedrijven die in een staat waar ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht worden gepleegd, louter investeren, maken zich niet schuldig aan een verzuim te handelen. Welke invloed een onderneming trouwens ook uitoefent op de autoriteiten van het land waarin zij investeert, zij is geen meerdere van de lokale overheden en kan alleen haar gelden daar investeren, trouwens ook vaak in het belang van het land. Het loutere verzuim om zich terug te trekken uit het land waarin de activiteit wordt uitgeoefend en waarvan de autoriteiten het internationaal humanitair recht ernstig schenden is bijgevolg geen verzuim te handelen. Met andere woorden, ik meen hier duidelijk te mogen stellen dat het speciaal opzet hier vereist. Een van de constitutionele elementen van het misdrijf is precies het speciaal opzet. Een eventuele klager – en dit is ook een van de taken van de federale procureur – zal in zijn klacht moeten aantonen dat er een speciaal opzet is. Het volstaat niet om te zeggen dat een firma geïnvesteerd heeft in land x, waar de mensenrechten geschonden worden, er sprake is van een genocide of dat er oorlogsmisdaden gepleegd worden, om te zeggen dat het bedrijf zich ook schuldig heeft gemaakt aan medeplichtigheid door het verzuim te handelen. Alsof een onderneming zou kunnen handelen tegen dergelijke feiten.

Resumerend, voorzitter, ministers, waarde collega's, meen ik dat het normaal is dat deze wet, die pas begin 1999 werd goedgekeurd, gewijzigd diende te worden, al was het maar omdat het Internationaal Strafhof is opgericht en er een verwijzingsregeling moet komen. Het is, mijns inziens, ook logisch dat men de misbruiken, zowel de politieke misbruiken als de commerciële misbruiken waarvan deze wet het slachtoffer was, tracht te voorkomen. In die zin is de wet aangepast. Daarbij is wel de garantie van de universele bevoegdheid behouden en wordt de regel dat er een aanknopingspunt moet zijn – de heer Guillaume, voorzitter van het Internationaal Hof, noemde het in de zaak-Yerodia un lien de rattachement -, van toepassing. Ten slotte wordt er toepassing gemaakt van de regel dat er geen inmenging mag zijn in de binnenlandse aangelegenheden van landen met een gelijkaardig gerechtelijk systeem waarbij dezelfde feiten crimineel strafbaar worden gesteld en waarbij er garanties zijn over de democratische rechten, rechten van de verdediging en een billijke en eerlijke rechtsvoering.

Vandaar dat paragraaf 4 zo belangrijk is. Ik denk dat de heer Bacquelaine overschot van gelijk heeft. Men kan dus niet zeggen dat deze paragraaf geen enkel recht schendt wanneer dat zou gebeuren vóór een bepaalde datum maar wel wanneer dat zou gebeuren na een bepaalde datum. Ofwel aanvaardt men het systeem van het convenient forum, wat trouwens in het internationaal publiekrecht aanvaard is, ofwel aanvaardt men het niet en plaatst men zich bij mensen die het internationaal strafrecht blijkbaar enkele tientallen jaren terug willen

plaatsen. Ik denk dan ook dat het amendement terecht is aanvaard en dat deze wet, wat er ook van gezegd wordt, de toetsing van een internationaal hof zal kunnen weerstaan. Deze wet geeft ons ook de mogelijkheid om de echte klachten te vervolgen, te behandelen en vooral de misbruiken daaromtrent tegen te gaan. Dat is precies de reden van deze tekst. Vandaar dat wij die met bijzonder veel overtuiging zullen steunen.

02.49 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, messieurs les ministres, chers collègues, j'aurais envie de parler des projets de loi, monsieur le président de la commission de la Justice et monsieur le ministre, puisqu'il ne faut pas oublier ce soir qu'il y a un autre projet de loi pendant, la loi interprétative que nous avons votée par articles en commission et pour le vote de laquelle il n'y a pas de commission fixée. J'y reviendrai tout à l'heure.

Le projet de loi que nous examinons aujourd'hui comporte deux dimensions: d'une part, une dimension juridique pour répondre aux critiques émises sous la forme de trois décisions rendues successivement par la chambre des mises en accusation de la Cour d'appel de Bruxelles, par la Cour de cassation et par la Cour internationale de Justice et, d'autre part, une dimension politique, il me semble que cela est clair.

Tout d'abord, la dimension politique concerne le principe même de la compétence universelle en général. Dans ce cadre, il n'est question ni d'affaires particulières ni de personnes particulières, comme on l'a souvent suggéré dans ce débat. Cette dimension de compétence universelle est tout à fait claire et d'ordre général. Elle vise à empêcher l'impunité pour des incriminations très précises et très graves. Nous parlons ici de principes supérieurs et des droits de l'homme, des devoirs de respect envers chaque homme, quel qu'il soit et où qu'il vive. Aucun État ne peut ou ne doit laisser dans l'impunité les crimes les plus abominables comme les génocides, les crimes contre l'humanité ou encore les crimes de guerre.

Cette loi est donc un élément essentiel et était aussi, en 1993, un élément essentiel d'une justice internationale émergente. Elle contribue à détruire les murs de l'impunité derrière lesquels s'abritent les tortionnaires. Nous devons continuer à donner, si pas redonner un signal fort à tous les responsables de crimes: plus de refuge à l'étranger, plus d'échappatoire à la justice. Je crois qu'il serait indécent pour toutes les victimes actuelles et pour toutes celles malheureusement à venir de donner un autre signal et de tenir un autre discours, alors qu'en 1993, notre courage avait été souligné par tous.

D'ailleurs, nous ne sommes plus aujourd'hui le seul pays dans ce cas. Pensons à l'Espagne et très récemment à l'Australie, à l'Allemagne, à la Nouvelle-Zélande ou à l'Afrique du Sud qui ont ratifié le Traité de Rome en instaurant des législations sur la compétence universelle.

En ce qui concerne les dimensions juridiques, comme M. Bacquelaine l'a rappelé, par la loi modificative dans ses paragraphes 1, 2 et 3, on se met en ordre avec les statuts de Rome puisqu'on organise le dessaisissement vers la Cour pénale internationale, ce qui était indispensable, puisqu'on élargit la définition de crime contre l'humanité, puisqu'on répond aussi à l'arrêt Yerodia, reconnaissant ainsi l'immunité des chefs d'État, puisqu'on instaure des filtres par rapport au critère de rattachement.

Ces filtres sont iustificés. Puisque demain, j'espère que de nombreux

02.49 Karine Lalieux (PS): Dit wetsontwerp kan volgens ons niet los worden gezien van het interpretatieve wetsontwerp bij artikel 7, eerste lid van de wet, voor de stemming waarvan geen commissie is vastgesteld.

Dit wetsontwerp heeft een juridische dimensie omdat er sprake is van drie beslissingen, één van de kamer van inbeschuldigingstelling, één van het Hof van Cassatie en één van het Internationaal Strafgerechtshof.

Het heeft ook een politieke dimensie, omdat het het principe van de universele bevoegdheid herbevestigt en verder gaat dan privé-aangelegenheden en personen. Het heeft tot doel, de straffeloosheid voor nauwkeurig omschreven en ernstige feiten te bestrijden. Tegenover de slachtoffers zou het ongepast zijn om een ander signaal te geven dan dat van de wet van 1993, die er met een door eenieder erkende moed toe heeft bijgedragen, dat de muren worden gesloopt achter dewelke de folteraars ongestraft bleven.

Andere landen zoals Spanje en Zuid-Afrika hebben dit voorbeeld ondertussen gevolgd en hebben een nationale wetgeving betreffende de universele bevoegdheid gecreëerd.

Door de wijzigende wet en haar § 1, 2 en 3 van artikel 5, volgen wij het statuut van Rome, met name door de onttrekking naar het ISG te organiseren, maar ook door in filters te voorzien met betrekking tot de voorwaarden tot toetreding. Deze filters zijn gerechtvaardigd, omdat het statuut van Rome vereist dat de lidstaten een nationale wetgeving opstellen en het ISG aanvullend optreedt.

pays adopteront cette loi sur la compétence universelle. Faut-il rappeler ici que le statut de Rome demande que les Etats qui ont ratifié ces statuts créent dans leur Etat une loi sur la compétence universelle? En effet, la Cour pénale internationale n'est pas substitutive à ces Etats mais bien complémentaire à ceux-ci.

Des critères de rattachement sont sans doute nécessaires, puisque de nombreux pays pourront juger les crimes qui auront lieu sur leur propre territoire. Mais il ne faut pas rejeter ceux qui ne veulent pas de critères de rattachement, car on sait que la Cour pénale internationale n'interviendra que pour les faits survenus après le 1er juillet 2002 et que de nombreux pays n'ont pas ratifié et, sans doute, ne ratifieront jamais ce statut de Rome. Donc, la nécessité est encore très présente pour une loi de compétence universelle sans critères de rattachement tout à fait stricts.

Nous n'avons pas encore discuté de la loi interprétative qui ne figure d'ailleurs pas à l'ordre du jour, mais le PS aimerait rappeler que nous la trouvons utile, voire indispensable. En effet, en rappelant l'article 84 de la Constitution, cet article souligne que seul le pouvoir législatif peut donner une interprétation d'autorité d'un texte légal. Etant donné les multiples interprétations contradictoires présentées par les différentes instances judiciaires jusqu'à présent, il convient que le parlement se prononce et élabore une loi qui reflète clairement l'intention du législateur de 1993, car il est toujours envisageable que l'arrêt de la Cour de cassation soit un jour remis en question. Ce faisant, je tiens à rappeler ici notre ténacité par rapport à cette loi interprétative.

Pour nous, les modifications telles que je viens de les décrire, concernant l'article 5 § 1, 2 et 3, étaient clairement suffisantes et nous n'étions, précédemment, demandeurs d'aucune autre modification, ni la semaine passée ni avant. Certes, je reconnais avec vous, monsieur Bacquelaine, qu'il y a eu instrumentalisation politique, ces dernières semaines, de cette loi qui a déclenché effectivement une réaction du ministre des Affaires étrangères, M. Louis Michel.

Nous n'étions pas demandeurs du paragraphe 4. Il me semble que cette dernière semaine et ces dernières heures, publiquement ou non, nous avons consenti de nombreux efforts pour essayer de trouver une solution acceptable pour tous. Nous avons avancé énormément de solutions et de propositions tout à fait constructives qui ont été rejetées les unes après les autres.

Le paragraphe 4 tel qu'il a été voté, la semaine dernière – c'est vrai, nous avons voté ce paragraphe 4 la semaine passée car nous avions passé un accord avec l'ensemble des partis de la majorité – fixait la date du 1er juillet 2002, suggérée – je tiens à le rappeler – non par nous mais par le premier ministre. Ce n'est pas nous non plus qui avons rédigé ce paragraphe 4 mais le cabinet de M. Louis Michel. Si nous nous sommes abstenus sur le vote de ce paragraphe 4, nous avons voté positivement sur l'ensemble du projet de loi.

Après mûre réflexion, monsieur Leterme, cette date du 1er juillet 2002 nous a semblé discriminatoire, notamment en ce qui concerne les affaires déposées après le 1er juillet et celles déposées avant. Face à cette discrimination qui pourrait paraître insupportable à certains Etats, et en réaction à l'amendement introduit par Jacques Simonet, nous avons déposé un amendement – cela a été rappelé par Martine Dardenne – pour faire comme pour toutes les lois, c'est-à-dire que ce paragraphe 4 soit d'application au moment de l'entrée en vigueur de la présente loi. Il n'était plus question alors de discrimination; il n'était plus question de viser des affaires ou des cas particuliers. Il était

Dit gezegd zijnde, zullen een aantal landen dit statuut nooit bekrachtigen. Men dient deze voorwaarde tot toetreding dus niet te verwerpen, te meer omdat het ISG slechts zal optreden voor feiten die na 1 juli 2002 hebben plaatsgevonden.

Wat betreft de interpretatieve wet, meent de PS dat deze onontbeerlijk is. Artikel 84 van de Grondwet benadrukt deze interpretatieve rol van de wetgevende macht. In het onderhavige geval dient het parlement zich uit te spreken over de wet van 1993, vermits het nog steeds mogelijk is dat het arrest van het Hof van Cassatie ter discussie wordt gesteld.

Buiten die paragrafen vroegen we geen verdere wijzigingen. Ik ben het met de heer Bacquelaine eens dat de tekst de inzet werd van politiek getouwtrek. Voor paragraaf vier vroegen we niets, maar onze voorstellen werden een na een verworpen.

Uiteindelijk hebben we het ontwerp vorige week aangenomen. Alle leden van de meerderheid waren het eens over de datum van 1 juli 2002 en over de paragraaf die de eerste minister had voorgesteld en die was opgesteld door het kabinet van minister Louis Michel. Aldus werd het wetsontwerp in zijn geheel aangenomen.

Na grondig beraad menen we echter dat die datum een discriminatie doet ontstaan tussen de zaken die na 1 juli werden ingediend en de zaken die voordien waren ingediend. Om die reden hebben we een amendement ingediend dat ertoe strekt paragraaf 4 op dezelfde datum in werking te laten treden als deze wet.

question d'équité pour l'ensemble des plaintes pendantes.

02.50 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw Lalieux, ik wacht even. Ik weet dat het voor een Franstalige Brusselaar moeilijk is om het Nederlands te begrijpen.

Ik heb vanmiddag aandachtig geluisterd naar de motivering door collega Coveliers van het amendement tot schrapping van de datum. Het amendement hebben wij trouwens gesteund. Wij konden de motivering van collega Coveliers ook onderschrijven.

02.50 Yves Leterme (CD&V): J'ai entendu cet après-midi M. Coveliers expliquer pourquoi la date du 1er juillet 2002 devait être biffée, mais Mme Lalieux dit ici clairement que cette date a été inscrite dans le texte à l'initiative du premier ministre et du ministre Michel. Le gouvernement peut-il confirmer cette déclaration?

De **voorzitter**: We hebben een technisch probleem.

02.51 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, heeft het technisch probleem te maken met mevrouw Lalieux zelf of met de apparatuur?

De **voorzitter**: Er is niet te weinig apparatuur. Er is teveel apparatuur. Probeer nu eens.

02.52 Yves Leterme (CD&V): Ik verheug mij over de uitstekende uitrusting op dit moment. Ik zal daarom mijn toelichting even hernemen.

Ik heb vanmiddag aandachtig geluisterd naar de verantwoording, die collega Coveliers bij zijn amendement gaf. Het gaat om het amendement houdende schrapping van de datum op basis van het gelijkheidsbeginsel. Bij de verantwoording werd er gezegd dat de datum niets kwam doen in de wet. De datum was flauwekul. Vergeef mij mijn enigszins scabreus woordgebruik.

Mijnheer de minister, ik richt mij zo dadelijk nog tot u. Nu hoor ik mevrouw Lalieux uitdrukkelijk stellen dat de datum – collega Van Parys, ik denk dat u het ook zo hebt begrepen – in de compromistekst in wording er eigenlijk gekomen was op initiatief van de kabinetten van de eerste minister en van minister Louis Michel. Ik veronderstel dat u bij uw woorden blijft. Ik zou dus van de regering graag een bevestiging krijgen van deze uitspraak. Ik zou graag willen dat de regering bevestigt dat de datum op initiatief van de kabinetten van de eerste minister en van de minister van Buitenlandse Zaken in de tekst werd ingeschreven. Het is toch wel interessant om die uitspraak aan de vrij krachtadige bewoordingen bij de verantwoording van het amendement door collega Coveliers te toetsen, verantwoording die wij trouwens kunnen onderschrijven. Ik zou willen vragen aan de regering dat zij bevestigt of ontkent wat mevrouw Lalieux zopas heeft gesteld.

Mijnheer Reynders, ik zal u niet lastigvallen. Uw beurt komt nog. Ik zou willen vragen aan de minister van Justitie dat hij even bevestigt of ontkent wat mevrouw Lalieux stelt. Ik vraag dus het standpunt van de regering over wat mevrouw Lalieux heeft verkondigd.

02.53 Minister Marc Verwilghen: Mijnheer de voorzitter, ik zal straks een globaal antwoord geven, maar ik kan wel reeds meedelen dat die datum op een bepaald ogenblik werd aangehouden naar aanleiding van het compromis dat men wou uitstippelen. Daarbij werd evenwel uit het oog verloren dat het hier gaat om bijzonder strafrecht en dat het precies daarom geen zin heeft een datum te bepalen in een wet die onmiddellijk in werking treedt.

02.53 Marc Verwilghen, ministre: La mention de la date a été insérée dans le texte alors qu'un compromis était recherché. Elle a été supprimée ultérieurement, après que nous avons pris conscience que la date n'avait aucun sens dans le cadre du droit pénal spécial puisque l'entrée en vigueur est immédiate.

02.54 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, indien de eerste minister en de minister van Buitenlandse Zaken het initiatief namen om de datum van 1 juli 2002 in het amendement in te schrijven, wat was daarvoor dan het motief van de regering?

02.55 Minister Marc Verwilghen: Men wou alleen een verwijzing maken naar de inwerkingtreding van het Internationaal Strafhof op die datum. Terzake had het evenwel geen zin om een datum in te schrijven aangezien de wet onmiddellijke toepassing krijgt in materies van strafrecht. Dat weet u uiteraard ook, mijnheer Van Parys.

02.56 Tony Van Parys (CD&V): Mijnheer de voorzitter, waarom doet de eerste minister een voorstel dat geen zin heeft? De eerste minister stelt voor om de datum van 1 juli 2002 in te schrijven wegens het feit dat dit de datum is van de inwerkingtreding van het Internationaal Strafhof, maar het betrokken artikel heeft er niets mee te maken, zoals de heer Coveliers trouwens bevestigde. Om welke reden nam de regering dat initiatief daaromtrent dan?

02.57 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, in het amendement dat ik meen samen te hebben ondertekend met de heer Simonet, werd die datum doorgehaald. Die datum werd totaal ten onrechte opgenomen naar aanleiding van een gesprek waaraan – en er is geen enkele reden om dat te verbergen – leden van het kabinet van de eerste minister en van het kabinet van de minister van Buitenlandse Zaken deelnamen.

Ik heb die datum geschrapt om de reden die u kent. Het is inderdaad totaal onzinnig een dergelijke datum in te schrijven. Dat is de historische waarheid. De eerste minister noch de minister van Buitenlandse Zaken waren aanwezig bij de bespreking. Er waren wel leden van hun respectieve kabinetten aanwezig.

02.58 Didier Reynders, ministre: (...)

Le **président**: C'est de l'histoire! Monsieur le ministre des Finances, Mme Lalieux a la parole!

02.59 Karine Lalieux (PS): Monsieur le président, certes, c'est de l'histoire mais il est bon de la rappeler!

Nous n'étions pas demandeurs de ce paragraphe 4. Nous avons introduit un amendement visant à éviter toutes les discriminations par rapport aux plaintes qui étaient pendantes devant la justice belge. Cet amendement vise également à éviter toute insécurité juridique pour les justiciables qui avaient déposé plainte depuis des mois voire des années, pour laquelle des actes d'instruction avaient été posés qui risquaient d'être remis en cause. Pour nous, cette insécurité était tout à fait insupportable. C'est la raison pour laquelle nous avons déposé cet amendement.

Si nous avons voté sur l'ensemble du projet, nous nous sommes abstenus sur le paragraphe 4. Un amendement réintroduit ce paragraphe 4. Je pose dès lors au ministre la question de savoir si ce paragraphe 4 consistera en une procédure tout à fait exceptionnelle par rapport aux paragraphes 1, 2 et 3. Etant donné qu'à l'avenir ces trois paragraphes pourront être appliqués de manière correcte, il se pourrait que ce paragraphe 4 soit tout à fait inutile, ce que j'espère.

Je souhaite que les futurs membres de cette assemblée puissent avoir

02.54 Tony Van Parys (CD&V): Si l'initiative revenait au gouvernement, quelle en était alors la raison?

02.55 Marc Verwilghen, ministre: Il s'agissait d'une référence à l'entrée en vigueur de la réglementation relative à la Cour pénale internationale mais cela n'avait donc aucun sens.

02.57 Hugo Coveliers (VLD): La date a été mentionnée erronément dans le texte au cours de discussions avec des membres du cabinet du premier ministre et du ministre des Affaires étrangères. Ni le premier ministre ni le ministre Michel n'étaient présents lors de ces discussions. J'ai personnellement biffé la date pour les raisons évoquées à l'instant par le ministre.

02.59 Karine Lalieux (PS): Wij hebben dit amendement uitgewerkt om discriminaties en onrechtvaardigheid ten aanzien van de rechtzoekende te vermijden. Paragraaf 4 omvat een uitzonderlijke procedure. Voor de toepassing van artikel 5 zullen onze toekomstige collega's kunnen rekenen op een jaarlijkse evaluatie. Wij hebben tegen het amendement dat deze namiddag werd ingediend gestemd, omdat we het beginsel van uitlevering, los van de eis dat het land de zaak voortzet, niet aanvaardden.

une évaluation, année par année, de l'application de la loi en général et de ce paragraphe 4 en particulier.

Dans l'amendement qui a été déposé et voté en commission cet après-midi, et contre lequel nous avons voté, on reprend le principe de l'extradition, principe légal qui existe déjà comme on l'a entendu dire ici à la tribune. Si je ne m'abuse, le principe de l'extradition consiste à extraditer quand un pays demande l'auteur d'une infraction, tout d'abord parce que souvent on ne le poursuit pas sur notre territoire mais ensuite pour organiser des poursuites à son encontre et le juger. On revient donc au paragraphe 3 de notre loi. En l'occurrence, on applique cette procédure d'extradition vers un pays où il n'y a aucune exigence qu'il poursuive l'affaire.

02.60 Hugo Coveliers (VLD): Mevrouw Lalieux, ik denk dat u de procedure verwacht met de grond van de zaak. Er is verwezen naar een procedure, gelijkaardig aan die van de uitlevering. Hier is er echter geen sprake van uitlevering, om de doodeenvoudige reden dat u absoluut in absentia wilt oordelen. Door het feit dat u die mensen in absentia beoordeelt, is er geen uitlevering want ze zijn hier niet. Het enige wat er gebeurt, is dat men het geschikte forum zoekt voor de zaak, maar er is geen sprake van uitlevering.

02.61 Karine Lalieux (PS): Je sais qu'il n'y a pas d'extradition. J'ai dit qu'on avait fait un parallèle avec la procédure d'extradition, mais dans celle-ci, on extrade vers un pays qui poursuit. Dans la procédure qui nous occupe, il n'y a pas d'obligation de poursuite dans le pays. Je n'ai pas dit qu'on extradait, mais on se dessaisit par rapport à un pays qui n'est pas obligé de poursuivre.

02.62 Hugo Coveliers (VLD): (...) de uitlevering gevraagd wordt op basis van een onderzoek dat in dat land bezig is, dat niet noodzakelijk het land moet zijn waarvan de vermoedelijke dader of de verdachte onderdaan is. Hier gaat het om een land waarvan de verdachte onderdaan is en dat er niet om gevraagd heeft. Men houdt evenwel rekening met het feit dat er redenen zijn om aan te nemen dat een eerlijk proces zal worden gevoerd. Dat land kan natuurlijk die zaak natuurlijk beoordelen volgens de eigen rechtsregels. Men kan nooit de garantie krijgen van een vervolging. Stel dat een zaak naar België wordt verwezen en de procureur zegt om opportuniteitsredenen dat hij niet wenst te vervolgen, dan is dat zo.

02.63 Karine Lalieux (PS): Ce n'est pas une garantie de jugement final, c'est une garantie d'exercer les poursuites. Cette garantie est inscrite dans le paragraphe 3, monsieur Coveliers, et non dans le paragraphe 4. Il suffit de lire le texte. Il me semble que le parallélisme n'est pas tout à fait le même.

Pour terminer, le groupe PS votera contre cette loi, bien que nous pensions qu'il fallait une loi modificative, il fallait effectivement se mettre en accord avec les statuts de Rome. Nous avons tout fait pour aboutir à un compromis mais cela n'a pas été possible.

Ce qui m'inquiète aussi par rapport à l'application de ce paragraphe 4, c'est que le parlement sera dissout dans moins d'une semaine. Le gouvernement pourra se saisir d'affaires sans aucun contrôle parlementaire.

02.60 Hugo Coveliers (VLD): Mme Lalieux confond la procédure avec le fond de l'affaire. Il a uniquement été fait référence à la procédure d'extradition par analogie. Dans la pratique, il n'est nullement question d'extradition dans la mesure où le jugement est prononcé *in absentia*.

02.62 Hugo Coveliers (VLD): La grande différence avec l'extradition est la suivante: en cas de renvoi, l'autre pays n'a pas introduit de demande dans ce sens. Le renvoi est décidé dans la mesure où la Belgique estime que l'autre pays dispose d'un système juridique correct. Le pays en question se prononce évidemment sur ce dossier dans le respect de son propre système juridique. Il n'y a aucune garantie de poursuites.

02.63 Karine Lalieux (PS): In paragraaf 3 hebben we de waarborg opgenomen dat vervolging wordt ingesteld. De PS-fractie zal tegen deze wet stemmen ook al menen we dat deze interpretatieve wet zou moeten worden gewijzigd. Mijnheer Grafé, ik heb uw vastberaden optreden op het spreekgestoelte bewonderd, maar waarom was u dan afwezig tijdens de stemming?

Monsieur Grafé, j'aime bien votre détermination à la tribune mais j'ai été quelque peu déçue de votre attitude en commission. Vous avez remis des amendements forts, visant à la suppression du paragraphe 4 mais vous n'étiez pas là pendant le vote. J'ai trouvé votre attitude quelque peu contradictoire. J'espère que vous resterez en séance plénière pour voter selon la ligne de conduite que vous aviez adoptée.

02.64 Jean-Pierre Grafé (cdH): Madame Karine Lalieux, si le texte de mon amendement était si bon, comme vous semblez le dire, pourquoi le groupe PS et vous-même ne l'avez-vous pas voté cet après-midi en commission?

02.65 Karine Lalieux (PS): Monsieur Grafé, je vais vous répondre immédiatement. Comme je l'ai dit tout à l'heure, nous avons accepté un compromis la semaine dernière, quand je me suis abstenue sur le paragraphe 4. Nous n'étions pas demandeurs mais nous faisons partie d'une majorité et nous avons négocié et accepté un accord. Nous y avons été fidèles. Dans un souci de cohérence, nous nous sommes dès lors abstenus sur la suppression de ce paragraphe 4.

02.66 Jean-Pierre Grafé (cdH): Je constate que Mme Lalieux est très chrétienne: elle tend la joue gauche et quand on lui donne une gifle, elle tend sa joue droite. Vous savez très bien, madame, qu'en commission cet après-midi, l'accord dont vous faites état n'a pas été respecté par vos partenaires puisqu'ils ont déposé des amendements et que vous, loyalement, vous avez cru ne pas devoir voter mon amendement! Alors, ne regrettez pas aujourd'hui ce qui résulte de l'acte que vous avez posé avec vos collègues PS en commission.

02.67 Karine Lalieux (PS): C'est peut-être le sens des responsabilités. Nous verrons bien si vous l'aurez tout à l'heure, monsieur Grafé.

Le **président**: Qui vivra, verra!

02.68 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Voorzitter, ik zal het kort houden aangezien mevrouw Dardenne al onze gevoelens en argumenten naar voren heeft gebracht.

Voorzitter, heren ministers, collega's, in 1993 gaf België met de wet van 16 juni een primeur aan onze wereld. Het ging om een wet die met een quasi unanimiteit was goedgekeurd. De processen tegen de zes van Butare gaven de internationale gemeenschap opnieuw hoop inzake het tegengaan van straffeloosheid van de strafste misdaden tegen de menselijkheid. De wet van 16 juni 1993 was weliswaar aan wijziging toe. Rekening houdend met de ontwikkelingen op het internationaal niveau – ik denk hierbij aan de Yerodia-zaak in verband met de immuniteiten, het Internationaal Strafhof en het statuut ervan – moest onze wetgeving veranderen.

Wat het Internationaal Strafhof betreft, moeten we eigenlijk allemaal constateren dat we enorm teleurgesteld zijn over het statuut. Iedereen dacht dat met de inwerkingtreding van het statuut en met de oprichting van dat hof staten, die de zwaarste misdaden tegen de menselijkheid moesten bestraffen, de kans zouden krijgen om indien ze met moeilijke zaken en diplomatieke spanningen worden geconfronteerd een internationaal onafhankelijk hof daarover te doen oordelen. Jammer genoeg is dit niet het geval. Het Internationaal Strafhof treedt slechts als een complementair hof op. Het is de bedoeling dat nationale staten het internationaal humanitair recht in hun nationale wetgevinden

02.64 Jean-Pierre Grafé (cdH): Als u de tekst van mijn amendement zo goed vindt, waarom hebt u hem dan in de commissie niet aangenomen?

02.65 Karine Lalieux (PS): We hebben vorige week een compromis aanvaard. Ik heb me onthouden om dit akkoord te kunnen naleven.

02.66 Jean-Pierre Grafé (cdH): Uw medestanders hebben het akkoord niet nageleefd!

02.68 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): La loi de 1993 était une première mondiale et elle a fait naître l'espoir que les crimes contre l'humanité ne resteraient plus impunis. Entre-temps, les événements internationaux ont rendu inévitable une modification de la loi. L'affaire Yerodia a mis en exergue le problème de l'immunité et une Cour pénale internationale a été créée.

Le statut de cette dernière est décevant. Tout le monde croyait que les Etats qui seraient confrontés à des affaires judiciaires délicates auraient la possibilité d'en saisir la Cour. Or ce n'est pas le cas. La CPI est une cour complémentaire et n'intervient donc que dans les affaires qui sont déjà pendantes dans un Etat. Le but visé est que les Etats intègrent le droit humanitaire dans leur

opnemen.

02.68 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Dat is toch vanzelfsprekend. Een zaak wordt altijd eerst op lager niveau aanhangig gemaakt, dat heet subsidiariteit.

02.70 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Ja, maar als je kijkt naar het Internationaal Gerechtshof in Den Haag dan zie je dat heel veel delicate zaken tussen staten veeleer dat hof gaan dan dat ze op het nationale grondgebied worden behandeld.

De ingebouwde filter...

02.71 Hugo Coveliers (VLD): U maakt hier een vergelijking met staten waar het meestal gaat over een burgerlijke procedure en niet over een strafrechtelijke procedure. Hier gaat het over strafrechtelijke procedures tegen individuen.

02.72 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Nee, mijnheer Coveliers, het Internationaal Gerechtshof gaat niet over burgerlijke procedures. Het Internationaal Gerechtshof behandelt klachten die te maken hebben met geschillen tussen staten en dat zijn geen burgerlijke geschillen. De zaak Yerodia was geen burgerlijk geschil, mijnheer Coveliers.

02.73 Hugo Coveliers (VLD): ... gaat het over de vervolging van individuen.

02.74 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Ja.

02.75 Hugo Coveliers (VLD): Het voorbeeld dat u aanhaalt, is een procedure tussen staten. Om die reden loopt de vergelijking mank.

02.76 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Wat gaat België doen? Een zaak waarover wij zelf niet kunnen oordelen, gaan wij als Staat toch naar het Internationaal Strafhof doorverwijzen?

02.77 Hugo Coveliers (VLD): Indien het individuele personen zijn die vervolgd moeten worden conform het statuut van het Hof, dan zullen wij dat inderdaad aan het Hof bezorgen.

02.78 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Dan is dat toch van een staat tot het Hof?

législation nationale.

02.69 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mais ça va de soi! Une affaire est toujours portée d'abord au niveau juridictionnel inférieur. C'est le principe de subsidiarité.

02.70 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): La très grande majorité des affaires dont connaît la Cour pénale internationale de La Haye est constituée d'affaires délicates qui n'ont pas été portées d'abord devant un tribunal national.

02.71 Hugo Coveliers (VLD): Mme Talhaoui établit une comparaison avec une institution qui connaît exclusivement de litiges entre Etats et ne s'occupe pas, dans ce contexte, de procédures pénales engagées contre des individus.

02.72 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): La CPI connaît de litiges entre Etats. Mais ces litiges ne doivent pas nécessairement être des affaires civiles. Et l'affaire Yerodia n'était pas une affaire civile.

02.75 Hugo Coveliers (VLD): Votre comparaison ne tient pas car la CPI statue sur des litiges entre Etats et nous parlons de procédures à charge de personnes individuelles.

02.76 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): L'Etat belge portera tout de même certaines affaires devant la CPI, non?

02.77 Hugo Coveliers (VLD): Oui, si ces affaires concernent des individus qui relèvent du statut de la Cour.

02.78 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Dans ce cas, l'Etat belge saisira la Cour à propos d'une affaire.

02.79 Hugo Coveliers (VLD): Dat is niet waar, dan gaat het toch over een procedure van de openbare aanklager bij dat Hof tegen die individuele burger, en dan heeft België daarmee niets meer te maken.

02.80 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Wij hebben gezegd dat wij als staat ook kunnen doorverwijzen naar dat Internationaal Strafhof, mijnheer Coveliers. Het staat zelfs in die beruchte paragraaf vier.

02.81 Hugo Coveliers (VLD): (...) die optreden als staat voor dat Hof. U kunt doorverwijzen, maar u...

02.82 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): U kunt wel als staat optreden voor dat Hof en voor elk internationaal gerechtshof.

02.83 Hugo Coveliers (VLD): Dat is niet waar, toch niet als staat zeker?

02.84 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Ik heb toch zes jaar internationaal strafrecht gedaan.

02.85 Hugo Coveliers (VLD): Wat bewijst dat? Ik zit hier 18 jaar en de voorzitter 35 jaar. Betekent dit dat wij nooit eens een vergissing kunnen maken?

02.86 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Mijnheer Coveliers, als het om internationale hoven gaat, dan is de kans groot dat staten daarvoor geschillen kunnen brengen.

02.87 Hugo Coveliers (VLD): Toch niet voor het Strafhof.

02.88 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Wij zullen misschien straks in de cafetaria daarover doorbomen. De ingebouwde filter van de federale procureur om klachten die vreemd zijn aan de toepassing van het internationaal humanitair recht en louter ingegeven door particuliere motieven door te lichten, geeft blijk van een realistische en verantwoordelijke visie op de praktijk. Ook de meer stabiele verankering van de verblijfsduur voor het slachtoffer zal misschien ondoordachte en overhaaste klachten tegenhouden. Deze wetgeving moet echter meer zekerheid geven aan de slachtoffers en niet aan zware mensenrechtenschenders.

Waar in wij ons echter niet konden terugvinden, waar wij tegen zijn, is die beruchte paragraaf 4, waar de inmenging van de uitvoerende macht in gerechtelijke dossiers zo duidelijk is. Het is zo'n gruwelijke schending van de scheiding der machten, nietwaar mijnheer Van Parys, zo heeft u het toch meermaals uitgedrukt in de commissie voor de Justitie, dat het iedere jurist pijn in het hart moet doen.

De buffer van de kamer van inbeschuldigingstelling als adviesorgaan aan de regering, conferatur de uitleveringsprocedure, garandeert geenszins de objectieve behandeling van de klachten die aanhangig zijn bij onze rechtbanken. Integendeel, men riskeert dat ze worden verwezen naar het land van herkomst van de dader, waar veeleer straffeloosheid dan berechting op deze laatste wacht. Deze straffeloosheid geldt trouwens voor alle politiek gevoelige dossiers, want de opname van het internationaal humanitair recht en het respect voor

02.79 Hugo Coveliers (VLD): Non, le procès se passe entre l'accusateur public de la Cour et le prévenu individuel.

02.80 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): Le paragraphe 4 précise que la Belgique, en tant qu'Etat, peut renvoyer des affaires devant la Cour pénale internationale.

02.81 Hugo Coveliers (VLD): Elle peut renvoyer mais pas agir.

02.88 Fauzaya Talhaoui (AGALEV-ECOLO): La possibilité pour le procureur fédéral de rejeter des plaintes étrangères au droit humanitaire international est une bonne chose. La condition relative à la durée minimale du séjour de la victime dans notre pays permet également d'éviter les plaintes inconsidérées. Cette modification de la loi doit toutefois conférer davantage de droits aux victimes, et non pas aux auteurs de violations des droits de l'homme.

Le risque d'ingérence du pouvoir exécutif dans des dossiers judiciaires, qui résulte du paragraphe 4, est inadmissible. Le rôle de la Chambre des mises en accusation en tant qu'organe consultatif n'offre pas de garantie d'un traitement objectif des plaintes. Le risque d'un renvoi vers le pays d'origine de l'auteur, où menace l'impunité, est grand. Cela

een eerlijk proces in de staat van verwijzing, ook als is het een democratie, garandeert nog geen vervolging en berechting, juist door die politieke redenen.

Wat de interpretatieve wet betreft, spreekt de rechtspraak van het Hof van Cassatie natuurlijk voor zich. Om echter zeker te zijn dat onze rechtbanken de bedoeling van de wetgever van 1993 in de praktijk zouden omzetten, namelijk dat de aanwezigheid van de dader op het grondgebied niet vereist is om de klacht te onderzoeken, was het toch beter om de rechtspraak van het hoogste Hof ook in onze wetgeving in te schrijven.

Trouwens – in deze context – indien ook andere landen, met name zij die toetreden tot het statuut van het Strafhof, hetzelfde principe zouden huldigen, zou de last van dergelijke vervolgingen eerlijk worden verdeeld onder al die staten, desgevallend op basis van internationale overeenkomsten zoals we dat doen in het kader van het asielrecht.

Mijnheer de voorzitter, ik sluit af. Ons land heeft in 1993 het voortouw genomen in de strijd tegen de straffeloosheid van ernstige internationale misdaden en werd hierom wereldwijd geloofd – door de mensenrechtenorganisaties, door de hoge commissaris voor de Mensenrechten van de VN en door Carla Del Ponte, procureur bij de internationale rechtbanken – als een voorbeeld voor andere landen die hun internationale verplichtingen ernstig nemen.

Zoals bij alles wat nieuw is, moet er af en toe een bijstelling gebeuren. Dat was ook de bedoeling in het voorliggend ontwerp. Vandaag hebben wij echter in de commissie voor de Justitie van deze Kamer een historische kans laten ontglippen, namelijk de bijdrage van België aan een globaal systeem van internationale justitie. Vandaar dat mijn fractie Agalev-Ecolo tegen dit ontwerp zal stemmen.

De **voorzitter**: De heer Erdman is de laatste spreker in de algemene bespreking. Wat zegt het evangelie weer?

02.89 Paul Tant (CD&V): De laatsten zullen de eersten zijn.

02.90 Fred Erdman (SP.A): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, samen met velen onder u denk ik dat we inzake parlementair werk in dit dossier door de timing van de bespreking een eigen verantwoordelijkheid opnemen. Na verschillende reacties gehoord te hebben – van sommigen heb ik bijgeleerd, van anderen heb ik me de vraag gesteld of ze wel de juiste draagwijdte hadden begrepen – zeg ik onomwonden dat dit debat veel grondiger had moeten kunnen worden gevoerd met de nodige tijdspanne niet alleen om teksten neer te schrijven maar vooral om de werkelijke draagwijdte van die teksten te kunnen toetsen, te kunnen onderzoeken in hoeverre ze al dan niet passen binnen het kader van de algemene principes die een rechtsstaat beheersen en daadwerkelijk kunnen worden uitgevoerd.

Mijnheer de minister van Justitie, u mag het me niet kwalijk nemen dat ik u persoonlijk aanspreek. Elke wetgever die een tekst opstelt doet dit niet om deze tekst in een codex te stoppen en om hem vervolgens nooit meer te gebruiken. Elke wetgever heeft bij de goedkeuring van een tekst de plicht die te toetsen op zijn werkbaarheid en zich ervan te verzekeren dat de tekst een bepaald effect heeft.

Onder druk van deze agenda en rekening houdend met de laatste week van parlementair werk zal mogelijkerwijze – op dit punt ga ik akkoord met degenen die stellen dat het werk zal moeten worden overgedaan

vaut pour toutes les affaires politiquement délicates. Même des pays dotés d'un bon système juridique sont sensibles à la pression politique. Il n'existe donc pas de garanties que les suspects seront poursuivis et jugés.

La présence de l'auteur des faits sur le territoire ne constitue pas une condition à l'examen d'une plainte. La jurisprudence de la Cour de cassation montre sans aucun doute possible que telle était l'intention du législateur en 1993. Il aurait été préférable d'inscrire cette jurisprudence de la plus haute cour dans la législation.

En 1993, la Belgique a pris l'initiative, pour éviter que des atrocités restent impunies sur le plan international, ce qui lui a valu bien des félicitations. Ce qui est nouveau doit parfois être adapté. Ce gouvernement a manqué l'occasion de le faire de manière appropriée. C'est la raison pour laquelle le groupe Ecolo-Agalev émettra un vote négatif.

02.90 Fred Erdman (SP.A): Le débat aurait dû être mené plus en profondeur. La commission aurait dû prendre le temps d'évaluer la portée exacte des textes. Sont-ils conformes aux principes généraux d'un Etat de droit? Peuvent-ils effectivement être mis en œuvre? Une loi n'a pas pour vocation d'être classée dans un code et elle ne doit être mise aux voix que lorsque son applicabilité et ses effets ne font aucun doute. L'avenir nous apprendra que la portée de la loi n'a pas été tout à fait correctement évaluée.

Je voudrais vous livrer une autre réflexion inspirée par une citation de 1991.

door onze opvolgers – de toetsing van deze tekst tot de vaststelling leiden dat her en der de draagwijdte ervan niet goed werd ingecalculeerd.

Een tweede bedenking is gebaseerd op een tekst die ikzelf heb geciteerd in het voorstel dat ik in 1991 samen met de collega's Coveliers, Van Parys en Bourgeois heb ingediend. Na alle bemerkingen inzake de draagwijdte van deze tekst vandaag te hebben aanhoord is het niet zonder belang die tekst opnieuw te citeren. De tekst is in het Frans omdat de auteur ervan de Franse taal gebruikt.

"En vertu du principe général de loyauté de l'action de la Justice, une immunité d'exécution doit être à notre sens reconnue à tout représentant d'un État qui est accueilli sur le territoire belge, en tant que tel, en visite officielle. L'accueil d'une telle personnalité étrangère inclut l'engagement de l'État accueillant et ses différentes composantes de ne prendre aucune mesure coercitive à l'égard de son hôte et cette invitation ne pourrait devenir le prétexte pour faire tomber l'intéressé dans ce qui devrait être alors qualifié de guet-apens."

L'auteur de ce texte est le juge d'instruction Vandermeersch. La portée de ce texte a été commentée dans l'arrêt Yerodia.

"Krachtens het algemeen principe van de loyaliteit van de rechtsvordering, moet volgens ons voor elke vertegenwoordiger van een staat die in het kader van een officieel bezoek op Belgisch grondgebied wordt ontvangen, immuniteit inzake tenuitvoerlegging gelden.

De ontvangst van een dergelijke buitenlandse hooggeplaatste persoon houdt in dat het gastland en zijn verschillende componenten zich ertoe verbinden geen enkele dwangmaatregel tegenover hun gast te nemen, en dat die uitnodiging geen voorwendsel mag worden om de betrokkene in wat dan als een hinderlaag kan worden beschouwd te lokken"

De auteur van deze Franstalige tekst is onderzoeksrechter Vandermeersch. De draagwijdte van de tekst werd toegelicht in het arrest Yerodia.

Hieruit wil ik afleiden dat reeds op 11 april 2000 de heer Vandermeersch er zich wel van bewust is geweest dat teksten met deze draagwijdte – zoals ik al herhaaldelijk benadrukte – niet alleen een juridische kracht, maar ook neveneffecten hebben op politiek en diplomatiek vlak. Immers, een onderzoeksrechter, gelast met een onderzoek, gaat ervan uit dat hij bij die zaak niet te pas komt wanneer betrokkene op officieel bezoek is. De onderzoeksrechter heeft het zelfs niet over een bepaalde hoedanigheid, hij zegt alleen "op officieel bezoek".

Ik haal deze tekst speciaal aan omdat het voor sommigen blijkbaar moeilijk is de reële draagwijdte van paragraaf 4 te volgen en de limieten ervan in te schatten.

Ik wil geenszins een polemiek aangaan over dit dossier. Ik zal niet ingaan op de betogen van degenen die opmerkten dat de paragraaf 4 in een vorige versie werd aanvaard en de huidige versie is verworpen. Ze vroegen zich af of dat misschien kwam doordat de datum eruit gelaten werd en of het ging om een compromis. De tekst is aanvaard en het inhoudelijke, het politieke en diplomatieke element dat erin vervat is, maakte ook deel uit van een bepaald akkoord.

Door de draagwijdte van paragraaf 4 te koppelen aan de procedure in

Dans la citation, le juge d'instruction Vandermeersch affirme déjà en avril 2000 qu'une telle loi a non seulement force juridique, mais a également des conséquences politiques et diplomatiques. C'est là un élément important à la lumière du paragraphe 4 contesté.

Une autre objection concerne la structure de l'ensemble. L'accent mis sur le paragraphe 4 occulte le fait que le texte approuvé au Sénat a été amélioré par la Chambre. Le procureur fédéral a marqué le texte de son sceau et se voit attribuer un rôle par le biais de l'amendement Lalieux. A l'avenir, en cas de nouvelles plaintes, il disposera d'un ensemble de critères légalement fixés. Un certain nombre de dossiers en instance doivent toutefois encore être traités sans

verband met de uitlevering, bepaald in de wet van 1874 – toen maakte men misschien goede wetten –, had men de bedoeling een terugkoppeling te maken naar een juridictioneel element bij een beoordeling van de uitvoerende macht in deze zeer delicate materies.

Hiermee wil ik alleen aantonen dat men niets uitvindt. Indien destijds reeds onderzoeksrechters, gelast met deze problematiek, ook het politieke element lieten spelen, dan kan op een bepaald ogenblik in dergelijke materies ook een weg worden gezocht om de problematiek op te vangen.

Mijn derde punt is de structuur van het geheel. Door te focussen op de paragraaf 4 vergeet men de markante vooruitgang die werd geboekt – en mijn collega's van de Senaat zullen het mij niet kwalijk nemen – ten opzichte van de tekst die door de Senaat werd goedgekeurd.

Wij hebben inderdaad de federale procureur gehoord. Hij vroeg ons om criteria in te bouwen, waarop hij zich zou moeten steunen bij zijn beoordeling. Wij hebben de criteria in deze tekst ingevoegd. Juist door het aanvaarden van een amendement van mevrouw Lalioux c.s. hebben wij heel duidelijk gezegd dat de criteria voor de toekomst gelden. Wij delen aan de federale procureur een toekomstgerichte rol toe, met name voor alle nieuwe klachten. Voor de nieuwe klachten zal hij die criteria kunnen toepassen. Er resten vandaag natuurlijk nog een aantal dossiers, waarvoor wij oplossingen moeten nastreven. Tezelfdertijd doen er zich voor elk van deze dossiers problemen voor in de beoordeling van de tekst, zoals hij nu voorligt.

Los van het detaillistisch analyseren van de tekst, vindt mijn fractie dat men niet ver genoeg is gegaan in de afbakening van de juiste draagwijdte. De essentiële doelstelling is en moet immers nog altijd zijn: enerzijds, de zekerheid bieden dat zij die zich schuldig maken aan ernstige inbreuken, met name de zware misdaden opgesomd in de artikelen 1, 1bis en 1ter, niet straffeloos deze daden zouden kunnen stellen. Anderzijds, is de doelstelling de rechten van de slachtoffers en hun nabestaanden te eerbiedigen. Ook zij moeten door de procedure recht kunnen vinden.

Volgens de interpretatie die de SP.A-fractie aan de tekst geeft, zijn de waarborgen niet ten volle naar voren gekomen. Ik heb herhaaldelijk gezegd in de commissie dat ik mij, met het akkoord van de fractie, het recht toe-eigen om bij de beoordeling van deze materie een eigen benadering te hebben. Ik aarzel om de rigoureuze stelling te volgen, die de fractie in deze materie wil innemen. De reden is dat er naar mijn gevoel inderdaad heel markante stappen in de goede richting zijn gezet. Anderzijds is de rechtszekerheid gegarandeerd, mogelijkserwijze onvolledig maar toch op bepaalde punten ten volle. Persoonlijk zal ik mij dus onthouden. In deze context zijn in de voorliggende tekst de doelstellingen voor mij immers onveranderlijk gebleven. Bij de toetsing van de tekst hebben wij lang over de kwestie gediscussieerd. De fractie neemt echter in eer en geweten een stelling aan.

In het licht van deze bepalingen en van de houding die men tegenover de tekst wil aannemen, moeten we ook heel duidelijk zijn.

Eenieder zal zijn standpunt bepalen. Ik heb daarstraks gewezen op datum en termijnen. Wel, als vandaag deze tekst hier behandeld wordt, dan is het opdat onze collega's in de Senaat die voort zouden kunnen behandelen. Men moet daar ook de consequenties uit trekken. Men moet weten welke die consequenties zijn, ook voor de senatoren, in aanmerking nemende dat natuurlijk de wet van 1993 diende aangepast, waarvan iedereen overtuigd is.

ces critères.

Mon groupe estime que le texte est incomplet: la délimitation du champ d'application ne va pas assez loin. L'objectif essentiel de cette loi reste, d'une part, de garantir que des crimes graves ne resteront pas impunis et, d'autre part, que justice soit rendue aux victimes. Le texte, dans la version qui nous est présentée aujourd'hui, n'offre pas suffisamment de garanties en ce qui concerne ces deux objectifs. Personnellement, j'hésite à me rallier à l'attitude rigoureuse adoptée par mon groupe: un certain nombre de progrès ont été réalisés mais la sécurité juridique n'est pas suffisamment garantie. En conséquence, je m'abstiendrai lors du vote.

Nous votons aujourd'hui sur ce projet afin de pouvoir le transmettre au Sénat. En 1993, j'avais voté avec enthousiasme la loi initiale. Tout le monde s'est accordé à penser qu'elle devait être adaptée. Cette loi de 1993 a été élaborée au cours d'une période où les statuts des tribunaux ad hoc pour le Rwanda et la Yougoslavie ont été aussi établis. Nous nous imaginions que la CPI aurait, comme ces tribunaux, une compétence concurrençant celle des Etats nationaux. Or, probablement pour emporter la conviction des grands Etats indécis, l'on a souhaité ne conférer à la CPI qu'une compétence complémentaire.

En 2001, j'avais déjà prôné dans une de mes propositions que les tribunaux belges doivent se déclarer incompetents lorsque la CPI est compétente afin de pouvoir faire jouer la complémentarité. Malheureusement, cela n'a pas été accepté.

A toutes ces considérations, il convient encore d'ajouter les discussions que nous n'avons pu terminer faute de temps, comme celle portant sur les jugements *in absentia* et celle ayant trait au principe *aut dedere, aut judicare*.

Pour toutes ces raisons. ie

m'abstiendrai.

Ik zou willen besluiten, voorzitter, met even in te pikken op hetgeen daarstraks al gezegd is. Ik ben, met sommigen hier, een van de oudstrijders die de wet van 1993 met enthousiasme hebben goedgekeurd. U herinnert zich misschien of misschien ook niet meer dat wij die wet goedgekeurd hebben, kort nadat wij over het statuut hebben gestemd van het tribunaal ad hoc voor Rwanda. Dat was in april 1993. Wij hebben dan wel wat moeten wachten en kort daarop, in 1995, hebben we het tribunaal ad hoc voor Joegoslavië goedgekeurd. Wij hadden toen de illusie dat men, gelet op het feit dat de statuten die wij toen bij wet hadden goedgekeurd, niet in een complementaire maar een concurrerende bevoegdheid voorzagen waarbij zowel de nationale staat als de tribunaal ad hoc bevoegd zouden zijn voor de genoemde misdrijven en er een uitwisseling kon gebeuren, de bevoegdheden van het Internationaal Strafhof, als dat er kwam, op dezelfde leest zouden worden geschoeid. Naar alle waarschijnlijkheid heeft men in de onderhandelingen die hebben geresulteerd in het statuut van het Internationaal Strafhof, slechts de complementaire bevoegdheid willen aanvaarden in de hoop ook grote staten, die vandaag niet zijn toegetreden, erbij te betrekken en hun toe te laten inderdaad de keuze te maken. Dat had niets te maken met de subsidiariteit; dat had gewoon te maken met de politieke berekeningen om ook grote staten te laten vallen onder de bevoegdheid van het Internationaal Strafhof. Wij hadden op dat ogenblik die illusie en hoopten daadwerkelijk dat een internationale orde tot stand zou kunnen worden gebracht, die de zwaarste misdrijven daadwerkelijk kon bestrijden en bestraffen.

We zijn blijven zitten met onze wet. Door het statuut van het Internationaal Strafhof dat complementaire bevoegdheid voorziet heeft men het beoogde antwoord natuurlijk niet gevonden. Voor wie de moeite nog zou willen doen, zeg ik het volgende. Met mijn vroeger voorstel heb ik daaraan trachten te verhelpen. De indieners waren toen de heren Van Parys, Bourgeois, Coveliers en ikzelf. We hebben destijds, in 2001, het voorstel ingediend in het kader van de bespreking van de wet van 1993. Dat was in 2001! Ik geef degenen gelijk die zeggen dat we toen de discussie beter verder gevoerd hadden vertrekkende van die tekst. Ik zeg niet dat men zonder meer die tekst had moeten aanvaarden. In die tekst en op verschillende colloquia heb ik inderdaad het principe verdedigd dat, wanneer een internationaal strafrechtshof bevoegd zou zijn, dan best de Belgische rechtbanken zich onbevoegd zouden verklaren. Daardoor zou de geciteerde complementariteit van bevoegdheid spelen. Het heeft niet mogen zijn. Men heeft die optie niet genomen. Vandaag staat u inderdaad met de grote moeilijkheid dat de Belgische wetgeving een universele bevoegdheid invoert en tegelijkertijd daar tegenover staat een Internationaal Strafgerechtshof dat complementair bevoegd is.

Ik heb dan nog niet gesproken over alle nuanceringsen. De heer Coveliers heeft verwezen naar de dissenting opinion van de heer Guillaume. Er zijn er nog andere aangehaald in het arrest Yerodia. Er is een enorme literatuur om te weten of een veroordeling in abstentia mogelijk is. Men heeft de nuancering die ook niet aan bod is gekomen tijdens de bespreking tussen het recht van vervolging in abstentia en het recht van beoordeling en bestraffing in abstentia.

Men heeft ook de implicatie van het principe "aut dedere aut judicare". Dat heeft natuurlijk alleen maar zin als men vat heeft op de betrokkenen. Hoe kan men nu voor de keuze gesteld worden tussen uitlevering en berechting als de dader niet gevat is. Hoe kan men de keuze aut dedere aut judicare in abstentia doen? Dit is dus in tegenstrijd met het principe. Dit is echter het gevolg van het feit dat we nu onder tijdsdruk trachten oplossingen te bieden. Het is een probleem

waarvan we allemaal overtuigd zijn. Het beantwoordt echter mogelijkerwijze ook zelfs nu niet ten volle aan de criteria die ik u daarstraks heb uiteengezet. Dit is de reden waarom ik mij hier persoonlijk ga onthouden.

02.91 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik neem even het woord naar aanleiding van het oorspronkelijk wetsvoorstel, thans wetsontwerp, dat ter bespreking voorligt. Ik heb deze namiddag in de commissie voor de Justitie al gezegd dat ik vandaag een aantal vragen gehoord heb waarvan ik mij eigenlijk de vraag stel of de wetgever deze in 1993 niet had moeten stellen. Ik weet dat op dat ogenblik gekozen is voor een strijd tegen de straffeloosheid wat oorlogsmisdaden en genocide betreft. Ik weet dat het op dat ogenblik ook een primeur was binnen de westerse rechtsstaten. Men heeft zich echter wellicht op dat ogenblik geen dubbele vraag gesteld die vandaag vaak is teruggekomen. Ten eerste, kunnen onze rechtbanken dit aan? Zijn ze daarvoor gewapend? Ten tweede, zijn de klachten die worden ingediend enkel gestoeld op juridische motieven? Zou het ook niet kunnen dat op een bepaald ogenblik politieke – meestal geopolitieke of internationale – bedoelingen achter een klacht schuilgaan of dat eventueel diplomatieke problemen moeten onderkend worden?

Het is dus vrij duidelijk dat de regering op een bepaald ogenblik stelling heeft willen innemen, een stelling die ze kan innemen omdat er tien jaar is verstreken sedert de wet van 1993 maar voornamelijk omdat er ondertussen ook twee nieuwigheden in de rechtsstaten het licht hebben gezien. Ofwel zijn ze toegetreden tot het internationaal strafrechtshof, ofwel hebben ze wetgeving inzake universele bevoegdheid – die misschien niet altijd een absolute universele bevoegdheid is – tot hun rechtsnormen gemaakt.

In die omstandigheden heeft de regering in deze positie ingenomen. De positie is dat zij in elk geval wil vermijden dat België uitgekozen zou worden als een forum waar men met zijn klachten kan komen shoppen. Dat neemt niet weg dat wij de stelling blijven aanhouden dat met betrekking tot de universele bevoegdheid België zijn voortrekkersrol in de strijd tegen de straffeloosheid ook tegelijkertijd moet kunnen volvoeren. Mijnheer de voorzitter, collega's, naar aanleiding van de behandeling van deze aangelegenheden heb ik in Kamer en Senaat twee referentiepunten genomen.

Le premier point de référence est celui de M. Antonio Cassese, ancien président du Tribunal pénal international, le TPI, pour l'ex-Yougoslavie, qui connaît donc fort bien cette matière. Il a dit un jour que quatre raisons militaient à l'encontre d'une compétence universelle absolue. Je le cite:

"1. Si l'accusé ne se rend jamais sur le territoire du juge ou n'est pas extradé, ce qui paraît fort probable, le juge finit par être saisi de dizaines d'affaires pour lesquelles il reste impuissant.

2. Si le juge décide néanmoins de statuer en l'absence de l'accusé, donc par contumace, il risque de se voir reprocher de violer certains droits fondamentaux de l'accusé.

3. Si tous les pays se mettaient à pratiquer un système modelé sur la loi de la compétence universelle absolue, il y aurait une concurrence et une compétence pénale ingérables.

4. Au regard de la quantité d'affaires retentissantes sur le plan politique

02.91 **Marc Verwilghen**, ministre: J'ai entendu aujourd'hui une série de questions qui auraient dû être examinées en 1993. On s'est laissé aveugler par la primeur d'un instrument permettant de prévenir l'impunité de crimes de guerre et de génocides mais sans se demander si nos tribunaux étaient armés pour cela et si les plaintes ne seraient pas trop souvent inspirées par des motifs géopolitiques plutôt que juridiques. Durant les dix années qui ont suivi l'instauration de la loi sur le génocide, les Etats de droit sont devenus membres de la CPI ou leurs tribunaux eux-mêmes ont été dotés de la compétence universelle. Le gouvernement a estimé sur cette base que la Belgique ne pouvait devenir un forum pour les auteurs de plaintes à tout crin, sans pour autant renoncer au rôle de pionnier qu'elle joue dans la lutte contre l'impunité.

De vier argumenten die Antonio Cassese, de voormalige voorzitter van het internationaal straftribunaal voor ex-Joegoslavië, aanvoerde tegen een absolute universele bevoegdheid, vormen mijn eerste referentiepunt.

Vooreerst zal de rechter machteloos staan in de tientallen dossiers die hem worden voorgelegd indien de beschuldigde nooit op het grondgebied van de rechter komt of niet wordt uitgeleverd; voorts dreigt de rechter te worden verweten de fundamentele rechten van de verdediging te schenden indien hij oordeelt bij verstek; bovendien

et diplomatique dont il serait saisi, le juge national finirait par être investi des fonctions qui, normalement, devraient revenir aux autorités politiques et diplomatiques."

Dat kan volgens mij tellen, vooral vanwege een persoon die een dergelijk hof heeft voorgezeten en rechter is geweest in deze materie.

J'avais d'ailleurs également cité une deuxième personnalité, le juge d'instruction Damien Vandermeersch, qui avait indiqué que "l'exercice de cette compétence ne peut que s'accompagner d'une très grande modestie". Ici également, on sent le problème dans toute sa dimension.

Het is in die omstandigheden, mijnheer de voorzitter, dat in de commissie voor de Justitie opnieuw werd onderhandeld en dat de meerderheid heeft getracht een oplossing te vinden. Naar aanleiding van het hoorrecht dat wij we hebben uitgeoefend ten aanzien van de federale procureur hebben wij een aantal filters kunnen inbouwen. In dat verband werden vier criteria aangehouden, die ons toelaten op voorhand na te gaan wanneer Belgische autoriteiten moeten optreden. Dat is namelijk in geval er geen mogelijkheden bestaan om de zaak aanhangig te maken bij de natuurlijk bevoegde buitenlandse rechter. Dat is ofwel de rechter van de plaats waar het strafbaar feit werd gepleegd, ofwel de plaats waar de dader zich bevindt of waar hij zou kunnen worden gevonden.

In die context groeide er een voorstel dat in de loop van de namiddag het daglicht zag. Daarbij wordt aan de uitvoerende macht een competentiebevoegdheid toegekend die alleen door de eerste macht, het Parlement, kan worden toegestaan in, wat men noemt, 's lands belang. Het is niet zozeer een uitzonderlijke omstandigheid en in dat verband verwijs ik naar voorgaande wetgevingen, onder meer met betrekking tot de uitlevering en de gijzelneming, waarbij een gelijkaardige rechtsfiguur heeft gespeeld.

Voorts maak ik van de gelegenheid gebruik om te antwoorden op een reeks vragen van de heer Coveliers – het zijn als het ware praktische voorbeelden – aan dewelke kan worden tegemoetgekomen door het principe dat ik namens de regering heb verdedigd naar aanleiding van de behandeling van deze zaak. Dat houdt in dat zowel een rechtspersoon als een natuurlijke persoon die voor een rechtspersoon optreedt, investeringen doet, handelszaken afsluit of economische transacties doet in een staat waar misdrijven worden gepleegd tegen de menselijkheid, niet strafbaar is, tenzij vaststaat dat die rechtspersoon of die fysieke persoon op het tijdstip van de investering of van de transactie rekening houdend met de gegeven omstandigheden, had moeten weten dat die investering of transactie rechtstreeks kon bijdragen tot het plegen van de ten laste gelegde handelingen. Met andere woorden, hier is er sprake van een bijzonder opzet dat, naar ik aanneem, waaraan door het algemeen principe genoegzaam tegemoetgekomen wordt.

Mijnheer de voorzitter, het behoort thans aan de Kamer om definitief stelling in te nemen omtrent het uiteengezette wetsontwerp.

dreigt een onbeheersbare strafrechtelijke concurrentie te ontstaan wanneer meerdere landen een wet betreffende de universele bevoegdheid zouden aannemen; het grote aantal zaken dat hem wordt voorgelegd, tot slot, dreigt de rechter voor bevoegdheden op het politieke of het diplomatieke niveau te plaatsen.

Rechter Vandermeersch zei ook dat die bevoegdheid moet worden uitgeoefend met de gepaste bescheidenheid.

C'est dans ce contexte que la commission s'est à nouveau réunie. En concertation avec le procureur fédéral, nous avons intégré dans le projet un certain nombre de filtres de procédure qui limitent la compétence de nos tribunaux. Nous sommes parvenus à un compromis. Ce midi, il a été convenu que le Parlement peut accorder au pouvoir exécutif, *dans l'intérêt du pays*, la compétence de décider de l'octroi d'une compétence.

Je peux répondre par un principe général aux exemples pratiques de M. Coveliers. Les personnes morales ou physiques qui investissent ou effectuent des transactions dans un état qui est le théâtre de crimes contre l'humanité ne sont pas punissables, sauf dans le cas où ces personnes auraient dû savoir qu'elles contribuaient à ces crimes par leur transaction ou leur investissement. En d'autres termes, le principe de l'intention particulière est d'application.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2265/4)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2265/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en van artikel 144ter van het Gerechtelijk Wetboek".

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire et l'article 144ter du Code judiciaire".

Het wetsontwerp telt 8 artikelen.

Le projet de loi compte 8 articles.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Art. 5

- 14: **Bart Laeremans (2265/5)**

Op de artikelen 1 tot 4 zijn er geen amendementen. De artikelen zijn dus aangenomen.

Er is een amendement nr. 14 van de heer Laeremans bij artikel 5. De heer Laeremans heeft het woord om zijn amendement te verdedigen.

02.92 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb het amendement daarjuist, op het spreekgestoelte, grotendeels toegelicht, maar ik wil nog wel herhalen dat wij absoluut vinden dat die wet niet ver genoeg gaat en dat onze rechtbanken voor alle zaken zonder aanknopingspunt met ons land onbevoegd zouden moeten zijn. Ik heb in verband met dit artikel nog een vraag aan de minister waarover ik wat meer klaarheid zou willen hebben. Het gaat om iets dat mijns inziens niet voldoende is uitgeklaard tijdens de commissiebesprekingen.

Het komt herhaaldelijk voor dat het slachtoffer in de gevallen van artikel 7 geen Belg is of niet gedurende minstens drie jaar zijn verblijfplaats in België heeft. In die omstandigheden moet de federale procureur interveniëren. Nu is mijn vraag wat men onder "geen Belg zijn" en "niet gedurende drie jaar zijn verblijfplaats in België hebben" verstaat. Betekent dit dat men op het moment van de feiten – van de gruwel of de misdaden – geen Belg is, of heeft elke inwijkeling die de Belgische nationaliteit verwerft wel het recht om nadien het hof te vatten en onze rechtbanken volledig bevoegd te maken? Dat is mij niet helemaal duidelijk. Hetzelfde geldt voor het verblijf. Moet de betrokkene hier drie jaar hebben verbleven op het moment dat hij slachtoffer wordt van de feiten, of moet hij hier drie jaar verblijven voordat hij een klacht kan indienen? Dat is mijn vraag. De strekking is niet voldoende duidelijk uit de tekst.

02.92 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Nous avons déposé un amendement n° 16 à l'article 5 parce que nous estimons que les dossiers qui n'ont aucun lien avec notre pays n'ont pas à être traités par nos juridictions.

Au demeurant, il convient de clarifier une chose concernant l'article 7. Tout immigré acquérant la nationalité belge a-t-il le droit de saisir nos tribunaux? La victime doit-elle séjourner trois ans dans notre pays avant de pouvoir déposer une plainte ou avoir séjourné ici trois ans au moment d'être victime?

02.93 Minister Marc Verwilghen: De regeling is gekoppeld aan de

02.93 Marc Verwilghen, ministre:

feiten. Op het ogenblik dat de feiten zich hebben voorgedaan, moeten de wettelijke voorwaarden voldaan zijn.

Au moment des faits, les conditions légales doivent être remplies.

De **voorzitter**: Het antwoord lijkt mij duidelijk.

02.94 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Men kan dus niet eerst slachtoffer zijn ergens in Senegal of waar dan ook, dan hier drie jaar komen wonen en na drie jaar klacht indienen? Dat is duidelijk? Men moet op het moment dat men slachtoffer is van de feiten, hier al drie jaar zijn verblijfplaats hebben? Dat is de interpretatie die ik nu van de minister heb gehoord.

02.94 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Donc, on ne peut être d'abord victime quelque part dans le monde puis venir habiter trois ans en Belgique et enfin déposer une plainte. Selon le ministre, il faut avoir séjourné trois ans en Belgique au moment des faits dont on est victime.

De **voorzitter**: Dat meen ik te begrijpen als ik de uitleg van de minister heb bekeken en beluisterd.

Le **président**: C'est aussi ce que j'ai cru comprendre.

Artikel 6, 7 en 8. Zijn er opmerkingen? Nee? De artikelen zijn aangenomen.

*De stemming over het amendement en artikel 5 wordt aangehouden.
Le vote sur l'amendement et l'article 5 est réservé.*

*De artikelen 1 tot 4 en 6 tot 8 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 et 6 à 8 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

03 Regeling van de werkzaamheden

03 Ordre des travaux

Op verzoek van de minister van Financiën stel ik u voor volgende wetsontwerpen op de agenda van de plenaire vergadering van vandaag in te schrijven:

- het wetsontwerp betreffende de openbare aanbiedingen van effecten (nrs 2148/1 tot 4);
- het wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (nrs 2234/1 tot 5).

A la demande du ministre des Finances je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de la séance d'aujourd'hui les projets de loi suivants:

- le projet de loi relatif aux offres publiques de titres (n°s 2148/1 à 4);
- le projet de loi visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée (n°s 2234/1 à 5).

Geen bezwaar? (Nee)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observations? (Non)

Il en sera ainsi.

04 Wetsontwerp nr. 2265

04 Projet de loi n° 2265

(Vraag om correctie)

(Demande de correction)

04.01 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, mag ik even terugkomen op het vorige ontwerp? In de drukproef die wij gekregen hebben, staat volgens mij een drukfout. In de drukproef die werd

rondgedeeld, is het aangenomen amendement op paragraaf 4 niet weergegeven. In de tekst staat nog steeds:...

De **voorzitter**: Ik heb dat gezien. Tot mijn verbazing heb ik dat vastgesteld.

04.02 Hugo Coveliers (VLD): Op bladzijde 14, laatste paragraaf, staat nog de oude tekst van paragraaf 4. Het amendement zoals dat aangenomen is, staat niet in die tekst.

De **voorzitter**: Ik zal even nakijken waar dat amendement is. Mijnheer Erdman, blijkbaar is het amendement op paragraaf 4 niet gedrukt in de drukproef die wij gekregen hebben. Op bladzijde 14 staat nog de oude paragraaf 4.

04.03 Hugo Coveliers (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik heb hier het amendement. Er was een subamendement waarbij het laatste stuk, het onderlijnde stuk, is weggefallen in de drukproef. De datum mag er niet instaan, maar die staat daar nog altijd in.

04.03 Hugo Coveliers (VLD): Je souhaiterais souligner que l'épreuve de la loi de compétence universelle comporte une erreur. L'amendement adopté au paragraphe 4 de la page 14 n'est pas mentionné.

De **voorzitter**: Dat is juist, mijnheer Coveliers. Mij is gemeld dat het amendement Moerman-Simonet werd goedgekeurd op de laatste zin na.

04.04 Hugo Coveliers (VLD): De laatste zin valt weg. Maar de rest van het amendement is nu de nieuwe paragraaf 4.

04.04 Hugo Coveliers (VLD): A l'exception de la dernière phrase, l'amendement Moerman-Simonet remplace désormais le paragraphe 4.

(...)

De **voorzitter**: Ik begrijp het, mijnheer Coveliers. Ik denk dat de Kamer u gelijk zal geven wat de inhoud betreft. Ik heb tijdens de discussie die tekst ook twee keer bekeken en ik heb er mij vragen bij gesteld, moet ik zeggen. Nu ik hem opnieuw lees, zie ik dat daar niet het amendement staat zoals dat werd aangenomen.

04.05 Hugo Coveliers (VLD): Daar staat niet het amendement zoals dat werd aangenomen. Het amendement dat aangenomen werd, heb ik hier. Met het subamendement is geen rekening gehouden in deze tekst.

De **voorzitter**: Mijnheer Coveliers, ik zal de tekst laten aanpassen. Ik zal de drukker vragen het amendement aan te passen. Ik regel dat, mijnheer Coveliers, zodat er geen problemen zijn. Dank u voor de opmerking.

Le **président**: Je demanderai que le texte soit corrigé.

Wij gaan nu verder met de agenda.

05 Wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren (107/21-22)

05 Projet de loi modifiant la législation relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental (107/21-22)

(Opnieuw geamendeerd door de Senaat / Réamendé par le Sénat)

Overeenkomstig artikel 68 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

Conformément à l'article 68 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

De **voorzitter**:

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(107/21)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(107/21)**

Het wetsontwerp telt 14 artikelen.
Le projet de loi compte 14 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 14 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 14 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

05.01 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, in feite **05.01 Karel Van Hoorebeke**, ben ik rapporteur voor dit ontwerp, maar ik verwijs naar mijn schriftelijk rapporteur: Je renvoie à mon verslag. rapport écrit.

De **voorzitter**: Neen, het kwam van de Senaat. Er was geen verslag en geen algemene bespreking met toepassing van artikel 68.

05.02 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Toch wel.

De **voorzitter**: Er is inderdaad geen bespreking maar wel een verslag, u hebt gelijk. Nu u op mij let, zal ik twee keer meer opletten.

06 Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek in verband met het erfrecht van de langstlevende echtgenoot (1353/11-12)

06 Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code civil relatives aux droits successoraux du conjoint survivant (1353/11-12)

(Geamendeerd door de Senaat / Amendé par le Sénat)

Overeenkomstig artikel 68 van het Reglement wordt geen algemene bespreking in plenaire vergadering gewijd aan een wetsontwerp dat door de Senaat naar de Kamer is teruggestuurd, tenzij de Conferentie van voorzitters anders beslist.

Conformément à l'article 68 du Règlement, les projets de loi renvoyés à la Chambre par le Sénat ne font plus l'objet d'une discussion générale en séance plénière, sauf si la Conférence des présidents en décide autrement.

06.01 Anne Barzin, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie au **06.01 Anne Barzin**, rapporteur: Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag. rapport écrit.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

De **voorzitter**:

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1353/11)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1353/11)**

Het wetsontwerp telt 6 artikelen.

Le projet de loi compte 6 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 tot 6 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 6 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

07 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 26 juni 2002 betreffende de oprichting van de Vestigingsraad (2324/1-3)

07 Projet de loi modifiant la loi du 26 juin 2002 relative à l'instauration du Conseil d'Etablissement (2324/1-3)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

07.01 **Arnold Van Aperen**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik **07.01** **Arnold Van Aperen**,
verwijs naar het schriftelijk verslag. rapporteur: Je renvoie à mon
rapport écrit.

De **voorzitter**:
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2324/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2324/1)**

Het wetsontwerp telt 4 artikelen.
Le projet de loi compte 4 articles.

*Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.*

*De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

08 Wetsontwerp houdende eerste aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 - Sectie 19 - Regie der Gebouwen (2387/1)

08 Projet de loi contenant le premier ajustement du Budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 - Section 19 - Régie des bâtiments (2387/1)

Beperkte algemene bespreking
Discussion générale limitée

Overeenkomstig artikel 83 van het Reglement wordt een beperkte algemene bespreking gehouden.
Conformément à l'article 83 du Règlement, le projet de loi fait l'objet d'une discussion générale limitée.

De beperkte algemene bespreking is geopend.
La discussion générale limitée est ouverte.

De **voorzitter**:

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De beperkte algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale limitée est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2387/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2387/1)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.
Le projet de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

09 **Wetsvoorstel tot toekenning van de eretitel van veteraan aan sommige personeelsleden van het departement van landsverdediging (2174/1-2)**

09 **Proposition de loi accordant le titre honorifique de vétéran à certains membres du personnel du département de la défense (2174/1-2)**

(Ingediend door / Déposée par: Mirella Minne, Stef Goris, André Schellens, Jean-Pol Henry, José Canon, Peter Vanhoutte)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

09.01 **Josée Lejeune**, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie au rapport écrit.

09.01 **Josée Lejeune**, rapporteur: Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

09.02 **Mirella Minne** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, chers collègues, la notion de vétéran est introduite dans cette proposition afin de donner une base légale au statut de reconnaissance nationale au profit des membres et des anciens membres du personnel du département de la Défense qui ont participé à beaucoup d'opérations depuis la fin des hostilités en Corée. Pour eux, il n'existait jusqu'à présent aucune marque de reconnaissance analogue à celles qui ont été instituées pour les anciens combattants des deux guerres mondiales et de la guerre de Corée.

09.02 **Mirella Minne** (ECOLO-AGALEV): Het begrip veteraan vormt de wettelijke basis voor een statuut van nationale erkentelijkheid voor de militairen die sinds de beëindiging van de vijandelijkheden in Korea aan tal van operaties hebben deel genomen. We hopen dat het begrip veteraan, waarvan de invulling wordt overgelaten aan het

Seront considérés comme vétérans, les membres du personnel du département de la Défense qui ont participé aux opérations qui seront déterminées par arrêté royal. Nous espérons que cette notion de vétéran qui est laissée à l'appréciation du Roi sera fixée de façon précise. Cette définition est, en effet, importante pour la sécurité juridique des nombreux militaires envoyés en mission à l'étranger.

Parallèlement à la création de ce statut de vétéran, il faut également mettre en place les instruments qui permettront ultérieurement d'apporter une réponse efficace aux problèmes médicaux, psychologiques ou sociaux qui pourraient apparaître dans les années à venir.

Ce statut permettra aux vétérans de poursuivre leur rôle de gardiens de la mémoire joué jusqu'à présent par les associations patriotiques. C'est pourquoi nous vous demandons de voter cette proposition avec nous.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2174/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2174/1)**

Het wetsvoorstel telt 3 artikelen.

La proposition de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

10 Wetsvoorstel houdende wijziging van de wet van 8 augustus 1981 houdende inrichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers, evenals van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers en houdende inrichting van het Instituut voor veteranen (2175/1-2)

10 Proposition de loi portant modification de la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre et créant l'Institut des vétérans (2175/1-2)

(Ingediend door / Déposée par: Mirella Minne, Stef Goris, André Schellens, Jean-Pol Henry, José Canon, Peter Vanhoutte)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

oordeel van de Koning, nauwkeurig zal worden omschreven als garantie voor de rechtszekerheid.

Tegelijk moet er werk worden gemaakt van het instrumentarium dat een gepast antwoord kan bieden op mogelijke medische, psychische of sociale problemen. Dankzij dit statuut kunnen de veteranen de herinnering levendig houden zoals de vaderlandslievende verenigingen dat tot hertoe deden.

10.01 **Josée Lejeune**, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie au rapport écrit.

10.01 **Josée Lejeune**, rapporteur: Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

De **voorzitter**:

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2175/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2175/1)**

Het wetsvoorstel telt 7 artikelen.

La proposition de loi compte 7 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 7 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 7 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

11 **Wetsvoorstel tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser (1728/1-5)**

11 **Proposition de loi portant réglementation du contrat d'engagement maritime pour la pêche maritime et améliorant le statut social du pêcheur de mer (1728/1-5)**

(Ingediend door / Déposée par: Henk Verlinde, Luc Goutry, Ferdy Willems, Jef Tavernier)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De **voorzitter**: De rapporteur, mevrouw Maggie De Block, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1728/5)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1728/5)**

Het wetsvoorstel telt 72 artikelen.
La proposition de loi compte 72 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 72 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 72 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

La Constitution m'oblige de lire tous les articles.

11.01 **Hugo Coveliers** (VLD): Mijnheer de voorzitter, misschien moeten we dat grondwetsartikel voor herziening vatbaar verklaren.

De **voorzitter**: Terzake ga ik akkoord.

12 **Wetsontwerp tot wijziging van artikel 63bis van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (2193/1)**

12 **Projet de loi visant à modifier l'article 63bis du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (2193/1)**

Algemene bespreking ***Discussion générale***

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen ***Discussion des articles***

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2193/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2193/1)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.
Le projet de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

13 **Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 175² en 176² van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen betreffende het wegvervoer en de zee- en binnenvaartverzekeringen (2299/1-4)**

13 **Projet de loi modifiant les articles 175² et 176² du Code des taxes assimilées au timbre relativement au transport routier et aux assurances maritimes et fluviales (2299/1-4)**

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De **voorzitter**: De heer Leterme heeft het woord als verslaggever.

13.01 Yves Leterme, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik kan heel kort zijn. Aanvankelijk ging het om twee ontwerpen die werden samengevoegd. Zij waren eerst afzonderlijk, omdat de Europese Commissie in kennis was gesteld van de maatregelen, maar nog niet tijdig haar goedkeuring had gegeven. Tijdens de bespreking in de commissie, toen wij gebotst zijn op een tegenstrijdigheid met betrekking tot de inwerkingtreding, is in consensus beslist om bij amendering het ene ontwerp weg te wissen, de samenvoeging te doen en zo tot één ontwerp te komen.

Enerzijds, gaat het over de verlaging van een aantal belastingen en taksen naar aanleiding van de mini-petroleumcrisis die zich voorgedaan heeft, met de gevolgen daarvan voor het wegverkeer. Anderzijds, gaat het om een wetsontwerp met betrekking tot de zeevaart en binnenvaart, twee keer over de verzekeringen, lastenverlagingen die wij vanuit de commissie unaniem hebben goedgekeurd.

Voor het overige en voor de details verwijs ik naar het verslag, dat u schriftelijk werd bezorgd.

De **voorzitter**:
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 2299/4. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2299/4)**
Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 2299/4. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2299/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 175² en 176² van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen betreffende het wegvervoer en de zee- en binnenvaartverzekeringen".

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant les articles 175² et 176² du Code des taxes assimilées au timbre relativement au transport routier et aux assurances maritimes et fluviales".

Het wetsontwerp telt 5 artikelen.
Le projet de loi compte 5 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

14 Wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de Administratie der douane en accijnzen (2249/1-4)

14 Projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains agents de l'Administration des douanes et accises (2249/1-4)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De **voorzitter**: De heer Alfons Borginon, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2249/4)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2249/4)**

Het wetsontwerp telt 5 artikelen.
Le projet de loi compte 5 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 5 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 5 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

15 Wetsontwerp betreffende de tenuitvoerlegging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Saoedi-Arabië inzake wederkerige vrijstelling met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar de winst, invoerrechten en sociale zekerheid, in het kader van het verrichten van luchtvervoer in internationaal verkeer, ondertekend te Riyadh op 22 februari 1997 (1791/1-2)

15 Projet de loi relatif à l'exécution de l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Royaume d'Arabie saoudite portant sur des exemptions réciproques en matière d'impôts sur le revenu et sur les bénéfices, de droits d'importation et de sécurité sociale dans le cadre de l'exercice du transport aérien en trafic international, signé à Riyadh le 22 février 1997 (1791/1-2)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

15.01 **Eric van Weddingen**, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie à mon rapport écrit.

15.01 **Eric van Weddingen**, rapporteur: Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

De **voorzitter**:
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1791/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1791/1)**

Het wetsontwerp telt 3 artikelen.
Le projet de loi compte 3 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 3 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 3 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

16 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten met het oog op de oprichting van een nieuwe categorie van instellingen voor collectieve belegging, private privak genaamd, en houdende diverse fiscale bepalingen (2349/1)
16 Proposition de loi modifiant la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers visant à créer une nouvelle catégorie d'organismes de placement collectif, dénommée pricaf privée, et portant des dispositions fiscales diverses (2349/1)

(Ingediend door / Déposée par: Eric van Weddingen, Georges Lenssen, Jean-Jacques Viseur, Trees Pieters, Dirk Pieters)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

De **voorzitter**: M. Olivier Maingain, rapporteur, renvoie à son rapport.

16.01 **Eric van Weddingen** (MR): Monsieur le président, je n'abuserai pas de mon temps de parole, je ne le fais d'ailleurs jamais!

Monsieur le ministre, chers collègues, l'accord de gouvernement avait, à juste titre, prévu un certain nombre de mesures en faveur des petites et moyennes entreprises, dont un accès plus aisé au financement. La réforme de l'ISOC constitue un premier pas en ce sens par l'instauration d'une réserve d'investissement immunisée d'impôt. La présente proposition constitue un second pas, un pas aussi important que budgétairement neutre.

Le constat de départ est la difficulté de financement des petites et moyennes entreprises, surtout celles qui n'ont pas accès à la Bourse. La solution proposée est la création d'un véhicule capable de drainer des capitaux à risque destinés à ces entreprises, un véhicule transparent c'est-à-dire fiscalement neutre tant pour l'investisseur que pour le Trésor public. Ce véhicule porte le nom de "pricaf privée".

16.01 **Eric van Weddingen** (MR): Het regeerakkoord voorzag in een aantal maatregelen ten gunste van de KMO's, waaronder een toegankelijker financiering.

De hervorming van de VB was een eerste fase. Er werd daarbij voorzien in investeringsreserves die vrijgesteld zijn van belastingen. Dit voorstel vormt een tweede fase die budgettair geen meeruitgaven veroorzaakt. In antwoord op de financieringsproblemen van de KMO's die geen toegang hebben tot de Beurs - problemen die nog verergerd worden door de ongunstige conjunctuur - beoogt

Par neutralité, on entend que le traitement fiscal ne sera ni moins favorable, ni plus favorable à l'investisseur que si celui-ci prenait une participation directe dans l'entreprise. Par contre, le risque assumé par l'investisseur sera nettement moindre.

Rappelons très brièvement l'importance du capital à risque dans la structure bilantaire d'une entreprise car, même si l'entreprise trouvait – ce n'est pas toujours le cas – auprès des banques les crédits nécessaires, ceux-ci constituent une charge fixe considérable, susceptible de mettre l'entreprise en difficulté au moindre retournement de conjoncture. Ce fut d'ailleurs le cas il y a 20 ans avec les entreprises qui étaient cotées en bourse et qui avaient des structures bilantaires mal équilibrées, avec trop de capital emprunté par rapport au capital à risque; c'est alors que l'on a imaginé et voté, tous partis confondus à l'époque, les "Monory/De Clerck", les "Cooreman/De Clerck" dits "Monory" qui ont rencontré un énorme succès et qui ont permis de rééquilibrer la structure bilantaire des entreprises cotées en Bourse.

La situation est encore bien plus grave pour les PME qui, dans leur immense majorité, n'ont pas accès à la Bourse. Le capital à risque destiné à ces entreprises est, en comparaison des pays anglo-saxons, dramatiquement faible en Belgique; ce qui est d'autant plus alarmant que le tissu économique dans notre pays est majoritairement constitué de petites et moyennes entreprises, tandis que nos grandes entreprises sont de plus en plus détenues par des groupes étrangers.

A ce propos, pour nos PME également, il serait utile de faire appel à des investisseurs étrangers, mais investissant – c'est le véhicule qu'on leur offre aujourd'hui – par le biais d'une pricaf de droit belge. D'où le choix d'une forme de société un peu désuète, la société en commandite simple, qui offre l'avantage, outre la simplicité au niveau des formalités et son faible coût, d'être plus compatible avec les formes de sociétés rencontrées, notamment, dans les pays anglo-saxons.

La pricaf de droit privé a été conçue de manière à simplifier au maximum sa constitution, sa dissolution et sa gestion. Prévue pour un terme de 12 ans maximum, elle permet aux investisseurs de sortir du capital sans risque de perte de cours due au manque de liquidités du marché, comme ce serait le cas si elles étaient constituées à durée illimitée et devaient être négociées, par conséquent, en Bourse ou sur un marché parallèle.

L'exposé des motifs ainsi que le rapport sont suffisamment détaillés pour me permettre de ne pas m'étendre davantage sur les caractéristiques et les nombreux avantages de la pricaf de droit privé.

Je remercie le ministre des Finances d'avoir mis en place et encadré le groupe de travail qui a permis d'aboutir au texte de la présente proposition. J'associe à mes remerciements feu Aimé Desimpel ainsi qu'Eric André et Georges Lenssens qui coprésidèrent ce groupe de travail. J'espère vivement que, malgré la date tardive, cette proposition puisse encore être adoptée par les deux Chambres et que son entrée en vigueur rencontrera le succès que nous escomptons.

16.02 Jean Depreter (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, sur le fond, cette proposition ne manque pas d'intérêt du fait qu'elle propose la création d'un nouveau véhicule financier pour l'investissement de capitaux à risque.

Si ie reprends textuellement le document. il s'agit donc de mettre sur

het voorstel de invoering van een transparant en fiscaal neutraal instrument om risicokapitaal aan te trekken: de "private privak".

In het verleden hebben de Monory-Declercq-beleggingen veel succes gekend als middel om de balansstructuur van beursgenoteerde vennootschappen weer in evenwicht te brengen.

De toestand is ernstiger voor de KMO's die geen toegang hebben tot de beurs gezien hun zwakke kapitaalspositie. Het economisch weefsel bestaat uit KMO's en de grote bedrijven zijn buitenlandse groepen. De private privak werd ontworpen met het oog op een zo eenvoudig mogelijke samenstelling, ontbinding en beheer. Vermits de memorie van toelichting en de verslagen voldoende details verschaffen over de voordelen van de private privak, zal ik er niet verder op ingaan. Ik hoop dat deze maatregel het verwachte succes heeft.

16.02 Jean Depreter (PS): Dit voorstel is interessant omdat het de oprichting voorstelt van een nieuw financieel instrument. In hun toelichting gaan de auteurs in op de voordelen voor de investeerders en

pied l'encadrement légal d'une société privée non cotée qui encourage les investisseurs privés à investir dans du capital à risque non coté sans être amenés à constituer eux-mêmes une société.

Dans le développement, les auteurs de la proposition nous parlent des avantages. Il y a donc des avantages, d'une part, pour les investisseurs qui peuvent diversifier le risque et se débarrasser des soucis de gestion, d'autre part, pour la collectivité puisqu'il s'agit d'attirer les capitaux au niveau des PME notamment, PME dont on nous vante généralement beaucoup les mérites.

Par ailleurs, on nous explique bien que le principe de la neutralité fiscale sera respecté. Je note quand même qu'on vient de parler d'investissements immunisés d'impôts, j'y reviendrai par la suite.

Neutralité fiscale, donc. En effet, l'investisseur qui emprunte le véhicule financier, puisque c'est le terme qui est employé, pricaf privée, est traité comme s'il avait investi directement, sans intermédiaire, en assumant intégralement la responsabilité de gestion. Là, il s'agit bien d'une neutralité.

En ce qui concerne l'État, c'est tout de même plus nuancé. Sur le plan financier, il y a une sorte de perte. L'investisseur utilise un organisme de placement collectif mais, dans le cadre des pricaf privées, les mécanismes de taxation sont nettement plus avantageux. Par exemple, la comparaison avec un holding familial serait à l'avantage de la pricaf privée en question.

Bien entendu, dans le développement, nous faisons référence au Conseil européen de Lisbonne, nous reprenons l'expression naïve selon laquelle nous devons devenir l'économie la plus puissante du monde, ce qui est un langage un peu naïf, mais par ailleurs un objectif atteint de longue date. Il faut savoir que l'Union européenne est depuis bien longtemps la plus grande puissance du monde au point de vue économique et social, et peut-être grâce au modèle du capitalisme rhénan qu'on a malheureusement un peu tendance à oublier.

Le mécanisme proprement dit, pricaf privée, évoque bien l'air du temps. Je vais en détailler trois éléments.

Premièrement, les investisseurs privés se mettent d'accord à propos des objectifs et des modalités que le fonds devra respecter et puis ils deviennent passifs. Il s'agit donc d'investisseurs passifs.

C'est une société spécialisée qui gère l'ensemble. A la limite, on redemanderait bien une petite dose de capitalisme familial, cela ne ferait pas de tort!

Deuxièmement, tous les types d'investisseurs sont les bienvenus, personnes individuelles, sociétés, personnes morales, associations, fonds divers, fonds de pension probablement, ce qui veut dire des placements qui exigent le fameux return à deux chiffres, return à 15%, exactement le mécanisme qui tue les entreprises. Chaque fois que des grands patrons d'industrie viennent ici, et j'en ai vu défiler une bonne vingtaine, je leur ai demandé comment on peut payer des returns à 15%, tous m'ont répondu que c'était impossible. Il est impossible de payer cela à long terme, disent-ils, on va à la catastrophe. Les experts nous l'ont dit, ils veulent ratisser au niveau du marché financier mondial.

16.03 **Jean-Jacques Viseur** (cdH): Monsieur Depreter, vous venez de parler des divers investisseurs dans la pricaf. En réalité, nous

de gemeenschap. De fiscale neutraliteit zal worden geëerbiedigd. De Staat daarentegen is verliezende partij, vermits de belastingmechanismen voordeliger zijn. Het zogenaamde "private-privak" mechanisme past in het huidige klimaat waarin de investeerders, na een overeenkomst over de doelstellingen en de modaliteiten, passief worden en waarin alle investeerders welkom zijn.

acceptons tous le système de la sicav, qui est la même chose pour des sociétés cotées. Le problème est que les PME n'ont pas accès, comme les sociétés cotées, à des investisseurs institutionnels importants. En faisant cela, on leur donne un marché plus "liquide" pour faire exactement la même chose.

Je préfère que les investisseurs institutionnels répartissent leurs risques entre les sicav, qui sont des sociétés cotées, et les PME qui ont besoin d'être soutenues sur le plan financier. Il y a un problème de compréhension du véhicule. Il n'y a pas, pour les PME, le véhicule qui existe pour les sociétés cotées.

16.05 Jean-Jacques Viseur (cdH): Mais non. Autrement, que doivent faire les PME? Elles doivent aller sur le marché des capitaux en empruntant à des taux plus élevés.

16.06 Jean Depreter (PS): Le ministre trouve quelque chose comique, je ne sais pas si c'est votre intervention ou ma réponse.

16.07 Jean-Jacques Viseur (cdH): Je suppose que, comme moi, vous souhaitez que les PME disposent d'un capital important et pas seulement du capital de l'acteur économique qui fait la PME. Si c'est par le biais de l'emprunt, il paye des taux d'intérêt importants, si c'est par le biais de la pricaf, il a les mêmes avantages que la société qui recourt, car elle est cotée, au marché des capitaux.

16.08 Jean Depreter (PS): J'ai fort bien compris votre argumentation. C'est pour cela que, sous forme de parenthèse un peu désuète, je disais qu'une petite pincée de capital familial ferait peut-être du bien. Effectivement, que ce soit pour les petites ou les grandes entreprises, quand on recourt au marché financier tel qu'il est, c'est de l'arnaque. Je reviens aux rendements qui sont demandés par le monde financier, ils étouffent les entreprises. Ce ne sont pas les travailleurs qui les étouffent, c'est le système financier.

Je ne vais pas revenir sur les phénomènes boursiers car il y a, là aussi, une ambiguïté car on évoque – et je dois avouer que je n'ai pas tout compris – comment on élabore un système en laissant une relative incertitude à propos du fait que cela finira éventuellement en bourse. En tout cas, si cela doit finir en bourse d'une manière ou d'une autre, au vu des événements boursiers récents, cela peut devenir un guêpier pour nos PME. Ce n'est pas en tant qu'extrémiste de gauche que je vais dénoncer les phénomènes boursiers. Les experts du système capitaliste le dénoncent eux-mêmes, donc je suis d'accord avec eux.

Ensuite, le management serait en partie rémunéré en fonction d'un prélèvement sur les bénéfices éventuels. On parle d'ailleurs d'options sur actions. C'est un peu le genre des stock-options, si je ne me trompe? Même les experts financiers politiquement corrects des défenseurs du système libéral nous disent que c'est relativement dangereux et que cela a été, aux Etats-Unis, un élément fondamental accélérateur de la crise. Bien entendu, ce mode de rémunération bénéficierait des avantages fiscaux. En fait, il s'agit d'un système qui défiscalise assez largement. On voit un régime spécial pour l'impôt des

16.07 Jean-Jacques Viseur (cdH): Wij aanvaarden de BEVEKS die op de beurs genoteerde vennootschappen zijn. Men geeft hen een meer liquide markt om hetzelfde te doen. De wijze waarop het "voertuig" wordt opgevat, dat is de moeilijkheid. De KMO's hebben niet dezelfde middelen als de op de beurs genoteerde vennootschappen. U wil evenwel dat de KMO's over veel kapitaal beschikken.

16.08 Jean Depreter (PS): Het door de financiële markt gevraagde rendement wurgt de bedrijven.

Het management zou gedeeltelijk bezoldigd worden aan de hand van een heffing op de eventuele winst.

Het gaat ook over een instrument om, via een bijzonder stelsel van vennootschapsbelasting, een aantal dingen belastingvrij te maken: de vrijstelling van de meerwaarden, de verzaking aan de inning van de roerende voorheffing en de vrijstelling van de belasting over de toegevoegde waarde.

Er is een wil om via een aangepast fiscaal statuut op financieel vlak aantrekkelijk te zijn, maar wij zitten op een dwaalspoor, want de actieve welvaartstaat zal nooit bestaan. In de context waarin wij waarschuwen voor het uiteenvallen van ons KMO-netwerk, waarschuwen wij voor sociale moeilijkheden.

sociétés, une exonération des plus-values réalisées sur actions, un renoncement à la perception du précompte mobilier pour la partie du revenu correspondante, une exclusion de la perception du précompte mobilier sur les boni de liquidation, une exonération de la taxe sur la valeur ajoutée pour les prestations de la pricaf, etc.

Il y a toute une série d'exemptions. Les commentaires faits en commission étaient très nets à cet égard-là. Il n'existe aucune ambiguïté. Cela part d'une bonne intention qu'évoquais M. Viseur d'amener de l'argent à l'intérieur des petites et moyennes entreprises, mais dans les conditions internationales qui sont celles que je viens de rappeler et avec une volonté d'être attractifs sur le plan fiscal, donc d'offrir des avantages fiscaux.

Le commentaire des articles évoque un traitement fiscal adéquat, un statut fiscal approprié et un instrument attrayant. Mais, en fait, j'ai peur que l'on fasse fausse route en la matière. Nous devons, bien entendu, alléger la fiscalité qui pèse sur les revenus du travail mais si, en même temps, nous réduisons la fiscalité qui concerne les revenus du capital, nous allons droit dans le mur! Ce fameux Etat social actif ne se réalisera jamais.

Le dernier paragraphe du développement que nous retrouvons dans le document est significatif à ce propos. On dit que cette mesure va créer de l'emploi, générer du dynamisme, qu'elle va faire du bien socialement et entraîner le développement technologique et de la recherche. Pour moi, c'est un espoir peut-être un peu utopique.

Avec un instrument financier, pricaf privée, qui balaie sur le marché international combiné à la mise en Bourse dont je parlais il y a quelques minutes, et compte tenu de ce fameux return à deux chiffres, le dispositif n'est pas sans danger. Il peut menacer le réseau des PME et, en conséquence, au lieu de permettre un développement de l'emploi, entraîner des difficultés sur le plan social.

Monsieur Viseur, il est vrai que nous avons eu tout à l'heure une discussion relativement longue. Après les commentaires techniques que vous m'avez donnés, je suis allé revoir exactement, en repérant les paragraphes principaux dans le document, ce que signifie la fameuse neutralité fiscale en question. A la page 4, on définit très bien ce que représente la neutralité fiscale pour l'investisseur. A la page 14, on explique clairement que cet organisme de placement collectif est accompagné par de nombreux avantages fiscaux.

On dit d'ailleurs qu'il faut faire attention et ne pas transformer des holdings en pricafs privées simplement, parce qu'on en a envie. Pour le faire, il faut répondre à certaines conditions.

Par ailleurs, peut-être aurait-on pu avoir davantage d'auditions sur le plan technique.

Je pense que ce projet part d'une bonne intention. Effectivement, il faut se soucier davantage de tout ce qui concerne les PME. Mais tel que c'est proposé à l'heure actuelle et étant donné le contexte international que nous connaissons, l'entreprise nous paraît largement risquée.

16.09 **Georges Lenssen** (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik zou toch heel even willen reageren op wat er gezegd wordt in verband met het omvormen van gewone holdings naar privaks. Bij een gewone holding is er geen onderscheid tussen het beheer en de eigendom. Bij de private privaks is er wel degelijk een onderscheid tussen de mensen die

Er wordt wel uitgegaan van goede bedoelingen, maar zoals ze werden voorgesteld en gelet de huidige internationale context, lijkt die onderneming mij heel riskant.

16.09 **Georges Lenssen** (VLD): Dans une holding classique, la gestion et la propriété ne doivent pas être distinctes, à l'inverse d'une pricaf. Le manadement ne peut

investeren en de mensen die het management doen. Het management mag maximaal 20% van het aantal aandelen in bezit hebben. Er zal daardoor dus duidelijk een scheiding zijn tussen het management en de eigenaars. Dat bestaat dus niet in een holding.

16.10 Jean Depreter (PS): Mais non, je ne parle pas du tout des managers! J'ai parlé des managers de la société privée qui accompagne la PRICAF. Ce que j'ai dit à leur propos, c'est qu'il est prévu de les rémunérer de manière quelque peu particulière. Cela dit, le passage auquel je faisais allusion, en page 14, précise que la PRICAF privée comporte un certain nombre d'avantages. A titre de comparaison, le terme de holding est cité à ce moment-là. Mais je n'ai pas du tout évoqué la question des managers à ce moment.

16.11 Trees Pieters (CD&V): Mijnheer de voorzitter, de heer Dirk Pieters en ikzelf hebben het wetsvoorstel van de heer van Weddingen mede ondertekend voor de CD&V-fractie,

Wij verleenden onze actieve steun aan dit wetsvoorstel, zowel door het mede te ondertekenen als door onze medewerking in de commissie. Wij zijn dit voorstel genegen want het is volgens ons een efficiënt middel. Zoals reeds gezegd is de private privak een beursgenoteerde collectieve beleggingsinstelling die tot doel heeft kapitaal aan te trekken en te verschaffen aan niet-beursgenoteerde ondernemingen en zulks onder professioneel beheer van een beheersvennootschap.

Ik meen mij ook te herinneren dat de minister aan de heer Depreter uitleg verschaftte omtrent het verschil tussen de holding en de private privak.

Het belangrijkste is evenwel dat de private privak een bijkomend middel is om middelen te verschaffen aan KMO's die het in het algemeen bijzonder moeilijk hebben om hun groei extern te financieren. Gelet op de economisch malaise is het momenteel noodzakelijk het ondernemerschap en vooral de KMO's actief te steunen, zodat nieuwe tewerkstelling zou worden gecreëerd in functie van de actieve welvaartstaat zoals daarnet door de heer Depreter werd aangehaald.

Wij menen dat dit vehikel kan zorgen voor nieuwe tewerkstelling en dat is positief. Om die reden hebben wij het wetsvoorstel actief gesteund.

16.12 Georges Lenssen (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik wil eigenlijk in dezelfde zin interveniëren. Het gaat hier om een beleggingsmaatschappij die duidelijk de bedoeling heeft privaat kapitaal te doen investeren in KMO's. Het gaat hier ook duidelijk om niet-beursgenoteerde, particuliere vennootschappen die particulieren moeten aanmoedigen om risicokapitaal in te brengen in KMO's. Dit systeem kiest duidelijk voor een risicospreiding en een professioneel beheer. Ik heb het daarstraks aangehaald. In tegenstelling tot een gewone holding is hier duidelijk een onderscheid gemaakt tussen het beheer en de eigendom van de aandelen. Daarom krijgt men een garantie dat men op een professionele manier deze privak zal beheren.

Er zijn heel wat eigenschappen die moesten worden uitgewerkt om deze flexibiliteit te garanderen. Het moet gaan om een besloten, niet-beursgenoteerde vennootschap met een maximale duur van twaalf jaar. Waarom heeft men hier een tijdsbeperking ingevoerd? Men wil op een duidelijke manier een onderscheid maken met een traditionele investeringsvennootschap vandaag de dag, die heel vaak nogal dubbelzinnig doen over het al dan niet uitkopen. Men wil duidelijk maken dat die aandelen niet voor een te lange termijn in de privak

détenir que 20% au maximum des actions.

16.10 Jean Depreter (PS): Neen. Ik heb het helemaal niet over de managers. Ik heb het gehad over de managers van de particuliere vennootschap die de PRIVAK begeleidt, en die op een ietwat bijzondere manier zullen worden bezoldigd.

16.11 Trees Pieters (CD&V): Le CD&V soutient la présente proposition de loi. Nous l'avons signée et nous l'avons soutenue activement au sein de la commission.

La *pricaf privée* est un organe d'investissement collectif coté en bourse qui a pour vocation de fournir des capitaux aux entreprises non cotées, et qui est coiffée professionnellement par une société de gestion. C'est un moyen de renflouer les PME.

Les PME éprouvent des difficultés à trouver des financements alors que, dans le climat économique défavorable actuel, elles pourraient offrir davantage d'emplois. Cet instrument de financement peut donc les y aider.

16.12 Georges Lenssen (VLD): La *pricaf privée* constitue un instrument d'investissement qui a pour but d'encourager les investissements privés dans les PME. Davantage de capital à risque deviendra disponible pour les PME, cependant que l'entreprise sera gérée de manière professionnelle et que les risques seront répartis. La scission entre la gestion et la propriété constitue une garantie à cet égard.

La flexibilité de la *pricaf privée* est garantie par ses caractéristiques juridiques et financières et ses capacités en matière de techniques de gestion. En un mot, il s'agit en l'occurrence d'un financement

aanwezig mogen zijn. Men moet ook een fiscale neutraliteit garanderen. Men wil dat de engagementen op een flexibele manier zouden kunnen worden aangegaan met betrekking tot concrete investeringen. Men wil ook niet dat hier een verplichting wordt opgelegd om de winst opnieuw te herinvesteren. Het moet toegankelijk zijn voor particulieren, vennootschappen, verenigingen en zelfs voor fondsen, al dan niet van institutionele aard. Het management moet op Belgische basis worden belast. Wij vragen ook dat er een voldoende Belgische vertegenwoordiging is opdat ook de dossiers die door de Belgische kmo's worden ingediend, op een degelijke manier zullen worden onderzocht. Men vraagt ook een minimale inbreng van 250.000 euro om niet te moeten voldoen aan de controle van het Openbaar Spaarwezen. Het is de bedoeling hier te werken met zeer lage beheerskosten. Men kan dan ook een vennootschapsvorm kiezen die geschikt is voor deze vorm van investeringsvennootschap. Voor buitenlandse investeerders zou, naar het schijnt, de commanditaire vennootschap een van de meest aangewezen vennootschapsvormen zijn.

Wij zijn ervan overtuigd dat dit een degelijke alternatieve financiering voor KMO's kan betekenen. Tot nu toe waren de meeste financieringen afkomstig van familiepatrimonium of kredieten.

Welnu, via deze vorm hopen wij dat er op een andere manier middelen in KMO's worden geïnvesteerd, wat hun opstart en groei ten goede zal komen. Wij willen op deze manier de Belgische KMO's promoten in het buitenland. Ik ben ervan overtuigd dat dit de Belgische economie opnieuw zal aanzwengelen. Wij zullen dan ook vanuit de VLD dit voorstel volmondig steunen.

16.13 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, je voudrais intervenir très brièvement pour remercier, comme l'ont fait plusieurs intervenants, tous ceux qui ont participé aux travaux préparatoires de cette proposition au travers des groupes de travail qui ont été mis en place. Je remercie également les intervenants, de la majorité comme de l'opposition, qui ont souhaité aller dans la même voie que ce qui est fait depuis plusieurs années. Nous avons entamé une réduction de la pression fiscale sur le travail, ensuite une révision de la loi sur l'impôt des sociétés mais essentiellement axée sur une diminution d'impôts pour les PME. Je dirai à M. Depreter que la loi-programme qui a été votée à la Chambre et qui va être votée au Sénat contient deux premières réductions d'impôt sur le capital. Elles figurent dans cette loi qui vient d'être votée par tous les groupes – de la majorité en tout cas – et elles portent sur l'aide soit aux entreprises d'économie sociale soit aux start-ups, les entreprises qui démarrent.

Il est important de trouver des systèmes de financement pour les PME. Je voudrais simplement vous rassurer sur un point: tous les acteurs du monde de l'entreprise et en particulier les PME ont été associés à la préparation de ce texte et tous sont demandeurs, bien entendu. Ils souhaitent qu'on puisse aller vers un renforcement de leurs fonds propres. Cela a été dit à plusieurs reprises tout à l'heure, notamment face à l'évolution du crédit à leur égard. Dans une période assez douloureuse en matière d'emploi, puisque ces derniers mois un certain recul a été enregistré sur le plan de l'emploi, favoriser les PME qui sont les premières entreprises créatrices d'emploi est un élément majeur de ce que nous devons faire. Je me réjouis qu'un certain nombre de groupes souhaitent aller dans cette voie.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (Nee)

alternatif de qualité pour les PME, qui sont aujourd'hui contraintes de se tourner exclusivement vers les crédits ou le capital familial.

La pcaf privée assurera la réputation des PME belges à l'étranger et stimulera l'économie. Le VLD votera en faveur de cette proposition de loi.

16.13 Minister Didier Reynders: In de eerste plaats wil ik iedereen die heeft deelgenomen aan de voorbereidende werkzaamheden evenals alle sprekers bedanken.

Mijnheer Depreter, de twee eerste belastingverminderingen op kapitaal zijn in de programmawet opgenomen en het was de bedoeling financieringssystemen voor de KMO's uit te werken. Het is van groot belang voor onze economie dat de ontwikkeling van de KMO's wordt bevorderd en ik ben blij dat bepaalde fracties ons hierin steunen.

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2349/1)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2349/1)**

Het wetsvoorstel telt 12 artikelen.
La proposition de loi compte 12 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 12 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 12 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

17 Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde **(2234/1-5)**
17 Projet de loi visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée **(2234/1-5)**

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

17.01 **Eric van Weddingen**, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie au rapport écrit.

De **voorzitter**:
Vraagt iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2234/5)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2234/5)**

Het wetsontwerp telt 9 artikelen.
Le projet de loi compte 9 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 9 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 9 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

18 Wetsontwerp betreffende de openbare aanbiedingen van effecten (2148/1-4)

18 Projet de loi relatif aux offres publiques de titres (2148/1-4)

Het wetsontwerp regelt aangelegenheden bedoeld in de artikelen 77 en 78 van de Grondwet
Le projet de loi règle des matières visées aux articles 77 et 78 de la Constitution.

Overeenkomstig artikel 62, 2, lid 2, van het Reglement worden de bepalingen die ressorteren onder artikel 77 van de Grondwet uit het wetsontwerp gelicht.

Conformément à l'article 62, 2, alinéa 2, du Règlement, les dispositions relevant de l'article 77 de la Constitution sont disjointes du projet de loi.

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

18.01 Eric van Weddingen, rapporteur: Monsieur le président, je renvoie à mon rapport écrit.

De **voorzitter**:

Vraagt iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 2148/3 (aangelegenheden bedoeld in artikel 78 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2148/3)**

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 2148/3 (matière visée à l'article 78 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2148/3)**

Het wetsontwerp telt 35 artikelen.
Le projet de loi compte 35 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 35 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 35 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan van het wetsontwerp nr. 2148/4 (aangelegenheden bedoeld in artikel 77 van de Grondwet). De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(2148/4)**

Nous passons à la discussion des articles du projet de loi n° 2148/4 (matière visée à l'article 77 de la Constitution). Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(2148/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot wijziging van artikel 220 van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten en artikel 121, § 1, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële sector en de financiële diensten".

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi modifiant l'article 220 de la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers et l'article 121, § 1er, 1°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers".

Het wetsontwerp telt 4 artikelen.
Le projet de loi compte 4 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 4 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 4 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

19 Regeling van de werkzaamheden

19 Ordre des travaux

Op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken stel ik u voor volgende wetsontwerpen op de agenda van de plenaire vergadering van morgen in te schrijven:

1. – het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten, de wet van 29 juli 1934 houdende verbod van private milities en de wet van 19 juli 1991 tot regeling van het beroep van privé-detective (nrs 2328/1 tot 4);
- het wetsontwerp tot invoeging van een artikel 17bis in de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten (nr. 2329/1);
- het wetsvoorstel van de heer Yves Leterme en mevrouw Joke Schauvliege tot wijziging van de wet van 10 april 1990 op de bewakingsondernemingen, de beveiligingsondernemingen en de interne bewakingsdiensten (nrs 902/1 en 2).
2. - het wetsontwerp tot wijziging van de nieuwe gemeentewet (nrs 2366/1 tot 4);
- het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming (nrs 2367/1 tot 3).

A la demande du ministre de l'Intérieur je vous propose d'inscrire à l'ordre du jour de la séance de demain les projets de loi suivants:

1. - le projet de loi modifiant la loi du 10 avril 1990 sur les entreprises de gardiennage, les entreprises de sécurité et les services internes de gardiennage, la loi du 29 juillet 1934 interdisant les milices privées et la loi du 19 juillet 1991 organisant la profession de détective privé (n°s 2328/1 à 4);
- le projet de loi insérant un article 17bis dans la loi du 10 avril 1990 sur les entreprises de gardiennage, les entreprises de sécurité et les services internes de gardiennage (n° 2329/1);
- la proposition de loi de M. Yves Leterme et Mme Joke Schauvliege modifiant la loi du 10 avril 1990 sur les entreprises de gardiennage, sur les entreprises de sécurité et sur les services internes de gardiennage (n°s 902/1 et 2).
2. - le projet de loi modifiant la nouvelle loi communale (n°s 2366/1 à 4);
- le projet de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de jeunesse (n°s 2367/1 à 3).

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observations? (*Non*)
Il en sera ainsi.

J'ai déjà fait signaler aux membres de la commission de la révision de la Constitution qu'elle ne se réunit plus après la séance plénière. C'était prévu pour le 1er avril mais ce n'est plus le cas. Je vais commencer les votes.

19.01 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, j'ai bien entendu qu'il n'y avait plus de commission après la séance plénière. Quand aura lieu la commission chargée des déclarations de patrimoine?

Le **président**: Vraisemblablement pas demain. Je vais examiner les disponibilités. Je ne sais plus la réunir maintenant.

19.02 Zoé Genot (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, ne soyons pas ridicules! Quand déciderons-nous de la tenue de cette commission? Lundi, nous n'avons pas atteint le quorum. Il serait temps que l'on fixe la date de la réunion de cette commission.

Le **président**: Je vais voir dès demain où j'en suis!

19.03 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, we kunnen dat toch bespreken op de Conferentie van voorzitters.

Le **président**: Demain doit se tenir la Conférence des présidents, je dois également voir le ministre. Par conséquent, j'inscrirai ce point à l'ordre du jour.

Votes nominatifs

Naamstemmingen

20 Amendements et articles réservés du projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire et l'article 144ter du Code judiciaire. (2265/5)

20 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en van artikel 144ter van het Gerechtelijk Wetboek. (2265/5)

Vote sur l'amendement n° 14 de Bart Laeremans à l'article 5.

Stemming over amendement nr. 14 van Bart Laeremans op artikel 5.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	12	Oui
Nee	108	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	120	Total

En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 5 est adopté.

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 5 aangenomen.

21 Geheel van het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht en van artikel 144ter van het Gerechtelijk Wetboek (nieuw opschrift) (2265/6)

21 Ensemble du projet de loi modifiant la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire et l'article 144ter du Code judiciaire (nouvel intitulé) (2265/6)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 2)</i>		
Ja	63	Oui
Nee	48	Non
Onthoudingen	9	Abstentions
Totaal	120	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet de loi sera transmis au Sénat. Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

21.01 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik heb mij onthouden om te zeggen dat de Vlaams Blok-fractie maar om één reden vóór gestemd heeft. Wij willen namelijk absoluut voorkomen dat de wet van 1993 ongewijzigd zou blijven, met alle diplomatieke en economische schade tot gevolg. Voor ons gaat die wet in elk geval lang niet ver genoeg. Wij vinden dat onze rechtbanken onbevoegd moeten blijven voor dossiers zonder aanknopingspunten met ons land. Die wet wemelt bovendien van de juridische fouten. Ze houdt een onaanvaardbare vermenging in van politiek en gerecht. Ongetwijfeld zal die wet na de verkiezingen volledig gewijzigd moeten worden. Dat wilde ik er toch nog even aan toevoegen.

21.01 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Nous nous sommes abstenus parce que nous refusons que la loi de 1993 reste inchangée, avec toutes les conséquences politiques et diplomatiques qui en résultent.

Néanmoins, ce projet fourmille d'erreurs juridiques et il y a confusion entre justice et politique. Le travail sera certainement à refaire lors de la prochaine législature.

21.02 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik heb vorige donderdag in tempore non suspecto een stemafpraak gemaakt met collega Pierre Lano, maar ik wens toch uitdrukkelijk te zeggen dat ik mij een beetje bedrogen voel, als ik dat zo mag zeggen, ook door de fractie van de heer Lano. Ondertussen heeft die nog een manoeuvre uitgevoerd waardoor ik het zeer moeilijk heb gehad mij aan die afspraak te houden. Maar ik houd mijn afspraken. Ik heb mij voorgenomen dat te blijven doen, maar ik ga niet akkoord met de uitholling van de wet zoals ze goedgekeurd is.

21.02 Els Van Weert (VU&ID): In tempore non suspecto, à savoir la semaine dernière, j'ai pairé avec Monsieur Lano. Son groupe a ensuite entamé des manœuvres, de sorte qu'il m'est difficile aujourd'hui de m'en tenir à l'accord. Je m'y tiendrai néanmoins, mais je n'approuve pas le cours des événements.

De **voorzitter**: Ik weet niet wat het manoeuvre zou kunnen zijn.

21.03 Hugo Coveliers (VLD): Als mevrouw Van Weert hier over manoeuvres spreekt, dat zij mij dan eens zegt welke manoeuvres dat zijn. Als zij haar akkoorden niet kan naleven, moet zij geen akkoorden afsluiten.

21.03 Hugo Coveliers (VLD): A quelles manoeuvres Madame van Weert fait-elle allusion? Si elle éprouve des difficultés à respecter les accords, qu'elle n'en prenne pas.

21.04 Els Van Weert (VU&ID): Mijnheer Coveliers, ik heb ze nageleefd.

De **voorzitter**: Ik ben mij niet bewust van welkdanig manoeuvre. Enfin. U hebt u onthouden uit pairage met de heer Lano en u hebt al gezegd waarom.

21.05 Jean-Pierre Grafé (cdH): Nous nous sommes abstenus car on nous annonçait un projet de loi de compétence universelle et nous constatons aujourd'hui qu'on aboutit à un projet de loi d'incohérence universelle.

21.05 Jean-Pierre Grafé (cdH): Men had ons een ontwerp over de universele competentie aangekondigd, maar het is een ontwerp van universele incoherentie geworden.

22 **Projet de loi modifiant la législation relative à la protection des biens des personnes totalement ou partiellement incapables d'en assumer la gestion en raison de leur état physique ou mental (107/21)**

22 Wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving betreffende de bescherming van de goederen van personen die wegens hun lichaams- of geestestoestand geheel of gedeeltelijk onbekwaam zijn die te beheren (107/21)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

22.01 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dit wetsontwerp zet een punt achter een lang, intens en vooral belangrijk werk omdat het een betere bescherming biedt aan kwetsbare personen die niet in staat zijn om zelf te zorgen voor hun geld en hun goederen.

Ik dank de minister en alle leden die constructief meehielpen om dit wetsontwerp tot stand te brengen en inzonderheid de heer Erdman, de voorzitter van de commissie voor de Justitie, die het ontwerp zeer vakkundig heeft gecoacht.

22.01 Luc Goutry (CD&V): Le projet de loi est l'aboutissement d'un processus long et intense. Une catégorie de personnes vulnérables bénéficiera dorénavant d'une meilleure protection. Je remercie tous ceux qui ont contribué à l'élaboration de ce projet, en particulier le président de la commission, M. Erdman.

De **voorzitter**:

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	121	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	121	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

23 Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code civil relatives aux droits successoraux du conjoint survivant. (1353/11)

23 Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Burgerlijk Wetboek in verband met het erfrecht van de langstlevende echtgenoot. (1353/11)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	112	Oui
Nee	1	Non
Onthoudingen	7	Abstentions
Totaal	120	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

24 Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 26 juni 2002 betreffende de oprichting van de Vestigingsraad. (2324/1)

24 Projet de loi modifiant la loi du 26 juin 2002 relative à l'instauration du Conseil d'Etablissement. (2324/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	83	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	36	Abstentions
Totaal	119	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

Reden van onthouding?

Raison d'abstention?

24.01 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb mij onthouden.

25 Wetsontwerp houdende eerste aanpassing van de Algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2003 - Sectie 19 - Regie der Gebouwen. (2387/1)

25 Projet de loi contenant le premier ajustement du Budget général des dépenses de l'année budgétaire 2003 - Section 19 - Régie des bâtiments. (2387/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 6)</i>		
Ja	95	Oui
Nee	23	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	120	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

25.01 Mark Eyskens (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb ja gestemd.

26 Wetsvoorstel tot toekenning van de eretitel van veteraan aan sommige personeelsleden van het departement van landsverdediging. (2174/1)

26 Proposition de loi accordant le titre honorifique de vétéran à certains membres du personnel du département de la défense. (2174/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 7)</i>		
Ja	117	Oui
Nee	1	Non
Onthoudingen	3	Abstentions
Totaal	121	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

27 Wetsvoorstel houdende wijziging van de wet van 8 augustus 1981 houdende inrichting van het Nationaal Instituut voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers, evenals van de Hoge Raad voor oorlogsinvaliden, oud-strijders en oorlogsslachtoffers en houdende inrichting van het Instituut voor veteranen. (2175/1)

27 Proposition de loi portant modification de la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre et créant l'Institut des vétérans. (2175/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 8)</i>		
Ja	120	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	121	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

28 Wetsvoorstel tot regeling van de arbeidsovereenkomst wegens scheepsdienst voor de zeevisserij en tot verbetering van het sociaal statuut van de zeevisser. (1728/5)

28 Proposition de loi portant réglementation du contrat d'engagement maritime pour la pêche maritime et améliorant le statut social du pêcheur de mer. (1728/5)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?
Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

28.01 Luc Goutry (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met enige fierheid mag ik namens mijn collega's die mee het voorstel hebben ingediend aankondigen dat wij een mijlpaal hebben kunnen vestigen in de geschiedenis van de zeevisserij. Na 75 jaar was het sociaal statuut van de zeevissers totaal verouderd. Wij hebben in nauwe samenwerking met de sector een nieuw, goed, sociaal statuut kunnen uitwerken dat een goede bescherming biedt voor dat gevaarlijke, risicovolle beroep. Er zijn nog altijd 700 mensen aan de kust die beroepshalve zeevisser zijn en die samen zorgen voor een jaarlijkse omzet van 4 miljard Belgische frank.

28.01 Luc Goutry (CD&V): L'ancien statut, qui avait vu le jour voici 75 ans, devait être renouvelé et nous pouvons nous enorgueillir de cette proposition de loi qui marquera une étape. Le nouveau statut offre une protection suffisante aux pêcheurs marins belges qui revêtent une très grande importance sur le plan économique.

Ik dank alle collega's die zeer constructief hebben meegewerkt. Ik dank hen ook voor de snelheid waarmee wij het werk hebben kunnen klaren. Ik denk dat de indieners, parlementsleden uit de kuststreek, met opgeheven hoofd naar onze vissers mogen stappen.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)		
Ja	119	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	121	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

29 Wetsontwerp tot wijziging van artikel 63bis van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde. (2193/1)

29 Projet de loi visant à modifier l'article 63bis du Code de la taxe sur la valeur ajoutée. (2193/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 10)		
Ja	121	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	121	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

30 Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 175² en 176² van het Wetboek der met het zegel gelijkgestelde taksen betreffende het wegvervoer en de zee- en binnenvaartverzekeringen. (nieuw opschrift) (2299/4)

30 Projet de loi modifiant les articles 175² et 176² du Code des taxes assimilées au timbre relativement au transport routier et aux assurances maritimes et fluviales. (nouvel intitulé) (2299/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)		
Ja	121	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	121	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

31 Wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de Administratie der douane en accijnzen. (2249/4)

31 Projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains agents de

I'Administration des douanes et accises. (2249/4)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)			
Ja	121		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	121		Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

32 Wetsontwerp betreffende de tenuitvoerlegging van de overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Saoedi-Arabië inzake wederkerige vrijstelling met betrekking tot belastingen naar het inkomen en naar de winstinvouerrechten en sociale zekerheid in het kader van het verrichten van luchtvervoer in internationaal verkeer ondertekend te Riyadh op 22 februari 1997. (1791/1)

32 Projet de loi relative à l'exécution de l'Accord entre le Royaume de Belgique et le Royaume d'Arabie saoudite portant sur des exemptions réciproques en matière d'impôts sur le revenu et sur les bénéfices de droits d'importation et de sécurité sociale dans le cadre de l'exercice du transport aérien en trafic international signé à Riyadh le 22 février 1997. (1791/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)			
Ja	102		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	17	Abstentions	
Totaal	119		Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

33 Proposition de loi modifiant la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers visant à créer une nouvelle catégorie d'organismes de placement collectif, dénommée pricaf privée et portant des dispositions fiscales diverses. (2349/1)

33 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten met het oog op de oprichting van een nieuwe categorie van instellingen voor collectieve belegging private privak genaamd houdende diverse fiscale bepalingen. (2349/1)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 14)</i>		
Ja	72	Oui
Nee	48	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	121	Total

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Le projet sera transmis au Sénat.
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

34 **Projet de loi visant à modifier le Code de la taxe sur la valeur ajoutée. (2234/5)**

34 **Wetsontwerp tot wijziging van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde. (2234/5)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 15)</i>		
Ja	119	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	119	Total

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.
Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

35 **Wetsontwerp betreffende de openbare aanbiedingen van effecten. (2148/3)**

35 **Projet de loi relatif aux offres publiques de titres. (2148/3)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 16)</i>		
Ja	119	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	119	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

36 **Wetsontwerp tot wijziging van artikel 220 van de wet van 4 december 1990 op de financiële transacties en de financiële markten en artikel 121, § 1, 1°, van de wet van 2 augustus 2002 betreffende het toezicht op de financiële diensten. (nieuw opschrift) (2148/4)**

36 **Projet de loi modifiant l'article 220 de la loi du 4 décembre 1990 relative aux opérations financières et aux marchés financiers et l'article 121, § 1er, 1°, de la loi du 2 août 2002 relative à la surveillance du secteur financier et aux services financiers. (nouvel intitulé) (2148/4)**

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem gecontroleerd? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 17)</i>			
Ja	118		Oui
Nee	0		Non
Onthoudingen	0	Abstentions	
Totaal	118	Total	

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden.

En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Le projet sera transmis au Sénat.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

De vergadering wordt gesloten om 00.21 uur. Volgende vergadering woensdag 2 april 2003 om 10.15 uur.

La séance est levée à 00.21 heures. Prochaine séance le mercredi 2 avril 2003 à 10.15 heures.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE****DINSDAG 01 APRIL 2003****MARDI 01 AVRIL 2003****STEMMINGEN****VOTES****DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN****DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**Naamstemming - Vote nominatif: **001**

Ja	012	Oui
----	-----	-----

Annemans, Bouteca, Bultinck, Colen, De Man, Féret, Goyvaerts, Laeremans, Mortelmans, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye

Nee	108	Non
-----	-----	-----

Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Brepoels, Burgeon, Cahay-André, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Eyskens, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Seghin, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Valkeniers, Van Aparen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeuren, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **002**

Ja	063	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Barzin, Bellot, Borginon, Bouteca, Bultinck, Cahay-André, Chastel, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, De Croo, De Man, Denis, De Permentier, D'hondt Denis, Eeman, Eyskens, Féret, Germeaux, Goris, Goutry, Goyvaerts, Herzet, Hondermarcq, Hove, Lahaye, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Moerman, Mortelmans, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Somers, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aparen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandeuren, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, van Weddingen, Verherstraeten, Versnick

Nee	048	Non
-----	-----	-----

Baille, Bartholomeeussen, Bonte, Burgeon, Canon, Chabot, Coenen, Dardenne, De Cock, Decroly, Dehu, Delizée, De Meyer, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, Douifi, Drion, Eerdeken, Frédéric, Genot, Gerkens, Giet, Gilkinet, Gobert, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Janssens, Laenens, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Maveur, Minne, Peeters, Pelzer-Salandra, Schalck, Talhaoui, Vandenhove, Van der

Maelen, Van Grootenbrulle, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters, Willems

Onthoudingen	009	Abstentions
--------------	-----	-------------

Brepoels, Erdman, Grafé, Laeremans, Milquet, Paque, Smets André, Van Weert, Viseur

Naamstemming - Vote nominatif: **003**

Ja	121	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rumpuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **004**

Ja	112	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rumpuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	001	Non
-----	-----	-----

Van Hoorebeke

Onthoudingen	007	Abstentions
--------------	-----	-------------

Dardenne, Erdman, Gilkinet, Herzet, Pieters Danny, Talhaoui, Van Weert

Naamstemming - Vote nominatif: **005**

Ja	083	Oui
----	-----	-----

Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Collard, Cortois, Coveliers, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Grauwels, Haegeman, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lejeune, Lenssen, Maingain, Mayeur, Minne, Moerman, Peeters, Pelzer-Salandra, Schalck, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Van Overtveldt, Vanvelthoven, van Weddingen, Verlinde, Versnick, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	036	Abstentions
--------------	-----	-------------

Annemans, Ansoms, Bouteica, Brepoels, Bultinck, Colen, Creyf, De Man, Detremmerie, Eyskens, Féret, Goyvaerts, Grafé, Laeremans, Lefevre, Leterme, Milquet, Mortelmans, Paque, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schauvliege, Schoofs, Sevenhans, Smets André, Tant, Tastenhoye, Vandeurzen, Van Hoorebeke, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Van Weert, Verherstraeten, Viseur

Naamstemming - Vote nominatif: **006**

Ja	095	Oui
----	-----	-----

Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Minne, Moerman, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Seghin, Simonet, Smets Tony, Somers, Talhaoui, Tant, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Wauters, Willems

Nee	023	Non
-----	-----	-----

Annemans, Bouteica, Brepoels, Bultinck, Colen, Decroly, De Man, Detremmerie, Féret, Goyvaerts, Grafé, Laeremans, Lefevre, Milquet, Mortelmans, Paque, Pieters Danny, Schoofs, Sevenhans, Smets André, Tastenhoye, Van Hoorebeke, Viseur

Onthoudingen	002	Abstentions
--------------	-----	-------------

Van de Castele, Van Weert

Naamstemming - Vote nominatief: **007**

Ja	117	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteica, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schaulvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Apen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	001	Non
-----	-----	-----

Van Hoorebeke

Onthoudingen	003	Abstentions
--------------	-----	-------------

Brepoels, Pieters Danny, Van Weert

Naamstemming - Vote nominatief: **008**

Ja	120	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteica, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schaulvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Apen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	001	Abstentions
--------------	-----	-------------

De Man

Naamstemming - Vote nominatief: **009**

Ja	119	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	002	Abstentions
--------------	-----	-------------

Harmegnies, Pieters Danny

Naamstemming - Vote nominatif: **010**

Ja	121	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **011**

Ja	121	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer,

Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeuren, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatief: **012**

Ja	121	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteica, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Castele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeuren, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatief: **013**

Ja	102	Oui
----	-----	-----

Ansoms, Avontroodt, Bacquelaine, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Lahave, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain

Mayeur, Milquet, Moerman, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Seghin, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Casteele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeurzen, Van Grootenbrulle, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	017	Abstentions
--------------	-----	-------------

Annemans, Brepoels, Bultinck, Coenen, Colen, Dardenne, De Man, Féret, Goyvaerts, Laeremans, Mortelmans, Pieters Danny, Schoofs, Sevenhans, Tastenhoye, Van Hoorebeke, Van Weert

Naamstemming - Vote nominatief: **014**

Ja	072	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Barzin, Bellot, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Cahay-André, Chastel, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, De Croo, De Man, Denis, De Permentier, Detremmerie, D'hondt Denis, Eeman, Eyskens, Féret, Germeaux, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Herzet, Hondermarcq, Hove, Laeremans, Lahaye, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Milquet, Moerman, Mortelmans, Paque, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Casteele, Vandeurzen, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rompuy, van Weddingen, Verherstraeten, Versnick, Viseur

Nee	048	Non
-----	-----	-----

Baille, Bartholomeeussen, Bonte, Burgeon, Campstein, Canon, Chabot, Coenen, Dardenne, De Cock, Decroly, Dehu, Delizée, De Meyer, Depreter, Descheemaeker, Douifi, Drion, Eerdeken, Erdman, Frédéric, Genot, Gerkens, Giet, Gilkinet, Gobert, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Janssens, Laenens, Lalieux, Lansens, Leen, Mayeur, Minne, Peeters, Pelzer-Salandra, Schalck, Talhaoui, Vandenhove, Van der Maelen, Van Grootenbrulle, Vanvelthoven, Verlinde, Wauters, Willems

Onthoudingen	001	Abstentions
--------------	-----	-------------

Van Weert

Naamstemming - Vote nominatief: **015**

Ja	119	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schauvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets

André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Casteele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeuren, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **016**

Ja	119	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Campstein, Canon, Chabot, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, Delizée, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schaulvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Casteele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeuren, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rempuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick, Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: **017**

Ja	118	Oui
----	-----	-----

Annemans, Ansoms, Avontroodt, Bacquelaïne, Baille, Bartholomeeussen, Barzin, Bellot, Bonte, Borginon, Bouteca, Brepoels, Bultinck, Burgeon, Cahay-André, Canon, Chastel, Coenen, Colen, Collard, Cortois, Coveliers, Creyf, Dardenne, De Cock, Decroly, De Croo, Dehu, De Man, De Meyer, Denis, De Permentier, Depreter, Descheemaeker, Detremmerie, D'hondt Denis, Douifi, Drion, Eeman, Eerdeken, Erdman, Eyskens, Féret, Frédéric, Genot, Gerkens, Germeaux, Giet, Gilkinet, Gobert, Goris, Goutry, Goyvaerts, Grafé, Grauwels, Haegeman, Harmegnies, Henry, Herzet, Hondermarcq, Hove, Janssens, Laenens, Laeremans, Lahaye, Lalieux, Lansens, Leen, Lefevre, Lejeune, Lenssen, Leterme, Maingain, Mayeur, Milquet, Minne, Moerman, Mortelmans, Paque, Peeters, Pelzer-Salandra, Pieters Danny, Pieters Dirk, Pieters Trees, Schalck, Schaulvliege, Schoofs, Seghin, Sevenhans, Simonet, Smets Tony, Smets André, Somers, Talhaoui, Tant, Tastenhoye, Valkeniers, Van Aperen, Van Campenhout, Van de Casteele, Vandenhove, Van der Maelen, Vandeuren, Van Grootenbrulle, Van Hoorebeke, Van Overtveldt, Van Parys, Van Peel, Van Rempuy, Vanvelthoven, van Weddingen, Van Weert, Verherstraeten, Verlinde, Versnick.

Viseur, Wauters, Willems

Nee	000	Non
-----	-----	-----

Onthoudingen	000	Abstentions
--------------	-----	-------------